

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ ІНСТИТУТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота / проект

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему Удосконалення обліку та аудиту
виробничих заводів на стадії
ПРАТ "Дніпропечесталь"

Виконав: студент 2 курсу, групи ДА-18-1мг
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

освітньої програми Облік і аудит
(код і назва освітньої програми)
спеціалізації _____
(код і назва спеціалізації)

Ю.В. Ракітенська
(ініціали та прізвище)
Керівник доцент, к.е.н. Федранов Л.К.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)
Рецензент доцент, к.е.н. Федранова Т.К.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(код та назва)

Освітня програма «Облік і аудит»

(код та назва)

Спеціалізація _____

(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри М.У. Т.О. Меліхова

«11» 09 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ / ПРОЕКТ СТУДЕНТОВІ (СТУДЕНТЦІ)

Ракі тьанській Юлії Валеріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проєкту) Удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпрспецсталь»

керівник роботи Феофанов Лев Костянтинович, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «10» вересня 2019 року № 1538 – с

2. Строк подання студентом роботи 08.01.2020р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавство - нормативні акти, періодичні видання, літературні джерела, фінансова звітність підприємства

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Теоретичні основи обліку та аудиту виробничих запасів на склад підприємства. 2. Діяльність виробничих запасів на складі ПрАТ Дніпрспецсталь. 3. Шляхи удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ Дніпрспецсталь

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Структура виробничих запасів, 2. Формування первинної вартості виробничих запасів бухгалтерські перевірки встановити при обліку надходження виробничих запасів, 3. Шляхи удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ Дніпрспецсталь

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання приняв
1.	Редько А.І. доцент	11.09.19	Редько 01.10.19 Редько
2.	Редько А.І. доцент	11.09.19	Редько 01.10.19 Редько
3.	Редько А.І. доцент	11.09.19	Редько 01.10.19 Редько

7. Дата видачі завдання 11.09.19р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань досліджень	вересень 2019р.	всього.
2	Огляд літературних джерел, періодичних видань з теми дослідження	вересень 2019р.	всього.
3	Робота над 1 розділом	вересень 2019р.	всього.
4	Робота над 2 розділом	вересень 2019р.	всього.
5	Робота над 3 розділом	жовтень 2019р.	всього.
6	Підготовка звіту з переддипломної практики	жовтень 2019р.	всього.
7	Підготовка до публікації наукової статті, тез доповіді	листопад 2019р.	всього.
8	Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій	листопад 2019р.	всього.
9	Попередній захист роботи	грудень 2019р.	всього.
10	Нормоконтроль	грудень 2019р.	всього.
11	Підготовка остаточного варіанту роботи, автореферату, презентаційного матеріалу, доповіді	грудень 2019р.- січень 2020р.	всього.
12	Захист роботи	січень 2020р.	всього.

Студент

 (підпис)

 Рахіменська Ю.В.
 (ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проєкту)

 (підпис)

 Редько А.І.
 (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

 (підпис)

 Редько А.І.
 (ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Ракитянська Ю.В. Удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 - Облік і оподаткування, науковий керівник Л.К. Феофанов. Запорізький національний університет. Інженерний інститут. Факультет економіки та менеджменту, кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2020

Розглянуто теоретичні основи обліку та аудиту виробничих запасів на складі підприємства; представлено облік виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»; проведено аналіз фінансового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь»; розглянуто результати аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»; розроблено шляхи удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Ключові слова: ОБЛІК, АУДИТ, ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ, СКЛАД, ПІДПРИЄМСТВО

ABSTRACT

Raketianska U.V. Improvement of accounting and audit of inventories in the storage of PJSC Dnipropetsstal.

Qualifying work for obtaining f master's degree in higher education by specialty 071 - Accounting and taxation, scientific supervisor L.K. Feofanov. Zaporizhzhia National University. Engineering Institute. Faculty of Economics and Management, Department of Accounting, Analysis, Taxation and Auditing, 2020.

The theoretical bases of accounting and audit of production stocks at the warehouse of the enterprise are considered; accounting of production stocks at the stock of PJSC Dnepropetskstal is presented; the financial state of PJSC Dnipropetsstal was analyzed; the results of the audit of inventories at the stock of PJSC Dnipropetsstal are considered; ways of improving the accounting and auditing of inventories at the stock of PJSC Dnipropetsstal have been developed.

Keywords: ACCOUNTING, AUDIT, PRODUCTION INVENTORIES, WAREHOUSE, ENTERPRISE

АНОТАЦИЯ

Ракитянская Ю.В. Усовершенствование учета и аудита производственных запасов на складе ЧАО «Днепроспецсталь».

Квалификационная работа для получения степени высшего образования магистра по специальности 071 – Учет и налогообложение, научный руководитель Л.К. Феофанов. Запорожский национальный университет. Инженерный институт. Факультет экономики и менеджмента, кафедры учета, анализу, налогообложения и аудита, 2020

Рассмотрены теоретические основы учета и аудита производственных запасов на складе предприятия; представлен учет производственных запасов на складе ЧАО «Днепроспецсталь»; проведен анализ финансового состояния ЧАО «Днепроспецсталь»; рассмотрены результаты аудита производственных запасов на складе ЧАО «Днепроспецсталь»; разработаны пути усовершенствования учета и аудита производственных запасов на складе ЧАО «Днепроспецсталь».

Ключевые слова: УЧЕТ, АУДИТ, ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ЗАПАСЫ, СКЛАД, ПРЕДПРИЯТИЕ

ВСТУП

Актуальність теми. Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою та значною частиною активів підприємства. Це вимагає створення якісно нової системи управління матеріальними ресурсами, і перш за все, виробничими запасами, оскільки при формуванні собівартості готової продукції виробничі запаси займають особливе місце не лише у складі майна підприємства, а й у структурі витрат підприємства.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до плану науково-дослідницьких робіт Запорізького національного університету до науково-дослідної теми кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту «Теоретико-методичні та практичні підходи щодо удосконалення обліку, аналізу, оподаткування та контролю в управлінні підприємством». Автором запропоновано вдосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Вагомий внесок у розвиток теоретико-методичних засад обліку та аудиту виробничих запасів підприємства зробили вітчизняні вчені: Г.М. Азаренкова, В.В. Бабіч, Н.О. Бондаренко, Т.А. Бутинець, Ф.Ф. Бутинець, О.П. Гаценко, С.Ф. Голов, М.І. Должанський, В.П. Завгородній, М.І. Камлик, М.В. Кужельний, Л.П. Кулаковська, В.Г. Ловінська, Й.М. Петрович, М.С. Пушкар, І.І. Сахарцева, В.В. Сопко, Н.В. Чебанова, В.Є. Швець, С.І. та інші. Проблема методики обліку виробничих запасів приділяли увагу зарубіжні вчені: М. Джиллінгем, М.Ліндерс, А.Н. Стерлігова, Дж. Р. Сток, Д. Уотерс, Дж. Шрайбфедер та ін. Віддаючи належне науковим напрацюванням вітчизняних та зарубіжних вчених, слід відзначити, що питання обліку та аудиту виробничих запасів на складі підприємстві потребують подальшого наукового дослідження.

Аналізуючи науковий внесок вчених, слід зазначити, що науково-методична база обліку та аудиту виробничих запасів на складах підприємств не в повній мірі задовольняє потреби управління. Актуальність викладених проблем та їх недостатня теоретична та практична розробленість обумовили вибір теми магістерського дослідження.

Мета магістерської роботи полягає у розробці науково обґрунтованих шляхів удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі підприємства.

Відповідно до цільової спрямованості магістерської роботи на дослідження поставлені такі завдання:

- розглянути теоретичні основи обліку та аудиту виробничих запасів на складі підприємства;
- представити облік виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»;
- провести аналіз фінансового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь»;
- розглянути результати аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»;
- розробити шляхи удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту виробничих запасів на складі підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та прикладні підходи до формування обліково-аналітичної інформації про виробничі запаси в бухгалтерському обліку та аудиті на підприємстві.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використані такі методи: аналіз, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування – при уточненні економічної сутності виробничих запасів; порівняння, групування, та методи дослідження документів – при удосконаленні обліку виробничих запасів; порівняння, групування, коефіцієнтний метод, – при проведенні аналізу фінансового стану підприємства.

Інформаційним забезпеченням дослідження є нормативно-правові акти, що регулюють економічну діяльність підприємств, загальноекономічна і спеціальна література з питань бухгалтерського обліку та аудиту виробничих запасів, офіційні матеріали Міністерства фінансів і Державного комітету статистики України, а також дані підприємства ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Наукова новизна: запропоновано шляхи удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь», а саме запропоновано алгоритм формування аналітичного обліку за додатковими властивостями виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» та відомості аналізу доступності виробничих запасів на складі та вартісної оцінки складу виробничих запасів в цінах номенклатури. Усі зазначені вище пропозиції щодо формування аналітичного обліку за додатковими властивостями запасів та вдосконалення документального оформлення наявності та надходження виробничих запасів дають можливість отримати більше інформації з меншої кількості документів, що, своєю чергою, впливає на підвищення їх інформативності та аналітичності.

За результатами дослідження запропоновано методика проведення аудиту оцінки виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» та робочі документи аудитора, які можна бути використовувати на підприємстві для проведення більш якісної аудиторської перевірки виробничих запасів.

Практичне значення одержаних результатів. Застосування на практиці запропонованих рекомендацій з удосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складі сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень щодо використання виробничих запасів суб'єктами господарювання.

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на 188 сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі 26 рисунків та 66 таблиць. Робота містить 3 додатка. Список використаних джерел складається із 104 найменувань.

Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства» (м. Запоріжжя, 2019р.).

Гамова О.В., Феофанов Л.К., Ракітянська Ю.В. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» // Інвестиції: Практика та досвід: Науково-практичний журнал – 2020 (подано до друку).

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1 Економічна сутність та класифікація виробничих запасів	10
1.2 Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів на складі підприємства	31
1.3 Методика проведення аудиту виробничих запасів на складі підприємства	52
2 ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ ПРАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»	71
2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Дніпроспецсталь»	71
2.2 Облік виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»	77
2.3 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь»	93
3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ ПРАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»	120
3.1 Аудит виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»	120
3.2 Шляхи удосконалення обліку виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»	151
3.3 Шляхи удосконалення аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»	157
ВИСНОВКИ	162
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	167
ДОДАТОК А – Фінансова звітність ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016р.	177
ДОДАТОК Б - Фінансова звітність ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2017р.	181
ДОДАТОК В – Фінансова звітність ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2018р.	185

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність та класифікація виробничих запасів

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, оптимальний розмір та безперебійність постачання яких забезпечують безперервність діяльності та можливість уникнення ризиків діяльності.

Облік виробничих запасів на складі промислового підприємства, який організований належним чином, якісна поінформованість про їх наявність та рух, має суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства та в контролі за зберіганням матеріальних цінностей у вигляді виробничих запасів.

У теоретичному розумінні виробничі запаси є предметами праці, які використовуються у виробничому процесі одноразово та переносять свою вартість повністю на собівартість готової продукції.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності регламентуються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (П(с)БО 9).

Відповідно до П(с)БО 9 запаси це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [78].

Аналіз визначення терміну «виробничі запаси» в науковій літературі представлено в таблицях 1.1 – 1.2.

Таблиця 1.1 - Визначення терміну «виробничі запаси» в науковій літературі українськими та зарубіжними вченими

Автор	Визначення
1	2
Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. [2]	Виробничі запаси включають сировину, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб
Бабіч В.В., Сагова С.В. [4]	Виробничі запаси – це предмети праці — сировина, матеріали, комплектуючі вироби, паливо тощо, з яких або за допомогою котрих виготовляється продукція, виконуються роботи, надаються послуги
Багрій К.Л. [5]	Виробничі запаси – це вартість запасів, малоцінних швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу
Бутинець Т.А., Чижевська Л.В., Береза С.А.[12]	Виробничі запаси и - це активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством
Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. [53]	Виробничі запаси - це предмети праці, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством
Лень В.С., Гливенко В.В.[54]	Виробничі запаси - є предметами праці і звичайно складають основну частку оборотних засобів підприємства. Вони включають в себе великий перелік товарно-матеріальних цінностей, які і є об'єктами обліку запасів
Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко О.М. [56]	Виробничі запаси - це активи підприємства які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання підчас виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством
Сахарцева І.І. [85]	Виробничі запаси - є предметами праці, забезпечують разом із засобами праці і робочою силою виробничий процес підприємства, в якому вони використовуються одноразово
Стельмашук А.М., Смоленюк П.С. [93]	Виробничі запаси є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємства різних сфер діяльності; при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та при висвітленні інформації про його фінансовий стан

Продовження таблиці 1.1

1	2
Титенко Л.В. [97]	Виробничі запаси – це частина матеріальних ресурсів підприємства, які представляють собою сукупність предметів праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих, палива, тари і тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що складають матеріальну основу продукції підприємства, надають їй необхідних якостей, приймають участь у виробництві протягом одного виробничого циклу і повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції
Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. [101]	Виробничі запаси – матеріальні ресурси (засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності), необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення, які зберігаються на складах або в інших місцях з метою їх наступного використання
Іваниєнко В.В. [40]	Виробничі запаси — це матеріальні ресурси, що знаходяться на складах фірми (сировина, матеріали, покупні напівфабрикати, що комплектують вироби, паливо і пальне, тара і тарні матеріали, запасні частини для ремонту, інструменти та ін.), призначені для виробничого споживання, але що ще не поступили у виробництво
Кашена Н.Б., Цуконова О.В. [45]	Виробничі запаси – це вартість сировини, основних матеріалів, що становлять основу виготовленої продукції, придбаних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, допоміжних речовин
Швец І.Б., Бондарева І.А. [104]	Виробничі запаси є матеріальними оборотними активами підприємств, головною умовою здійснення необхідного виробничого процесу
Білик М.С., Кіндрацька Г. І., Кобилуох О. Я. [6]	Виробничі запаси – це сировина, основні матеріали, що комплектують вироби і інші матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб
Ощепков О.П., максименко Н.В. [70]	Виробничі запаси – лише ті матеріальні цінності (сировина, матеріали, тара та тарні матеріали, напівфабрикати та комплектуючі матеріали), які безпосередньо використовуються для виробництва продукції
Сонько В. [89]	Під виробничими запасами розуміють накопичені ресурси, що перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва
Білова Н., Бобро А. та ін. [92]	Виробничі запаси — матеріали, паливо, запасні частини, насіння, корма, а також малоцінні і швидкозношувані предмети. Виробничі запаси беруть участь у виробництві і використовуються впродовж операційного циклу
Безруких П.С. [7]	Під виробничими запасами розуміють різні речові елементи виробництва, що використовуються як предмети праці у виробничому та іншому господарських процесах
Борисов А.Б. [9]	Виробничі запаси є сукупністю всіх матеріалів, які має підприємство, частиною оборотних засобів підприємства, які ще не включені в процес виробництва, але надійшли на робочі місця

Продовження таблиці 1.1

1	2
Дмитренко А.В. [32]	Виробничі запаси – це сукупність предметів праці, які перебувають на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які призначені для використання як у виробничому процесі, так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання в одному операційному циклі
Бержанір І.А. [8]	Виробничі запаси слід трактувати як частину матеріальних ресурсів підприємства, які є сукупністю предметів праці й перебувають на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих деталей, палива, тари й тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що становлять матеріальну основу продукції підприємства, надають їй якісних властивостей, беруть участь у виробництві протягом одного виробничого циклу й повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції
Чейз Р.Б., Еквілайн Н.Дж. [103]	Виробничі запаси поділяються на сировину, готову (кінцеву) продукцію, комплектуючі, допоміжні матеріали та незавершене виробництво

Отже, проаналізувавши інформацію представлену в таблиці 1.1, можна відмітити, що в науковій літературі, українськими та зарубіжними вченими, мають місце різноманітні варіанти трактування виробничих запасів. Це пов'язане з тим, що розкриття суті будь-якої дефініції економічної категорії взаємозалежне від обраного підходу до її визначення, а в свою чергу викликає подібні відмінності.

Дослідивши існуючі трактування поняття «виробничі запаси» в науковій літературі українськими та зарубіжними вченими можна виділити такі основні підходи:

- більшість авторів при висвітленні питань щодо дефініції «виробничі запаси» застосовують визначення, яке наведене в П(С)БО 9 «Запаси»;
- окремі науковці ототожнюють поняття «виробничі запаси» як матеріальні ресурси;
- окремі економісти ототожнюють поняття «виробничі запаси» й «запаси»;
- ряд авторів розкривають сутність виробничих запасів, як частини предметів праці.

Бухгалтерський облік запасів регулює широке коло нормативних документів, які представлені в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Нормативно-правові акти, що регулюють питання обліку виробничих запасів

№ з/п	Нормативно-правовий акт	Характеристика
1	2	3
1	Податковий кодекс України [74]	Визначає правові засади регулювання податкового обліку та складання податкової звітності на підприємствах. Встановлює особливості визнання та оцінки виробничих запасів при їх надходженні та використанні
2	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-XIV [38]	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, в т.ч. щодо виробничих запасів, порядок оформлення первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, обов'язки підприємств в проведенні інвентаризації, зокрема в частині відображення залишків виробничих запасів на дату складання балансу
3	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [60]	Встановлює особливості визнання та оцінки виробничих запасів при їх надходженні та використанні для підприємств України, які використовують міжнародні стандарти для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності
4	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 № 73 [65]	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів
5	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затв. наказом Мінфіну від 31.03.99 р. №87 [78]	Визначає методологічні засади формування в обліку інформації про виробничі запаси, регулює їх порядок оцінки і обліку на підприємстві та розкриття інформації в фінансовій звітності, регулює порядок здійснення операцій, пов'язаних із рухом виробничих запасів
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [75]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства (в тому числі витрати виробничих запасів) та її розкриття в фінансовій звітності

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
7	Інструкція № 291 від 30.11.1999 р. «Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [42]	Визначає основні рахунки та субрахунки для систематизації інформації про виробничі запаси, а також регулює порядок їх використання при здійсненні операцій з ними
8	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [76]	Визначає порядок проведення інвентаризації активів (в тому числі виробничих запасів) і зобов'язань та оформлення її результатів
9	Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [61]	Визначає порядок формування облікової політики підприємства, в тому числі і щодо виробничих запасів
10	Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів [81]	Визначає перелік та форми типових первинних документів, які можуть використовуватися підприємствами при обліку виробничих запасів, а також зазначає порядок їх заповнення з урахуванням обов'язкових реквізитів, що висуваються до документів
11	Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей [67]	Визначає механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, в тому числі виробничих запасів
12	Порядок проведення дооцінки залишків товарно-матеріальних цінностей [67]	Регулює порядок проведення дооцінки залишків матеріальних цінностей, в тому числі виробничих запасів
13	Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) [62]	Визначають єдині підходи до формування собівартості продукції (робіт, послуг) і визначення фінансових результатів на підприємствах з урахуванням норм Положень (стандартів) бухгалтерського обліку

Наведений перелік нормативних документів не є вичерпним, оскільки потрібно враховувати дію інших нормативних документів, що опосередковано впливають на бухгалтерський облік виробничих запасів, але перших чотири рівні нормативно-правового забезпечення обліку виробничих запасів регулюються на рівні держави та є обов'язковими до виконання вітчизняними підприємствами.

Аналіз нормативних та літературних джерел свідчить про неоднозначність підходів вітчизняних і зарубіжних вчених до трактування терміна «виробничі запаси», визначення їх складових елементів, функціонального призначення та принципів віднесення запасів до складу виробничих. У науковій літературі з обліку та оцінки наводяться багато різних понять, пов'язаних із виробничими запасами, проте слід зауважити, що кожне з них має власне тлумачення.

Обґрунтоване визначення виробничих запасів наводить проф. М.С. Пушкар: «Для промислових підприємств характерною ознакою є висока питома вага у загальній структурі запасів таких цінностей, які призначені для процесу виробництва. Через це вони (цінності) отримали свою назву – «виробничі запаси» [82].

На думку Ф.Ф. Бутинця, виробничі запаси – це активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [13]. Проф. Ф.Ф. Бутинець застосовує поняття «товарно-виробничі запаси». Він вважає, що цей термін найбільшою мірою відображає характерні властивості речових елементів виробництва, основне призначення яких – обробка в процесі виробництва, формування основи виробів, при цьому враховується можливість перебування їх у складі резервів у вигляді виробничих запасів на складі або готових виробів (товарів), що перебувають на складах [13].

Проф. Н.М. Ткаченко також не виділяє виробничі запаси як окрему категорію, а застосовує більш узагальнене поняття «матеріали», до яких відносить сировину й основні матеріали, паливо, тару й тарні матеріали, будівельні матеріали, запасні частини для проведення ремонтів, тварини на вирощуванні та відгодівлі, матеріали сільськогосподарського призначення, малоцінні та швидкозношувані предмети [98].

О.П. Гаценко дотримується твердження, що виробничі запаси – це запаси засобів виробництва, які знаходяться на складах суб'єктів

господарювання та потрібні для забезпечення безперервного виробничого процесу, це лише ті предмети праці, які ще не беруть участь у процесі виробництва і зберігають свою натурально-речову форму [20].

В.В. Ковальов вважає виробничі запаси частиною оборотних засобів підприємства і визначає, що до їх складу входять сировина, матеріали, МШП, незавершене виробництво, готова продукція та товари для перепродажу [48].

С.Ф. Покропивний визначає виробничі запаси як предмети праці, які підготовлені для запуску у виробничій процес [77].

М. І. Должанський вважає, що виробничі запаси входять до складу товарно-матеріальних цінностей, які являють собою сукупність виробничих запасів і готової продукції, що відображаються в активі балансу підприємства. Товарно-матеріальні цінності розглядаються як сукупність предметів праці і продуктів праці, хоча більшість із них є предметами праці. Всі засоби, які можуть служити людині для задоволення її потреб, називаються благами. Всі корисності, які не надаються людині задарма і в готовому вигляді, а є результатом праці, носять назву цінностей. Сукупність цінностей, що знаходяться у розпорядженні господарства чи підприємства, складають його майно [33].

Й.М. Петрович, А.Ф. Кіт розглядають виробничі запаси у структурі оборотних коштів як «частину капіталу, вкладену в поточні активи (готова продукція, матеріали, сировина, вкладення в цінні папери, грошові кошти в касі і на банківських рахунках, дебіторська заборгованість і інші)», і класифікують оборотні кошти за ступенем ліквідності і за ступенем ризиковкладень [34].

Відмінності у трактуванні свідчать про те, що розкриття суті будь-якої економічної категорії залежить від вибраного підходу до її визначення.

З аналізу визначення виробничих запасів різних вчених випливає думка про те, що виробничі запаси – це матеріальні цінності, придбані (набуті) підприємством для отримання в майбутньому економічних вигод у

процесі використання з перенесенням їх вартості до складу матеріальних витрат.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 такого поняття, як «виробничі запаси» не містить, хоча у складі запасів виділяють сировину, матеріали і допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, які призначені для виготовлення продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб.

Для повного розкриття інформації про виробничі запаси необхідно розглянути класифікаційні ознаки запасів. Функціональна роль у процесі виробництва покладена в основу їх економічної класифікації, яка є однією з найважливіших умов правильної організації обліку і контролю наявності, руху та використання виробничих запасів у розрізі окремих груп, видів на тих чи інших ділянках виробництва.

Класифікаційні групи виробничих запасів формуються за ознаками. Загально визнаною є класифікація за функціональною ознакою й призначенням у виробництві. Відповідно до таких ознак запаси поділяються в залежності від їх ролі в процесі виробництва.

У наукових працях в основу класифікації виробничих запасів покладено різні ознаки, що спричинило неоднозначність думок учених щодо об'єкта дослідження. Розглядаючи підходи до класифікації виробничих запасів, можна зазначити, що В.В. Сопко відокремлює економічну та технічну класифікацію виробничих запасів [90].

М.В. Кужельний та В.Г. Лінник поділяють виробничі запаси на ті, що дані природою (сировина), та ті, що створені людиною (основні та допоміжні матеріали) [52].

М.С. Пушкар вказує, що виробничі запаси класифікуються за певними ознаками: за способом включення у собівартість (основні та допоміжні), за групами матеріалів (лісові, текстильні, чорні, кольорові метали, електротовари, лаки й фарби тощо), за вартістю (дорогоцінні, високої,

середньої та низької вартості), за способом зберігання – відкритого та закритого зберігання, за частотою використання (масові, часто й мало використовувані) [82].

С.Ф. Голов вважає, що в процесі виробництва продукції виробничі запаси використовуються по-різному. Деякі з них повністю споживаються у технологічному процесі (сировина і матеріали), інші – змінюють тільки свою форму і розмір (мастильні матеріали і фарби), треті – лише сприяють виготовленню виробів, але не включаються до їх маси, або хімічного складу (МШП) [22].

І.І. Сахарцева вважає, що всі матеріали за метою їх використання і призначення у виробничому процесі можна підрозділити таким чином: сировина, основні матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, допоміжні матеріали, відходи основного виробництва, тара, паливо, запасні частини, малоцінні та швидкозношувані предмети [85].

В. Сопко та В. Завгородній дотримуються думки, відповідно до якої до виробничих запасів відносять: сировину, основні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріали, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб [91].

С.Ф. Голов та В.І. Єфіменко класифікують виробничі запаси наступним чином: сировина, основні й допоміжні матеріали; купівельні напівфабрикати; незавершене виробництво, малоцінні та швидкозношувані предмети; молодняк тварин і тварини на відгодівлі [23].

Деякі зарубіжні учені-економісти, зокрема Сидней Дж. Грей, Белверд, Е. Нидлз, вважають, що виробничі запаси складаються не тільки з сировини, основних і допоміжних матеріалів (у тому числі сировини і матеріалів, які знаходяться в дорозі та переробці), купованих напівфабрикатів і комплектуючих виробів, будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, а й відходів основного виробництва, призначених для виробництва

продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб [87].

Досить ґрунтовно представлена класифікація виробничих запасів згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку, який складений на основі наукового обґрунтування класифікації виробничих запасів (рисунок 1.1).

Рисунок 1.1 - Структура виробничих запасів згідно діючого Плану рахунків [73]

Проаналізувавши узагальнений перелік класифікаційних ознак, можна відзначити, що для раціональної організації системи обліку виробничих запасів підприємства необхідна їх деталізація, яка відобразатиме особливості діяльності підприємства.

Характеристика основних видів виробничих запасів, які можуть бути на складі підприємства, представлена в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 - Характеристика основних видів виробничих запасів

№ з/п	Класифікаційні групи запасів	Вид запасів	Характеристика
1	2	3	4
1	За призначенням і причинами утворення	постійні	Частина виробничих і товарних запасів, що забезпечують безперервність виробничого процесу між двома черговими поставками
		сезонні	Запаси, що утворюються при сезонному виробництві продукції чи при сезонному транспортуванні
2	За місцем знаходження	складські	Запаси, що знаходяться на складах підприємства
		У виробництві	Запаси, що знаходяться в процесі обробки
		В дорозі	Продукція, що відвантажена споживачу, і ще ним не отримана, знаходиться в дорозі
3	За рівнем наявності на підприємстві	нормативні	Запаси, що відповідають запланованим обсягам запасів, необхідним для забезпечення безперебійної роботи підприємства
		понаднормові	Запаси, що перевищують їх нормативну кількість
4	За наявністю на початок і кінець звітного періоду	початкові	Величина запасів на початок звітного періоду
		кінцеві	Величина запасів на кінець звітного періоду
5	По відношенню до балансу	Балансові	Запаси, що є власністю підприємства і відображаються в балансі
		позабалансові	Запаси, що не належать підприємству, і знаходяться на ньому через визначені обставини
6	За ступенем ліквідності	Ліквідні	Виробничі та товарні запаси, що легко перетворюються на грошові кошти у короткий термін і без значних втрат первісної вартості таких запасів
		неліквідні	Виробничі та товарні запаси, які неможливо легко перетворити на грошові кошти у короткий термін і без значних втрат первісної вартості таких запасів
7	За походженням	первинні	Запаси, що надійшли на підприємство ззовні, від інших підприємств і не підлягали обробці на даному підприємстві
		вторинні	Матеріали і вироби, що після первинного використання можуть застосовуватися вдруге у виробництві

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4
8	За обсягом	вільні	Запаси, що знаходяться у надлишку на підприємстві
		обмежені	Запаси, що знаходяться в обмеженій кількості на підприємстві
9	За сферою використання	У сфері виробництва	Запаси, що знаходяться у процесі виробництва
		У сфері обігу	Запаси, що знаходяться у сфері обігу
		У невиробничій сфері	Запаси, що не використовуються у виробництві
10	За складом і структурою	Запаси виробничі	Запаси сировини, основних і допоміжних матеріалів, напівфабрикатів власного виробництва, купівельних напівфабрикатів, комплектуючих виробів, палива, запчастин, тари і тарних матеріалів, МШП.
		Запаси незавершеного виробництва	Частина продукції, що не пройшла всіх стадій обробки та не прийнята відділом технічного контролю (ВТК)
		Запаси готової продукції	Продукція, яка пройшла повний технологічний цикл виробництва, що прийнята ВТК і знаходиться на складі
		Запаси товарні	Товари, що знаходяться в сфері обігу, а також продукція, що знаходиться в дорозі
11	За П(С)БО 9 – «Запаси»	Запаси виробничі	сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб
		Запаси незавершеного виробництва	незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів. Незавершене виробництво на підприємствах, що виконують роботи та надають послуги, складається з витрат на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4
11		Запаси готової продукції	готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом
		Запаси товарні	товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу
		Запаси МШП	малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року
		Запаси поточні	поточні біологічні активи, а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання

На думку А.Д. Трусова до матеріальних ресурсів, які піддаються нормуванню по кількісній величині у виробництвах переробки багатокомпонентної сировини і напівфабрикатів складного речового (хімічного) складу відносяться сировина, матеріали і напівфабрикати власного виробництва, паливо й енергія всіх видів для технологічних потреб, каталізатори та сорбенти, різного роду допоміжні матеріали виробничого призначення й ін. [96].

Деякі вчені-економісти вважають, що виробничі запаси складаються не тільки із сировини, основних і допоміжних матеріалів, (у тому числі сировини і матеріалів, які знаходяться в дорозі та переробці), купованих напівфабрикатів і комплектуючих виробів, будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари й тарних матеріалів, а й відходів основного виробництва, призначених для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб [88].

Проф. М.С. Пушкар вважає, що головний бухгалтер може доповнювати число ознак, за якими класифікується сировина і матеріали. Окрім наведених вище ознак, він пропонує наступну класифікацію: за групами матеріалів; за вартістю – дорогоцінні, високої, середньої та низької вартості; за способом зберігання – відкритого та закритого зберігання; за частотою використання – масові, часто – й мало використовувані [82].

На думку проф. В.П. Завгороднього одним із важливих питань в процесі ведення обліку матеріальних запасів є вибір методу оцінки виробничих запасів. В інформаційній системі, вважає він, закладається декілька методик формування цін, які рекомендуються методологією бухгалтерського обліку в Україні. Конкретний метод вибирається в залежності від обраної політики обліку на підприємстві [37].

Від оцінки виробничих запасів залежить правильність визначення фінансових результатів підприємства, його фінансових стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність діяльності підприємства.

Ф.Ф. Бутинець дотримується думки, що «оцінка – це процес усвідомлення позитивної чи негативної значимості будь-яких господарських явищ, результатів праці, форм виробничо-трудова діяльності, матеріальних подій, потреб, інтересів, цілей суб'єкта...» [13].

Л.Г. Ловінська вважає, що оцінка: «...це складова методу бухгалтерського обліку, за допомогою якої здійснюється вимірювання вартості об'єктів бухгалтерського обліку, створення якісних характеристик обліково-економічної інформації та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства і ефективність його менеджменту» [55].

В.В. Сопко розглядає питання оцінювання, яке вважає способом вартісного визначення господарських фактів, явищ і процесів, за допомогою чого натуральні характеристики перетворюються на вартісні [90].

Р.Л. Хом'як вважає, оцінка – це відображення об'єктів бухгалтерського обліку в єдиному грошовому вимірнику з метою узагальнення їх у цілому на

підприємстві. Запаси є найважливішою частиною оборотних активів підприємства і займають особливе місце у складі майна та велику частку в структурі витрат підприємства та обов'язково враховуються при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та інформації про його фінансовий стан. Важливе значення для правильного обліку має порядок оцінки запасів [100].

Відповідно до вимог П(с)БО 9 «Запаси» оцінка виробничих запасів здійснюється у трьох випадках: при надходженні, при списанні й на дату складання звітності (на дату балансу) [78].

Оцінка у системі формування вартості виробничих запасів підприємства дозволяє формувати обліково-економічну інформацію про фактори генерування та зміни вартості на всіх етапах облікового процесу, починаючи з оформлення первинних документів і завершуючи підготовкою фінансової звітності. Вартісне вираження факторів генерування та зміни вартості виробничих запасів в обліку є передумовою їх відображення в системі бухгалтерських рахунків. Визнання кожного фактора генерування та руйнування вартості виробничих запасів в бухгалтерському обліку передбачає його вираження через проведення оцінки для подальшого відображення в системі обліку та звітності.

Методи оцінки виробничих запасів повинні відповідати таким критеріям: ефективність – забезпечення поставленої мети, результативність, точність дослідження, придатність для практики; простота і надійність – доступність для дослідника, достовірність результатів дослідження; відсутність шкоди – відсутність матеріального збитку; економічність – економія часу і коштів на дослідження; науковість – застосування методів, обумовлених сучасною наукою.

При вирішенні питання про грошову оцінку виробничих запасів важливим моментом є те, за якою ознакою та чи інша частина виробничих запасів вступає до балансу, залишається на балансі й виходить із нього. Одним із завдань бухгалтерського обліку є, насамперед, правильність та

повнота відображення всіх операцій, пов'язаних із рухом та станом виробничих запасів.

Основні шляхи надходження виробничих запасів на підприємство представлені на рисунку 1.2.

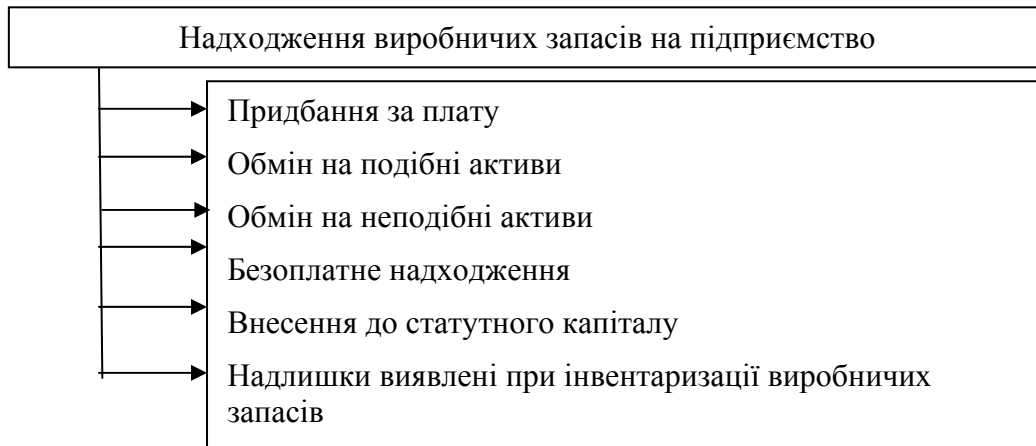

Рисунок 1.2 – Шляхи надходження виробничих запасів на підприємство

Одиницею бухгалтерського обліку виробничих запасів є їх найменування або однорідна група (вид).

Порядок оцінки виробничих запасів залежить від багатьох факторів, основним з яких є обрана підприємством система обліку запасів. Для відображення виробничих запасів та інформації про їх наявність та рух підприємства можуть застосувати систему постійного чи періодичного обліку, обумовивши своє рішення в наказі про облікову політику [13].

Сутність кожної із систем обліку відображається в назві:

- при системі безперервного обліку надходження та витрачання товарно-матеріальних запасів обліковуються постійно, день у день;
- при системі періодичного обліку – при складанні звіту.

При застосуванні періодичної системи оцінки вартості залишків виробничих запасів та собівартості проданої продукції проводиться наприкінці облікового періоду. При застосуванні постійної системи така оцінка ведеться протягом всього облікового періоду.

Формування первинної вартості виробничих запасів наведено в рисунку 1.3 .

Рисунок 1.3 - Формування первинної вартості виробничих запасів [13]

Не включаються до первісної вартості виробничих запасів:

- понад нормовані втрати і нестачі виробничих запасів, що виникли під час транспортування запасів;
- проценти за користування позиками, одержаними для придбання виробничих запасів;
- витрати на збут;
- загальногосподарські та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою запасів [91].

Ці витрати відносяться до витрат діяльності того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Якщо первісна вартість виробничих запасів суттєво змінилася на дату складання балансу або запаси зіпсовані, застарілі, або іншим чином втратили

первісно очікувану економічну вигоду, то як балансова вартість використовується чиста вартість реалізації.

Чиста вартість реалізації виробничих запасів - очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію.

Вибуття виробничих запасів на підприємстві може відбуватись такими шляхами (рисунок 1.4) .

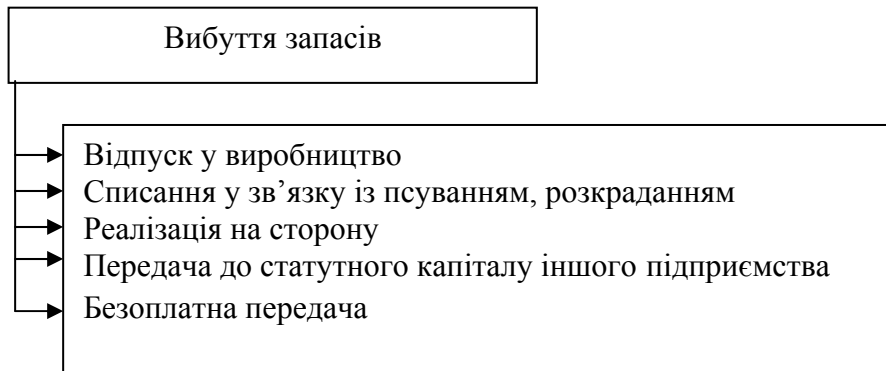

Рисунок 1.4 - Шляхи вибуття виробничих запасів на підприємстві

На рисунку 1.5 наведені методи оцінки виробничих запасів при їх відпуску у виробництво, продажу та іншому вибутті. При цьому можливе одночасне застосування одразу декількох методів оцінки.

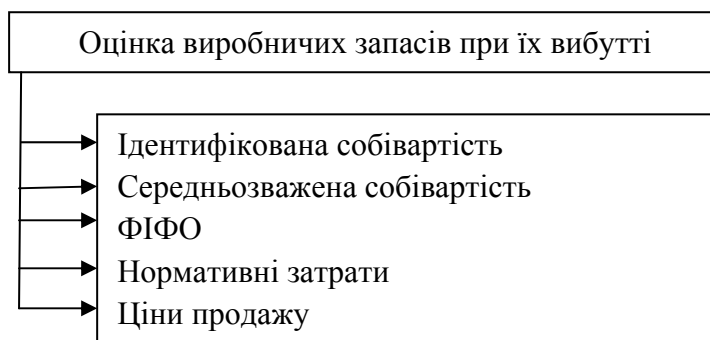

Рисунок 1.5 - Оцінка виробничих запасів при їх вибутті на підприємстві

З метою збереження об'єктивності оцінювання виробничих запасів в умовах цінової нестабільності згідно з П(с)БО 9 «Запаси» вони відображаються бухгалтерському обліку і звітності за найменшою і двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації (рисунок 1.6).

Рисунок 1.6 - Алгоритм оцінки виробничих запасів у фінансовій звітності підприємства

Така вимога викликана необхідністю застосування принципу обачності, згідно з яким активи або доходи не повинні бути завищені, а зобов'язання або витрати – занижені.

На практиці для відображення в бухгалтерському балансі та фінансовій звітності виробничих запасів у грошовій оцінці використовуються ціни:

- історичні, або ціни придбання, які були актуальними в минулому, тобто в момент отримання запасу;
- поточні, що використовуються в момент виконання оцінки;
- ціни відтворення, або репродукційні – ціни передбачення визначених складових, відповідних у момент, коли цю складову буде замінено.

1.2 Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів на складі підприємства

Необхідними передумовами правильного обліку виробничих запасів на складі є:

- раціональна організація складського господарства;
- розробка номенклатури виробничих запасів;
- наявність інструкцій з обліку виробничих запасів;
- правильне групування (класифікація) виробничих запасів;
- розробка норм витрачання виробничих запасів.

Для раціонального бухгалтерського обліку виробничих запасів на підприємстві, в наказі про облікову політику наводяться положення представлені на рисунку 1.7.

Пушкар М.С. зазначає, що облікова політика – це конституція підприємства, яка передбачає права і обов'язки системи обліку з приводу формування інформаційних ресурсів для менеджерів [82].

Бутинець Ф.Ф. підкреслює, що «облікова політика підприємства – це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя в обліку (залежно від поставлених цілей)» [13].

Аналізуючи праці Ф.Ф. Бутинця [13], відзначимо, що облікову політику автор розглядає у спрощеному вигляді як вибір форми ведення обліку, та у більш широкому розумінні – як один із методів управління діяльністю суб'єкта господарювання.

На думку С.Ф. Голова, під обліковою політикою слід розуміти офіційно затверджене на підприємстві надане державою йому право вибору, з урахуванням його цілей, специфіки діяльності підприємства та чинних правових актів, відповідних методик та форм, техніки ведення бухгалтерського обліку [23].

Рисунок 1.7 – Основні положення з бухгалтерського обліку виробничих запасів, що наводяться в наказі про облікову політику [68]

На наш погляд, облікова політика щодо виробничих запасів – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємствами промисловості для формування і розкриття інформації про виробничі запаси у фінансовій звітності для задоволення інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів. Конкретні, індивідуальні правила та принципи обліку виробничих запасів підприємств промисловості затверджуються наказом про облікову політику, який розробляється на підставі вітчизняних нормативно-правових актів, враховуючи вимоги міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності.

Наказом про облікову політику підприємства визначаються норми для правильного планування потреб у виробничих запасах, раціональної організації їх обліку і контролю.

Необхідність організації документообігу як складової бухгалтерського обліку досліджував В.В. Сопко [91], що не лише висвітлив організацію документообігу, а й визначив критерії ефективного документообігу та його значення для підприємства. Ф.Ф. Бутинець [13] розглянув графіки документообігу як складові техніки ведення бухгалтерського обліку.

Від правильно організованого документування господарських засобів залежить правильність списання вартості виробничих запасів на виробництво, оцінка незавершеного виробництва, відображення у звітності. Існують типові первинні документи з обліку руху виробничих запасів. Проте, головний бухгалтер на свій розсуд повинен визначитися з тим, які документи доцільно використовувати саме на його підприємстві, враховуючи розміри та специфіку підприємства.

Структура документообігу повинна бути такою, щоб забезпечити вчасне надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю й оперативного управління рухом виробничих запасів.

Для забезпечення первинного обліку виробничих запасів на складі передбачені типові форми первинних документів (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 - Первинні документи з обліку виробничих запасів на підприємстві [68]

Форма докумен-ту	Назва документу	Призначення документу
1	2	3
М-1	Журнал обліку вантажів, що надійшли	Застосовується для реєстрації транспортних документів, пов'язаних з отриманням вантажів та оприбуткування їх на склад підприємства
М-2	Довіреність	Призначена для підтвердження права окремої посадової особи виступати довіреною особою підприємства при отриманні запасів
М-2а	Акт списання бланків довіреностей	Призначений для списання використаних бланків довіреностей
М-3	Журнал реєстрації довіреностей	Призначений для реєстрації виданих довіреностей та розписки в їх отриманні
М-4	Прибутковий ордер	Використовується на складі, заповнюється в день надходження ТМЦ при відсутності розбіжностей з документами постачальника, при оприбуткуванні ТМЦ, отриманих з переробки
М-7	Акт про приймання матеріалів	Застосовується при прийнятті запасів, якщо є розбіжності з документами постачальника, або коли виробничі запаси надійшли без документів. Використовується для обліку надходження запасів і для направлення листа-претензії постачальнику
М-8, 9,28,28а	Лімітно-заборна картка	Використовується для систематичного відпуску у виробництво лімітних матеріалів, а також для поточного контролю за дотриманням встановлених лімітів їх відпуску. Зазначається місячний ліміт відпуску певному цеху
М-10	Акт-вимога на заміну матеріалів	Заповнюється при разовому відпуску запасів для виробничих та господарських потреб
М-11	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів	Використовується для разового відпуску таверно-матеріальних цінностей всередині підприємства
М-12	Картка №_ складського обліку матеріалів	Використовується для обліку виробничих запасів на складі
М-14	Відомість обліку залишків матеріалів на складі	Використовується для взаємозв'язку складського та бухгалтерського обліку
1-ТН	Товарно-транспортна накладна	Призначена для обліку поставок запасів та розрахунків за їх перевезення транспортом. Використовується для якісного та кількісного приймання запасів

Чітка організація складського господарства є обов'язковою умовою достовірного, своєчасного та повного обліку використання виробничих запасів, а також дає можливість здійснювати систематичний контроль за їх збереженням як за кількісними, так і за якісними показниками, що особливо важливо для підприємств промисловості.

Первинними документами, що підтверджують вартість виробничих запасів, придбаних підзвітними особами, є товарний рахунок і акт (довідка), які складає підзвітна особа за участю інших посадових осіб підприємства.

Виробничі запаси, що надходять на підприємство, приймаються за кількістю та якістю.

Приймання виробничих запасів за кількістю – це визначення точної кількості товарно-матеріальних цінностей, що надійшли, та їх відповідності даним, які містяться у транспортних, супровідних і розрахункових документах. Воно здійснюється, як правило, шляхом суцільного підрахунку одиниць, міри і маси товарно-матеріальних цінностей в даній партії. Перевірка товарно-матеріальних цінностей може проводитися і вибірково.

Приймання виробничих запасів за якістю – це визначення їх якості за встановленим зразком, перевірка комплектності, відповідності тари, упаковки і маркування встановленим вимогам, а також даним супровідних документів. Як правило проводиться суцільна перевірка якості і комплектності товарів, однак, якщо договором передбачено, то можлива і вибіркова перевірка.

Якщо в процесі приймання буде виявлено недостачу виробничих запасів, невідповідність якості, маркування товарів, які надійшли, тари або упаковки вимогам стандартів, технічних умов, кресленням, зразкам, договору або даним, вказаним у супровідних документах, тоді подальше приймання запасів призупиняється. Про виявлену недостачу і порушення якості виробничих запасів складається акт, який є юридичним документом для виставлення претензій постачальнику. Для забезпечення своєчасного відображення господарських операцій в реєстрах бухгалтерського обліку на

підприємстві повинні бути чітко визначені терміни передачі первинних документів до бухгалтерії для відповідного їх оформлення.

Порядок документального оформлення придбання виробничих запасів, які надходять на підприємство від постачальника, представлено на рисунку 1.8.

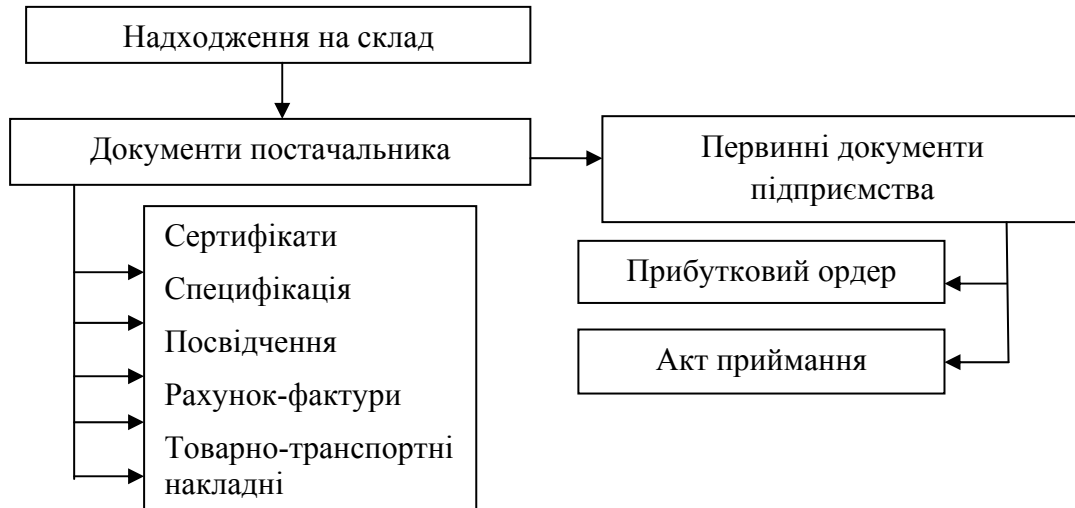

Рисунок 1.8 – Порядок документального оформлення надходження виробничих запасів

Загальна схема бухгалтерського обліку виробничих запасів на підприємстві представлено на рисунку 1.9.

Для здійснення бухгалтерського обліку виробничих запасів необхідно визначити номенклатуру синтетичних та аналітичних рахунків виробництва і об'єктів калькуляції.

Контроль за виконанням плану договорів, своєчасним надходженням і оприбуткуванням виробничих запасів здійснює служба постачання. З цією метою ведуться відомості (машинограми) оперативного обліку виконання договорів поставки, де відмічається виконання умов договору про поставку за асортиментом матеріалів, їх кількістю, ціною, строками відвантаження тощо. Бухгалтерія здійснює контроль за організацією даних оперативного обліку.

Рис.1.9

Забезпечення підприємства виробничими запасами шляхом придбання їх у постачальника здійснюється на договірних засадах.

Приймання виробничих запасів на склад у місцевих постачальників або із залізничної станції здійснює експедитор підприємства, якому видається довіреність. У випадку, якщо в процесі знаходження виробничих запасів бере участь експедитор, порядок здійснення бухгалтерського обліку дещо інший, ніж в попередньому випадку (рисунок 1.10).

Перевірка маси, кількості місць і стану вантажу автотранспортним підприємством в пункті призначення є обов'язковою у випадках:

- несправності кузова рухомого складу, або пошкодження пломб;
- порушення термінів доставки вантажу чи встановленого правилами температурного режиму при перевезенні тощо.

Рисунок 1.10 - Порядок приймання та оприбуткування виробничих запасів на склад [68]

Якщо при перевірці маси, кількості вантажних місць чи стану вантажу в пункті призначення будуть виявлені недостача, псування чи пошкодження вантажу, тоді автотранспортне підприємство зобов'язане визначити їх розмір. За необхідності проведення експертизи автотранспортне підприємство за своєю ініціативою чи на вимогу вантажоотримувача запрошує відповідних спеціалістів.

Видача вантажу в пункті призначення здійснюється вантажоотримувача, вказаному в товарно-транспортній накладній. Отримання вантажу засвідчується підписом і печаткою (штампом) вантажоотримувача в трьох примірниках товарно-транспортної накладної, два з яких залишаються у шофера-експедитора.

Виробничі запаси оприбутковуються у відповідних одиницях виміру (вагових, об'ємних, лінійних). Якщо виробничі запаси надходять в одних одиницях, а витрачаються в інших, тоді вони обліковуються в двох одиницях виміру.

Побудова синтетичного та аналітичного обліку виробничих запасів представлено на рисунку 1.11.

Рисунок 1.11 - Побудова синтетичного та аналітичного обліку виробничих запасів [68]

Етапи руху вартості виробничих запасів підприємства представлені на рисунку 1.12.

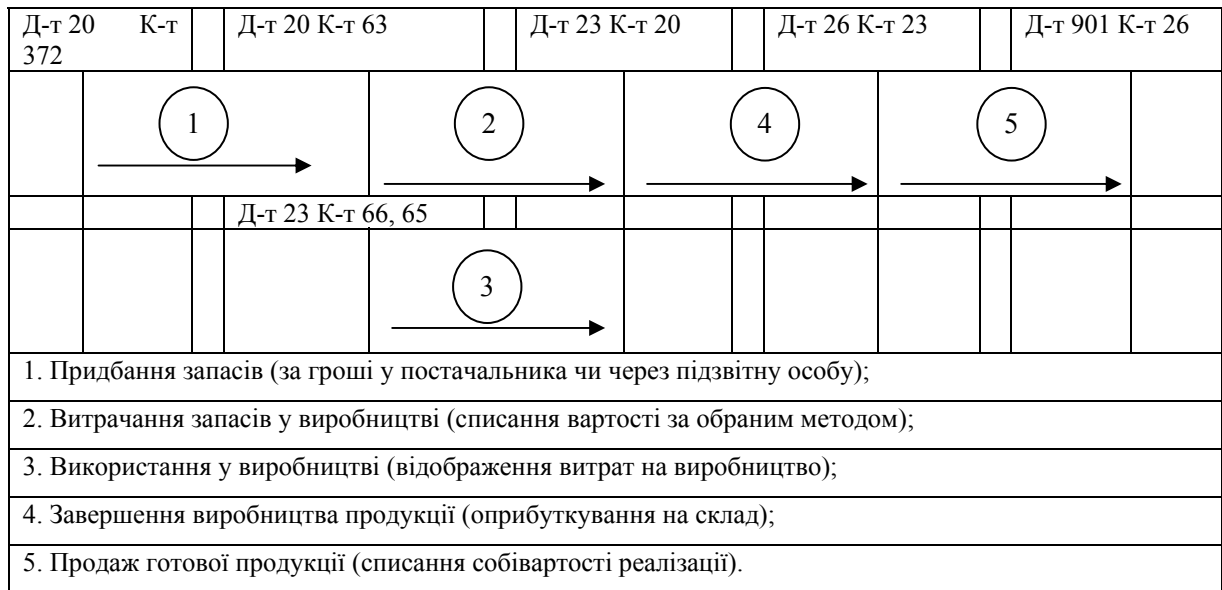

Рисунок 1.12 - Етапи руху вартості виробничих запасів підприємства

Для обліку витрат діяльності і обліку виробничих запасів застосовуються журнали 5 або 5А.

Для забезпечення виробничої програми відповідними виробничими запасами на великих підприємствах створюються спеціальні склади для зберігання основних і допоміжних матеріалів, палива, запасних частин, МШП та інших товарно-матеріальних цінностей. Крім центральних складів, в різних структурних підрозділах підприємства можуть бути комори, які виконують функції проміжних складів. Кожному складу наказом по підприємству присвоюється порядковий номер, який надалі зазначається на всіх документах, що відносяться до операцій даного складу.

Організація складських операцій повинна базуватись на таких принципах, як планованість, послідовність і ритмічність, ефективне використання засобів механізації, раціональна організація внутрішньо складського переміщення вантажів і забезпечення збереженості запасів.

Раціональна організація зберігання виробничих запасів досягається не лише правильним вибором способу їх зберігання, але й системою розміщення запасів на складі.

На складах виробничі запаси розміщують за секціями, а всередині них – за групами, типо- та сорторозмірами в штабелях, ящиках, контейнерах, на стелажах, полках, комірках, піддонах, що забезпечує швидке їх приймання, відпуск та контроль за відповідністю фактичної наявності встановленим нормам (ліміту).

Складський облік організують за видами об'єктів, що зберігаються, за місцями зберігання, за кількістю виробничих запасів. За необхідності складський облік організують за партіями знаходження виробничих запасів.

Склади повинні бути забезпечені справними вагами, вимірювальними приладами та мірною тарою.

Облік виробничих запасів на складі здійснюється завідувачем складом (комірником), який є матеріально відповідальною особою. Його приймають на роботу, як правило, за погодженням з головним бухгалтером підприємства. З комірником укладається типовий договір у встановленій формі про повну індивідуальну матеріальну відповідальність [68].

Бухгалтерія підприємства у встановлені строки здійснює приймання і обробку первинних документів на сировину, матеріали тощо. Всі документи сортуються і перевіряються. Прибуткові ордери звіряються з рахунками, що до них належать, транспортними документами, приймальними актами тощо. Лімітні картки, що надійшли зі складу, зіставляються з іншими примірниками, отриманими від цехів-споживачів, накладні на переміщення матеріалів, здані складами-відправниками, з примірниками тих же накладних, що надійшли зі складів-одержувачів.

При використанні матеріальних звітів немає потреби у складанні інших документів на витрачання виробничих запасів, що спрощує облік запасів в підзвіті, так як в якості реєстрів аналітичного обліку використовується звіти матеріально відповідних осіб.

Аналітичний облік виробничих запасів ведеться за допомогою карток складського обліку, які розміщуються в картотеці за групами запасів. Кожна з груп виробничих запасів може поділятися за видами, сортами, розмірами,

яким присвоюється коротке числове позначення (номенклатурний номер). Дані за аналітичними рахунками узагальнюються в оборотних відомостях. Використовують рахунки аналітичного обліку для контролю за зберіганням і рухом виробничих запасів, їх оцінки, порівняння з даними складського обліку, а також для підведення підсумків інвентаризації.

Існує декілька видів обліку виробничих запасів в бухгалтерії підприємства (таблиця 1.6).

Таблиця 1.6 – Види обліку виробничих запасів на підприємстві [68]

Варіант	Зміст варіанту
Сортовий	На підставі первинних документів на кожен вид виробничих запасів відкривається картка аналітичного обліку, де їх обліковують в натуральному і грошовому вираженні. По закінченні звітного періоду складаються оборотні відомості аналітичного обліку. Залишки і обороти по них порівнюються з даними карток складського обліку.
Партіонний	Первинні документи групуються за номенклатурними номерами, і в кінці звітного періоду кінцеві дані по кожному з номерів заносяться до оборотних відомостей. Оборотні відомості складаються в натуральному і грошовому вираженні по кожному складу і для кожного рахунку
Сальдовий (оперативно – бухгалтерський)	Сальдовий метод обліку базується на використанні реєстрів аналітичного обліку карток складського обліку. Щоденно працівниками бухгалтерії перевіряються правильність записів про надходження і витрачання виробничих запасів на складі і підтверджується залишок

Бухгалтерський облік значно спрощується при використанні в бухгалтерському та складському обліку комп'ютерної техніки. В цьому випадку всі прибутково-видаткові документи оброблюються щоденно в міру їх надходження зі складів.

Для полегшення процесу обліку виробничих запасів на складі доцільно використовувати персональні комп'ютери, що спрощує ведення аналітичного обліку. При використанні комп'ютерних технологій всі необхідні реєстри при сальдовому методі обліку виробничих запасів складаються з застосуванням комп'ютерної техніки (рисунок 1.13).

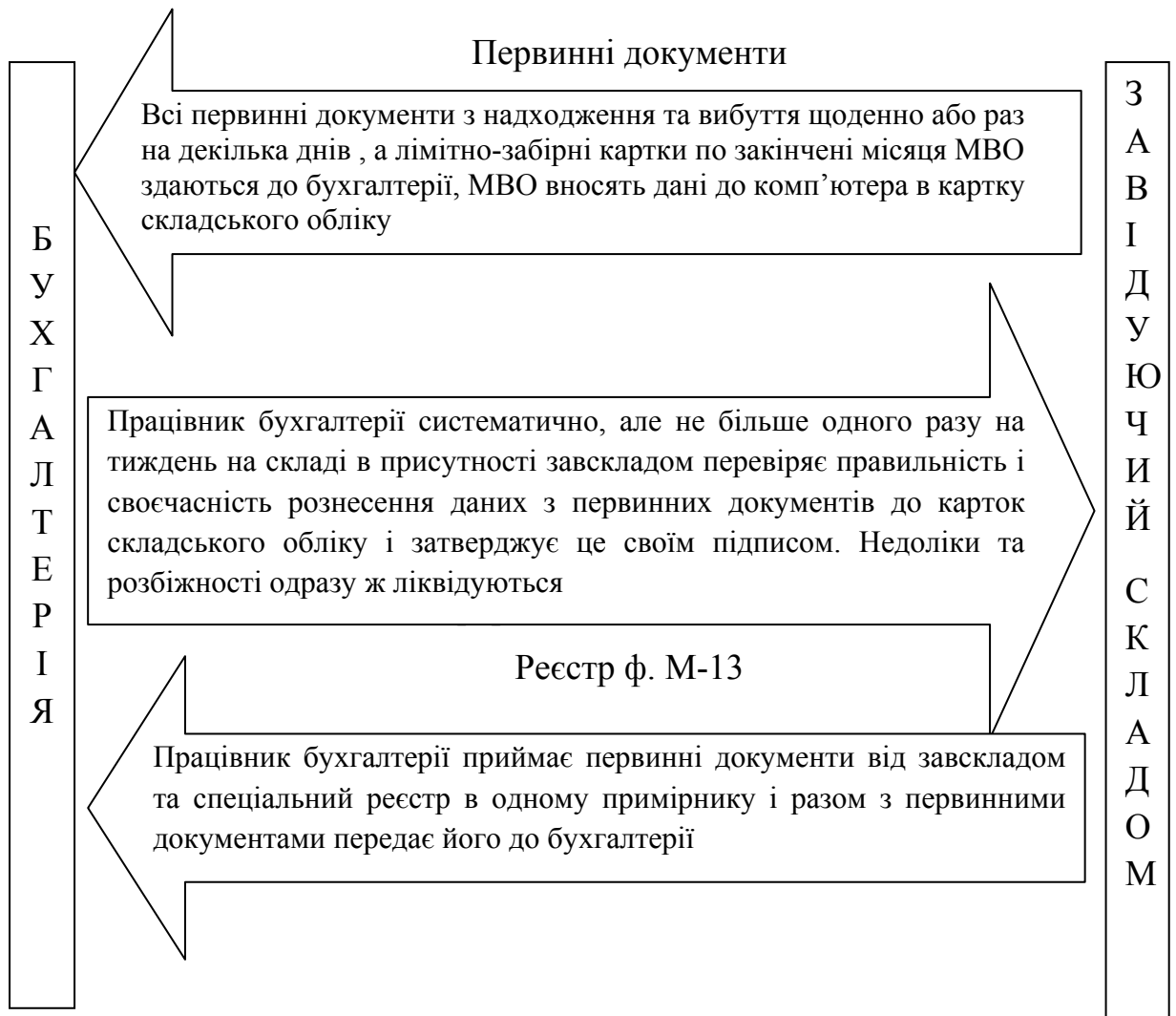

Рисунок 1.13 – Схема обліку виробничих запасів при застосуванні комп'ютерної техніки [68]

Підтвердженням приймання-передачі документів може бути підпис працівника бухгалтерії в картці складського обліку про перевірку запису по кожній операції.

Виробничі запаси відпускають зі складу підприємства на виробничі, господарські потреби, на сторону, для переробки і в порядку реалізації надлишкових (неліквідних) товарно-матеріальних цінностей.

При відпуску виробничих запасів зі складу у виробництво МВО (завскладом, комірник) повинен дотримуватись наступних вимог:

- виробничі запаси обліковувати за вагою, обсягом, масою у суворій відповідності до нормативів втрат на визначений обсяг виробництва;
- відпуск виробничих запасів може здійснювати в межах попередньо встановлених лімітів;
- узгоджувати з головним бухгалтером списки осіб, яким надано право вимагати зі складів матеріали, і брати зразки їх підписів.

Основними документами, що відображають відпуск виробничих запасів зі складу для внутрішньогосподарських потреб, є лімітно-забірні картки (ф. М-8), накладні-вимоги.

Ліміт визначається виходячи з виробничої програми цеху та діючих норм витрат виробничих запасів з урахуванням існуючих в цехах залишків невикористаних матеріалів на початок місяця. Ліміт може встановлюватись на кожне замовлення окремо.

Відпуск виробничих запасів на сторону здійснюється на підставі договорів, нарядів та інших документів і письмового розпорядження керівника підприємства. Відпуск виробничих запасів стороннім підприємствам оформлюють накладними на відпуск матеріалів на сторону.

Внутрішнє переміщення виробничих запасів зі складу на склад, як і здачу відходів виробництва на склад і повернення невикористаних у виробництві матеріалів оформлюють також накладною-вимогою (ф.М-11).

Якщо підприємство придбало бланки суворого обліку та оприбуткувало їх на склад, а потім передало в підзвіт матеріально відповідальним особам, а на витрати виробництва вони списуються за активами після їх використання, то в такому випадку бланки суворого обліку обліковуються на балансовому рахунку 20 «Виробничі запаси», субрахунок 209 «Інші матеріали».

При обліку бланків суворого обліку на балансовому рахунку 20 «Виробничі запаси» в обов'язковому порядку повинні відображатись: основні реквізити, найменування, ціна, серія і номер бланків.

Аналітичний облік ведеться за кожним бланком та місцями їх зберігання.

Програма бухгалтерського обліку та контролю за збереженням і використанням виробничих запасів зберігаються у головного бухгалтера як складова частина наказу про облікову політику підприємства та може бути представлена у формі таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Програма обліку виробничих запасів на складі, а також оперативного контролю за їх збереженням і використанням

№	Складова частина програми	Зміст складової частини
1	Номенклатурний перелік можливих видів виробничих запасів	Розробка номенклатури виробничих запасів, облікових цін, оформлення номенклатури цінника
2	Організація складського обліку виробничих запасів	Організація книг або карток складського обліку. Складання звітів про рух виробничих запасів
3	Документація і документообіг по операціях з надходженням і вибуття виробничих запасів	Складання робочих інструкцій до документів і графіку документообігу
4	Бухгалтерський облік виробничих запасів	Операція аналітичного і синтетичного обліку виробничих запасів у відповідності з прийнятою на підприємстві формою обліку
5	План виконання робіт з обліку виробничих запасів	Розробка функціональних карт або посадових інструкцій працівників матеріального відділу центральної бухгалтерії, індивідуальних та структурних графіків облікових робіт
6	Оперативний бухгалтерський контроль за збереженням і використанням виробничих запасів	Спостереження за веденням складського господарства, проведення планових і позапланових інвентаризацій виробничих запасів, контроль за виходом продукції

З урахуванням даної програми, змісту посадових інструкцій головний бухгалтер має розробити індивідуальні графіки роботи бухгалтера та рахівника матеріального відділу центральної бухгалтерії [68].

До рахунку 20 «Виробничі запаси» передбачено Планом рахунків відкриття субрахунків, які наведені в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Характеристика субрахунків рахунку 20 «Виробничі

запаси»

№ та назва субрахунку	Характеристика субрахунку
1	2
201 «Сировина й матеріали»	Відображає наявність та рух сировини та основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється, або є необхідними компонентами при її виготовленні (забудовники облік будівельних матеріалів і конструкцій ведуть на субрахунку 205 «Будівельні матеріали»). На цьому субрахунку ведеться облік основних матеріалів, що використовуються підрядними будівельними організаціями при здійсненні будівельно-монтажних, ремонтних робіт. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні продукції або для господарських потреб, технічних цілей та сприяння у виробничому процесі, також відображаються на субрахунку 201. Підприємства, що заготовляють сільськогосподарську продукцію для переробки, також відображають її вартість на цьому субрахунку
202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»	Відображає наявність та рух покупних напівфабрикатів, готових комплектуючих виробів (включаючи у підрядних будівельних організаціях будівельні конструкції та вироби - дерев'яні, залізобетонні, металеві, інші), що придбані для комплектування продукції, що випускається, які потребують додаткових витрат праці з їх обробки або збирання. Вироби, придбані для комплектації готової продукції, вартість яких не включається до собівартості продукції цього підприємства, відображаються на рахунку 28 «Товари». Науково-дослідні та конструкторські організації придбані необхідні їм як комплектуючі вироби для проведення наукових (експериментальних) робіт за визначеною науково-дослідною або конструкторською темою спеціальне обладнання і інструменти, пристрої та інші прилади обліковують на субрахунку 202. Обладнання і прилади загального призначення на цьому субрахунку не обліковуються, а відображаються на рахунку 10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи» або на рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» за видами предметів
203 «Паливо»	Обліковуються наявність та рух палива, що придбається чи заготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів, а також для вироблення енергії та опалення будівель. Тут також обліковуються оплачені талони на нафтопродукти і газ. Якщо деякі види палива використовують одночасно і як матеріали, і як паливо, то їх можна обліковувати на субрахунку 201 «Матеріали» і на субрахунку 203 «Паливо» - за ознакою переважності використання на цьому підприємстві. Якщо на підприємстві для технологічних та експлуатаційних потреб, для вироблення енергії та опалення будівель створюються запаси газу (у газосховищах), то їх облік ведеться на субрахунку 203 «Паливо»
204 «Тара й тарні матеріали»	Відображає наявність і рух усіх видів тари, крім тари, яка використовується як господарський інвентар, а також матеріали й деталі, які використовують для виготовлення тари і її ремонту (деталі для збирання ящиків, бочкова клепка тощо). Матеріали, які використовуються для додаткового обладнання вагонів, барж, суден з метою забезпечення збереження відвантаженої продукції, не відносяться до тари і обліковуються на субрахунку 201 «Сировина й матеріали»

Продовження таблиці 1.8

1	2
205 «Будівельні матеріали»	Підприємства-забудовники відображають рух будівельних матеріалів, конструкцій і деталей, обладнання і комплектуючих виробів, які належать до монтажу, та інших матеріальних цінностей, необхідних для виконання будівельно-монтажних робіт, виготовлення будівельних деталей і конструкцій. На цьому субрахунку не враховується обладнання, яке не потребує монтажу: транспортні засоби, вільно розміщені верстати, будівельні механізми, сільськогосподарські машини, виробничий інструмент, вимірювальні та інші прилади, виробничий інвентар та інше. Витрати на придбання такого обладнання, що не потребує монтажу, відображаються безпосередньо на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» у міру надходження їх на склад чи інше місце зберігання, експлуатації. Устаткування й будівельні матеріали, що передані підряднику для монтажу й виконання будівельних робіт, списується з субрахунку 205 на рахунок 15 «Капітальні інвестиції» після підтвердження їх монтажу й використання
206 «Матеріали, передані в переробку»	Обліковуються матеріали, передані в переробку на сторону та які надалі включаються до складу собівартості отриманих з них виробів. Затрати на переробку матеріалів, які оплачуються стороннім організаціям, відображаються безпосередньо за дебетом рахунків, на яких ведеться облік виробів, що отримані з переробки
207 «Запасні частини»	Ведеться облік придбаних чи виготовлених запасних частин, готових деталей, вузлів, агрегатів, які використовуються для проведення ремонтів, заміни зношених частин машин, обладнання, транспортних засобів, інструменту, а також автомобільних шин у запасі та обороті. На цьому ж субрахунку ведеться облік обмінного фонду повнокомплектних машин, устаткування, двигунів, вузлів, агрегатів, що створюються в ремонтних підрозділах підприємств, на ремонтних підприємствах
208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»	Обліковуються мінеральні добрива, отрутохімікати для боротьби зі шкідниками й хворобами сільськогосподарських культур, біопрепарати, медикаменти, хімікати, що використовуються для боротьби з хворобами сільськогосподарських тварин. Тут також відображаються саджанці, насіння й корми (покупні й власного вирощування), що використовуються для висаджування, посіву та відгодівлі тварин безпосередньо в господарстві
209 «Інші матеріали»	Обліковуються бланки суворого обліку (за вартістю придбання), відходи виробництва (обрубка, обрізка, стружка тощо), невиправний брак, матеріальні цінності, одержані від ліквідації основних засобів, які не можуть бути використані як матеріали, паливо або запасні частини на цьому підприємстві (металобрухт, утиль), зношені шини тощо

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з надходження виробничих запасів представлено в таблиці 1.9.

Вибуття виробничих запасів здійснюється на підставі відповідних документів та відображається на рахунках бухгалтерського обліку, що представлено в таблиці 1.10.

Таблиця 1.9 - Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з надходження виробничих запасів [91]

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Придбано запаси з послідуною оплатою: - отримано від постачальників – платників ПДВ за вартістю без ПДВ	20 «Виробничі запаси»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	- на суму податкового кредиту з ПДВ	64 «Розрахунки за податками та платежами»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	- отримано від постачальників – неплатників ПДВ за вартістю у сумі зобов'язання перед постачальниками	20 «Виробничі запаси»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2.	Придбано запаси у випадку здійснення попередньої оплати: - здійснений авансовий платіж за запаси	371 «Розрахунки за виданими авансами» 64 «Розрахунки за податками та платежами»	31 «Рахунки в банках» 644 «»Податковий кредит»
	- на суму податкового кредиту з ПДВ	20 «Виробничі запаси»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	- отримано запаси від постачальників – платників ПДВ за вартістю без ПДВ	644 «Податковий кредит»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	- визнано зобов'язання перед постачальником на суму раніше відображеного податкового кредиту з ПДВ	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
Проведено закриття рахунків обліку розрахунків з постачальниками за сплаченими та отриманими запасами			
3.	Придбано та оприбутковано запаси через підзвітних осіб за вартістю без ПДВ	20 «Виробничі запаси»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	Визначено за законодавством суму податкового кредиту з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Продовження таблиці 1.9

1	2	3	4
4.	Оприбутковано запаси, отримані в вигляді благодійних внесків (гуманітарної допомоги), цільового фінансування	20 «Виробничі запаси»	48 «Цільове фінансування та цільові надходження»
5.	Оприбутковано безоплатно отримані запаси	20 «Виробничі запаси»	718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів»
6.	Оприбутковано запаси, отримані від учасника (засновника) підприємства	20 «Виробничі запаси»	46 «Неоплачений капітал»
7.	Зараховано фінансові витрати, що підлягають включенню до собівартості кваліфікаційного активу	20 «Виробничі запаси»	68 «Розрахунки за іншими операціями»

Таблиця 1.10 - Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку вибуття запасів [91]

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	<p>Реалізовано (продано) запаси: - списано собівартість реалізованих запасів</p> <p>- визнаний дохід від реалізації запасів</p> <p>- нарахована сума податкового зобов'язання з ПДВ за операцією</p>	<p>901 «Собівартість реалізованої готової продукції» 902 «Собівартість реалізованих товарів» 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів» 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» 37 «Розрахунки з різними дебіторами» 701 «Дохід від реалізації готової продукції» 702 «Дохід від реалізації товарів» 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»</p>	<p>20 «Виробничі запаси» 21 «Поточні біологічні активи» 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» 25 «Напівфабрикати» 26 «Готова продукція» 28 «Товари» 701 «Дохід від реалізації готової продукції» 702 «Дохід від реалізації товарів» 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» 641 «Розрахунки за податками»(за умови відстрочки платежу) 643 «Податкові зобов'язання» (за умови попередньої оплати)</p>

Продовження таблиці 1.10

1	2	3	4
2.	<p>Відпущені зі складу запаси у виробництво для:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підприємств, що не використовують рахунки класу 8 «Витрати за елементами» - підприємств, що використовують рахунки класу 8 «Витрати за елементами» 	<p>23 «Виробництво»</p> <p>80 «Матеріальні витрати»</p>	<p>20 «Виробничі запаси»</p> <p>20 «Виробничі запаси»</p>
3.	<p>Передано зі складу запаси для виправлення виробничого браку</p>	<p>24 «Брак у виробництві»</p>	<p>20 «Виробничі запаси»</p>
4.	<p>Відпущено зі складу запаси (крім підприємств, що використовують рахунки класу 8 «Витрати за елементами»), для:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальновиробничих потреб підприємства - загальногосподарських потреб - забезпечення збуту продукції - виконання досліджень та розробок 	<p>91 «Загальновиробничі витрати»</p> <p>92 «Адміністративні витрати»</p> <p>93 «Витрати на збут»</p> <p>941 «Витрати на дослідження, розробки»</p>	<p>20 «Виробничі запаси»</p>
5.	<p>Відпущено зі складу запаси для підготовки та освоєння нових видів продукції, технологій, виробництв та агрегатів</p>	<p>39 «Витрати майбутніх періодів»</p>	<p>20 «Виробничі запаси»</p>
6.	<p>Виявлено нестачі та втрати від псування запасів в результаті інвентаризації Одночасно зарахована на позабалансовий рахунок балансова вартість списаних сум нестачі та втрат від псування запасів до прийняття рішення про конкретних винуватців</p>	<p>947 «Нестачі та втрати від псування цінностей»</p>	<p>20 «Виробничі запаси»</p>

Переоцінка виробничих запасів у бухгалтерському обліку відображається кореспонденцією рахунків представлених в таблиці 1.11.

Таблиця 1.11 - Відображення в бухгалтерському обліку переоцінки запасів [91]

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Уцінка запасів			
1.	Сума уцінки запасів до чистої вартості реалізації	946 «Втрати від знецінення запасів»	20 «Виробничі запаси»
Дооцінка запасів			
2.	Здійснена до оцінка запасів	20 «Виробничі запаси»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»

Важним методом бухгалтерського контролю за виробничими запасами є організація і проведення інвентаризації.

Під час інвентаризації виробничих запасів перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання й оцінка. При цьому забезпечуються:

- виявлення фактичної наявності виробничих запасів та перевірка повноти відображення їх у первинних документах;
- встановлення лишку або нестачі виробничих запасів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;
- виявлення виробничих запасів, які частково втратили свою первісну якість та споживчу властивість, застарілих, а також виробничих запасів, що не використовуються;
- виявлення виробничих запасів, які не відповідають критеріям визнання.

Проведення інвентаризації дозволяє вчасно й ефективно вирішити низку проблемних питань у діяльності підприємства та забезпечує одержання повної, достовірної та неупередженої інформації про наявність і стан виробничих запасів.

1.3 Методика проведення аудиту виробничих запасів на складі підприємства

Для досягнення основної мети аудиту виробничих запасів на складі підприємства, а також задоволення потреб користувачів в отриманні повної, правдивої та неупередженої інформації щодо виробничих запасів аудиторю необхідно виконати завдання представлені на рисунку 1.14.

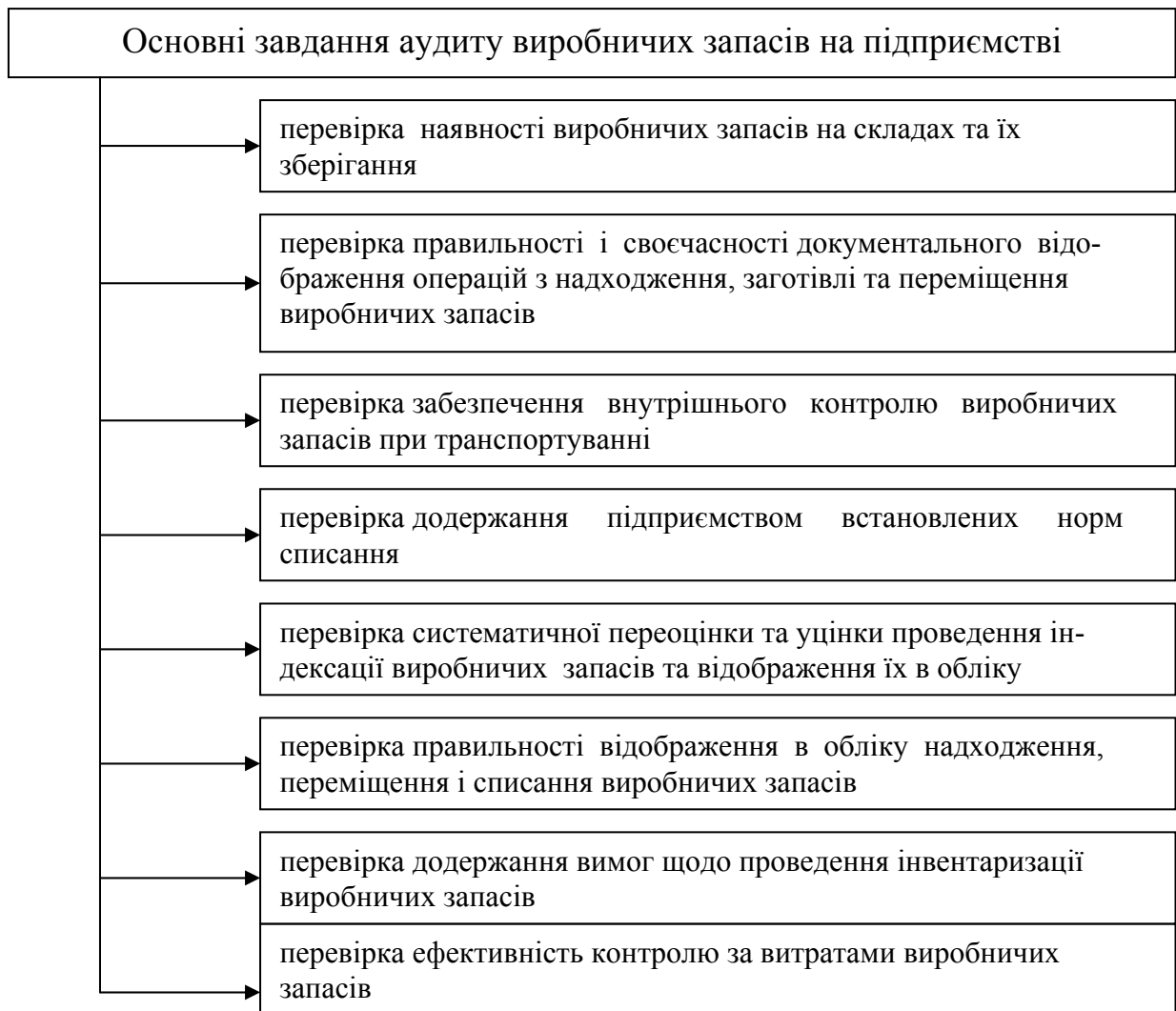

Рисунок 1.14 – Основні завдання аудиту виробничих запасів на підприємстві [11]

Об'єктами аудиту виробничих запасів на складі є:

- прийомка виробничих запасів за кількісною та якісною ознакою;

- збереження одержаних виробничих запасів у коморах;
- норми витрат на виробництво;
- псування виробничих запасів;
- дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

У результаті проведення аудиту виробничих запасів необхідно використовувати різні способи та прийоми. Основними з них є:

- з'ясування відповідності фактичних сум залишків виробничих запасів з їх даними згідно наступної інвентаризації, а також із сумами матеріальних цінностей, відображених в первинних і зведених документах та регістрах бухгалтерського обліку і документованими витратами цих об'єктів обліку. Цей прийом необхідно використовувати аудиторю, якщо виникає підозра у відношенні приписок виробничих запасів у інвентаризаційних описах підприємства з метою приховування нестач, крадіжок чи зловживань;
- контрольне порівняння фактичних залишків виробничих запасів із даними останньої інвентаризації;
- завищення цін на виробничі запаси, що відпускалися за документами;
- переоцінка та уцінка виробничих запасів;
- реалізація виробничих запасів, матеріалів, які не відображені в первинних документах з їх надходження чи відпуску;
- контрольний запуск виробничих запасів у виробництво;
- перевірка правильності розрахунків природного убутку виробничих запасів тощо.

Джерелами інформації для проведення аудиту виробничих запасів є:

- 1) записи на рахунках бухгалтерського обліку;
- 2) первинні документи з надходження виробничих запасів і регістри обліку (картки складського обліку матеріалів (ф. № М-17), накладні, накладна-вимога, рахунки - фактури, журнали обліку вантажів, що надійшли на підприємство, доручення, звіти МВО, Головна книга, журнали №1, 3, 5, лімітно-забірні картки (ф. № М-8 та ф. № М-9а), прибуткові ордери (ф. № М-

4);

3) баланс підприємства (форма №1) [53].

Методика проведення аудиторської перевірки виробничих запасів (рахунки класу 2 «Запаси») повинна розроблятися за єдиною схемою, яка включає:

- перелік основних нормативних документів з обліку виробничих запасів;
- первинні документи з обліку надходження, збереження, переміщення та витрат виробничих запасів;
- реєстри аналітичного і синтетичного обліку та фінансову звітність;
- класифікатор можливих порушень з обліку виробничих запасів;
- методи збору аудиторських доказів, що використовуються при аудиті виробничих запасів та опис їх контрольних процедур [53].

На першому етапі аудиту виробничих запасів аудитору необхідно розробити план аудиторської перевірки запасів та визначити важливі ділянки перевірок. На другому етапі перевірки аудитор повинен ознайомитися з організацією та формою ведення обліку, з документообігом та аудиторськими процедурами. На третьому етапі аудиту необхідно з'ясувати повноту виправлення помилок в обліку, що виявлені під час попередньої аудиторської перевірки. На четвертому етапі перевірки слід звернути увагу на законність, правильність обліку виробничих запасів, їх збереження, списання та встановлення тотожності даних аналітичного та синтетичного обліку. На останньому етапі аудитор повинен перевірити забезпечення підприємства нормативними документами щодо надходження, зберігання та відпустку виробничих запасів.

При підготовці плану проведення аудиторської перевірки виробничих запасів та програми проведення аудиту, насамперед, важливо вивчити особливості систем бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності окремого підприємства.

Питання організації та методики проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів висвітлюється багатьма вітчизняними вченими. Наприклад, Давидов Г. М. особливу увагу приділяє питанням організації та визначення методики проведення аудиту виробничих запасів, наводить програму аудиторської перевірки виробничих запасів [30].

Процедура проведення аудиту виробничих запасів підприємств України включає в себе використання інформації про діяльність підприємства за аналізований період. При цьому використовуються дані як фінансової звітності, так і реєстрів аналітичного та синтетичного обліку виробничих запасів. Основні джерела інформації для проведення аудиту виробничих запасів представлено в таблиці 1.12.

Таблиця 1.12 – Джерела інформації для проведення аудиту виробничих запасів

Джерело інформації	Назва
Первинні документи з обліку запасів	Накладні, картки складського обліку, рахунки-фактури, прибуткові ордери, лімітно-забірні картки, накладні-вимоги на відпуск матеріалів
Регістри аналітичного обліку запасів	Відомості аналітичного обліку запасів, звіти матеріально-відповідальних осіб
Данні проведення інвентаризації	Інвентарний опис залишків виробничих запасів на рахунках
Регістри синтетичного обліку запасів	Головна книга, відомості руху запасів, журнали № 3, 5, 6
Фінансова звітність підприємств	Ф.№ 1 «Баланс», Ф.№ 5 «Примітки до річної фінансової звітності підприємств»

Перед проведенням аудиторської перевірки виробничих запасів аудитор розробляє та документально оформлює аудиторську програму.

Програма аудиторської перевірки – це основа детального планування часу і витрат [78].

Програму аудиту слід складати у вигляді програми процедур перевірки на суттєвість. Програма аудиту є:

- переліком інструкцій для аудитора;
- засобом контролю за виконанням дорученої роботи;

– записом використаних аудиторських процедур, цілей аудиту, термінів проведення, обсягів вибірки і принципів відбору в кожній галузі [30].

Таблиця 1.13 - Основні питання, що входять до програми аудиту виробничих запасів на складі [85]

Досліджуване питання	Джерело інформації
1	2
Перевірка повноти оприбуткування виробничих запасів	Накладні, товарно-транспортні накладні, акти виготовлення, картки обліку запасів, відомості, журнали, машинограми, тощо
Перевірка правильності визначення первісної вартості виробничих запасів при їх придбанні	Рахунки-фактури, накладні, акти виконаних робіт, наданих послуг
Перевірка фактичної наявності виробничих запасів	Інвентаризаційні описи та інвентарні картки обліку виробничих запасів
Перевірка законності списання виробничих запасів	Договори на продаж, норми витрат на виробництво, норми природного убутку, акти непридатності тощо
Перевірка методів оцінки виробничих запасів при відпуску їх у виробництво, продаж або інше вибуття	Наказ про облікову політику, відомості розрахунку, фактичне списання

В аудиторську програму включається перелік об'єктів аудиту за його напрямками, а також визначається час, який необхідно витратити на кожен напрямок. У програмі оцінюється рівень ризику контролю та ризику аудиту, визначається термін проведення аудиторських тестів і незалежних процедур, координується робота всіх працівників, які беруть участь в аудиті.

В таблиці 1.14 представлено програма аудиту виробничих запасів на складі підприємства.

На підготовчому етапі аудиторської перевірки виробничих запасів аудитор повинен також визначити строки виконання плану.

Таблиця 1.14 – Програма аудиту виробничих запасів на складі підприємства

Завдання аудиту	Перелік аудиторських процедур	Метод аудиту	Робочий документ
1	2	3	4
1	Перевірка фактичної наявності виробничих запасів на складах		
2	Оцінка внутрішнього контролю та організації складського господарства та збереження виробничих запасів на складах		
3	Перевірка на помилки підрахунку, що подаються в узагальнюючих зведеннях наявних на підприємстві виробничих запасів на складах		
4	Визначення сутєвих статей по сировині, матеріалах, незавершеному виробництву та готовій продукції		
5	Перевірка своєчасності оприбуткування (списання) запасів на склад, первісної вартості придбаних виробничих запасів		
6	Перевірка правильності заповнення первинних документів з обліку виробничих запасів на складах		
7	Результати перевірки наявності договорів про повну матеріальну відповідальність		
8	Перевірка кореспонденції рахунків у реєстрах бухгалтерського обліку виробничих запасів на складах		
9	Перелік запасів, які знаходяться (передані) на відповідному зберіганні		
10	Перевірка головної книги (складський облік)		
11	Звірка залишку виробничих запасів на складах за даними головної книги з залишками в облікових реєстрах		
12	Перевірка ціноутворення виробничих запасів на складах		
13	Перевірка операцій по відвантаженню та одержанню виробничих запасів на складах		
14	Перевірка створення резервів на покриття браку, морально застарілих, неходових запасів або перенасичення товарами		
15	Перевірка на наявність запасів в заставі або переданих в якості забезпечення боргу		
16	Перевірка законності списання запасів, дотримання законодавства. Перевірка дотримання підприємством законодавства по операціях, пов'язаних із формуванням собівартості продукції		

Продовження таблиці 1.14

1	2	3	4
17	Вияснити, чи включає результативна кількість виробничих запасів прибуток внутрішньогосподарських розрахунків. Якщо такий є, необхідно розрахувати величину для вилучення		
18	Якщо виробничі запаси на складах були перевірені на проміжну дату, скласти звірку документів обліку до контрольного рахунка Головної книги, перевірити обґрунтованість суттєвих статей звірки		

Мета та завдання аудиту виробничих запасів [85]:

А. Виробничі запаси, що відображені на рахунках, являють собою повний перелік товарів, матеріалів та сировини, якими володіє підприємство та дані активи знаходяться фізично в наявності, на шляху надходження або зберігаються в інших місцях на дату подання звітності.

Б. Операції, що пов'язані з рухом виробничих запасів, законно, своєчасно та правильно документально оформлені. Списки виробничих запасів складаються точно, доповнюються, підраховуються та підсумовуються, а загальні суми необхідним чином відображаються на рахунках.

В. Виробничі запаси оцінюються згідно із загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку, а саме за принципом найменшої із двох.

Г. Вартість застарілих, зайвих, таких, які повільно реалізуються, зіпсованих виробничих запасів зменшується до чистої вартості реалізації.

Д. Виробничі запаси, що відображають готову продукцію, правильно розраховані на предмет прямих витрат, формування собівартості продукції відображено за об'єктами калькулювання витрат. Оцінка конкурентоздатності готової продукції.

Ж. Оцінка виробничих запасів, коли підприємство працює нижче звичайної активності, коригується (на витрати праці та накладні витрати).

З. Оцінка системи внутрішнього контролю за використанням

виробничих запасів у виробництво.

К. Перевірка дотримання підприємством податкового законодавства за операціями, пов'язаних із формуванням собівартості продукції.

Л. Запаси відповідним чином класифіковані у бухгалтерському балансі, є необхідне розкриття інформації відносно методів оцінки виробничих запасів, переданих на відповідне зберігання, переданих або описаних в заставу тощо.

У процесі аудиторської перевірки аудитору потрібно з'ясувати наступні питання:

- 1) на базі яких документів проводилась інвентаризація виробничих запасів;
- 2) склад інвентаризаційної комісії;
- 3) правильність оформлення та складання інвентаризаційного опису;
- 4) наявність окремо складених описів на виробничі запаси, що надійшли в момент проведення інвентаризації та на цінності, що знаходяться у дорозі вчасно не оплачені покупцями;
- 5) виявлення випадків прийому чи видачі виробничих запасів під час проведення інвентаризації;
- 6) виявлення вилучених з опису певних матеріалів, що не належать підприємству;
- 7) тотожність даних інвентаризаційної відомості та порівняльної відомості з обліку виробничих запасів;
- 8) правильність і повнота проведення інвентаризації виробничих запасів;
- 9) контрольне порівняння фактичних залишків виробничих запасів з даними наступної інвентаризації їх надходження і документованими витратами [6].

При розробці програм необхідно враховувати мету аудиту. Вона формується, виходячи з якісних аспектів фінансової звітності - тверджень

керівництва, які чітко виражені або припускаються у фінансовій звітності. Твердження керівництва поділяються на 5 основних категорій (таблиця 1.15).

Таблиця 1.15 – Категорії якісних аспектів фінансової звітності [85]

Категорія	Твердження керівництва
Наявність чи існування	Активи, зобов'язання і власний капітал, включені в бухгалтерський баланс, дійсно існують
Повнота	Включено всі операції і рахунки, що повинні бути у фінансовій звітності
Права й обов'язки	Активи та зобов'язання визнано на певну дату відповідно до встановлених вимог
Оцінка	Активи, зобов'язання, рахунки доходів і витрат оцінені відповідно до встановлених вимог
Представлення і розкриття	Статті фінансової звітності розкрито, класифіковано й описано відповідно до встановлених вимог

Аудит порівняльної відомості необхідно починати з перевірки:

- повноти і правильності виведених залишків у кількісному виразі;
- правильності проведення взаємозаліків нестач і лишків;
- правомірності виявлених відхилень за кількістю правильності віднесення результатів інвентаризації на рахунки бухгалтерського обліку;
- своєчасності затвердження та відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Предметом аудиторської перевірки є також своєчасність і правильність складання комерційних актів та актів прийому виробничих запасів. Поряд із тим доцільно перевірити погодженість записів між синтетичним і аналітичним обліком за балансовими рахунками і субрахунками, на яких обліковуються виробничі запаси. Виявлені розходження є результатом неповного оприбуткування цінностей. Особливу увагу приділяють перевірці операцій за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», за дебетом якого відображається оплата боргу постачальнику за доставлені виробничі запаси, а за кредитом — їх надходження та оприбуткування. Протягом місяця, як правило, дебетових залишків на цьому рахунку не пови-

нно бути, за винятком вартості оплачених матеріалів, що залишилися на кінець місяця в дорозі або не були вивезені зі складів постачальників. За такими операціями на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» може утворитися дебетове сальдо, яке наприкінці місяця перераховується з цього рахунка в дебет рахунка 209 «Інші матеріали» без оприбуткування їх на склади. На початок наступного місяця ці суми сторнуються і рахуються в поточному обліку як дебіторська заборгованість за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», поки виробничі запаси не будуть прийняті й оприбутковані матеріально відповідальними особами [10].

Оприбуткування виробничих запасів на склад аудитор повинен перевірити за кожним документом.

У процесі дослідження запасів операцій велике значення має інфляція, аналіз стану продукції, що знаходиться на складі та її оцінка.

Правильна їх оцінка залежить від організації і постановки аналітичного і синтетичного обліку. Тому під час аудиторської перевірки аудитор з'ясовує, чи ведеться облік на рахунку 20 «Виробничі запаси» у розрізі субрахунків і за кожним найменуванням, номенклатурним номером.

Під час дослідження необхідно застосовувати логічну, нормативно-правову, зустрічну перевірку. Перевіривши правильність оприбуткування, аудитор приступає до аналізу списання виробничих запасів.

Насамперед, слід встановити відповідність даних складського обліку даним синтетичного обліку за рахунком 20 «Виробничі запаси», для чого загальний підсумок залишків сальдової відомості на кінець місяця необхідно звірити із залишками па кінець місяця, показаними у відомості обліку запасів. Таке зіставлення здійснюють за кожним складом, зокрема, на перше число відповідного періоду. Загальні обороти вибуття матеріалів за місяць за всіма складами і залишки матеріалів на кінець місяця, показані у відомості, аудитор звіряє із кредитовим оборотом і залишками на рахунку 20 «Виробничі запаси» в Головній книзі. Якщо всі розбіжності були наслідком

занедбаності обліку матеріальних цінностей, то аудит зупиняється до відновлення бухгалтерського обліку з даного об'єкту.

Для перевірки здійснених операцій щодо списання і відпуску матеріалів у виробництво аудитор використовує нагромаджувальні відомості щодо витрачання виробничих запасів зі складів, що виписуються на підставі видаткових документів (лімітно-заборні карти, вимоги на заміну матеріалів, розкрійні карти, забірні листи тощо) [53].

Аудиторська процедура перевірки видаткових документів не може обмежуватися тільки зіставленням відпущених цінностей з установленими лімітами і зустрічною перевіркою документів, що знаходяться на складах і в цехах. Одночасно доцільно здійснити аналіз даних складського обліку після списання виробничих запасів, за допомогою чого можна виявити розмір завищених списань матеріалів у виробництво за рахунок обрахування, обважування, заниження гатунку при відпуску запасів, що сприяє утворенню необлікованих залишків виробничих запасів на складах із наступним їх вилученням.

Якщо підприємство є новим клієнтом, то до початку планування необхідно зібрати інформацію про його діяльність. Для цього можна використати заздалегідь підготовлені анкети (тести), які може заповнювати представник підприємства чи співробітник аудиторської фірми. Достовірність інформації бажано підтвердити підписом представника підприємства. Форма і зміст такої анкети не регламентовані. Вона є керівництвом для попередньої оцінки потенційного клієнта і не містить повний перелік усіх фактів, які варто враховувати. Для того, щоб якісно спланувати аудит, необхідно глибше ознайомитися з бізнесом клієнта.

Збір нової інформації здійснюється у випадку, якщо відбулися зміни в галузі, у законодавстві, структурі підприємства тощо. У цьому випадку анкета повинна містити питання, відповіді на які характеризують наявність змін і їхній вплив на діяльність підприємства.

Аналітичні процедури на стадії планування використовуються для виявлення операцій і рахунків, які можуть містити порушення (помилки). Тому необхідно:

- здійснити огляд статутних документів, протоколів зборів, укладених договорів;
- визначити порядок окремих положень, що відносяться до нарахування дивідендів, випуску акцій, дозволів на кредит, оплати керівників, тощо.

У ході огляду варто відібрати і скопіювати матеріали, що будуть потрібні надалі, і ввійдуть до робочих документів аудитора.

Аналітичні процедури можуть бути включені в розділ «Планування аудиту». З огляду на те, що аналітичні процедури використовуються як на стадії планування, так і на завершальному етапі аудиту, при визначенні здатності подальшого функціонування підприємства, при підготовці аудиторських висновків та ін., доцільно виділити документування аналітичних процедур в окремий розділ робочих документів.

Плануючи аудиторські перевірки виробничих запасів, необхідно аналізувати межу суттєвості, тобто максимально припустимий розмір помилкової суми, яка може бути показана в звітах, що публікуються, і розглядатися як несуттєва. Оцінка того, що є суттєвим, є справою професійного судження аудитора. Конкретних вказівок про межу суттєвості не містять Міжнародні стандарти аудиту. У процесі планування аудитор приблизно визначає суттєвість по операціях з метою з'ясування істотних перекручень і помилок [85].

Конкретні цілі аудиту, які можуть застосовуватися до залишків на кожному рахунку, спеціально розробляються в зв'язку з конкретним договором аудиту.

Як і здійснення аудиту, процес планування вимагає адекватного документування. Форма і зміст робочих документів є питанням професійного судження аудитора. На стадії планування доцільно формувати наступні документи: опис бізнесу підприємства, опис системи

бухгалтерського обліку, опис системи внутрішнього контролю, короткий аналіз фінансової звітності, попередня оцінка аудиторського ризику, попередня оцінка суттєвості, загальний план, програма аудиту, графік виконання робіт. Приблизний перелік робочої документації аудитора з перевірки виробничих запасів на складі представлено в таблиці 1.16.

Таблиця 1.16 – Приблизний перелік робочої документації аудитора з перевірки виробничих запасів

№	Назва документа або розділу, за яким оформлюється документи	Джерело інформації
1	2	3
1	Особливі питання, на які керівник підприємства (клієнт) просив звернути увагу	Клієнт
2	Аналіз активів і довідок попередніх перевірок та попереднього аудиту з питань перевірки достовірності, повноти й законності обліку виробничих запасів	Аудитор (на підставі актів перевірки)
3	Таблиця проблемних питань	Аудитор
4	Програма аудиту виробничих запасів	Аудитор
5	Тести встановлення рівня внутрішнього контролю та системи бухгалтерського обліку	Аудитор
6	Витяг із наказу про облікову політику в частині обліку виробничих запасів	Клієнт
7	Схема розміщення складських приміщень виробничих запасів	Аудитор, клієнт
8	Перелік осіб, які мають право підпису документів на відпускання виробничих запасів	Клієнт
9	Перелік матеріально відповідальних осіб	Клієнт
10	Розрахунки витрат виробничих запасів у межах природного убутку	Аудитор
11	Пояснення персоналу щодо встановлених порушень	Персонал, клієнт
12	Акти зустрічних перевірок розрахунків	Аудитор, клієнт, треті особи
13	Копії первинних документів та реєстрів, які підтверджують ті чи інші відхилення	Клієнт, треті особи
14	Документи з формування та здійснення вибіркового дослідження виробничих запасів	Аудитор
15	Аналіз договорів на поставку виробничих запасів та їх виконання	Аудитор
16	Результати зіставлення даних документів з оплати постачальникам і документів на оприбуткування виробничих запасів	Аудитор
17	Зіставлення щомісячних залишків виробничих запасів із нормативами	Аудитор
18	Довідка про результати перевірки списання виробничих запасів: відповідність норм	Аудитор
19	Довідка про результати перевірки правильності обліку ПДВ щодо операцій із виробничими запасами	Аудитор
20	Інші (залежно від специфіки клієнта і самої перевірки)	Аудитор

Аудитор, який здійснює аудит виробничих запасів на складі протягом усієї перевірки, формує робочу документацію, яка необхідна для:

- розробки планів;
- підтвердження виконання плану перевірки;
- систематизації інформації;
- створення основи для визначення ефективності виконаної роботи.

Робочі документи аудитора з перевірки обліку виробничих запасів на складі підприємства представлені в таблицях 1.17 – 1.22.

Незалежно від обраного методу організації перевірки в першу чергу необхідно перевірити відповідність залишків та оборотів Головної книги та реєстрів синтетичного й аналітичного обліку виробничих запасів (таблиця 1.17).

Таблиця 1.17 - Перевірка відповідності залишків та оборотів головної книги і реєстрів синтетичного й аналітичного оборотів виробничих запасів

Мі- сяць	Головна книга				Регістри									Відхилення		При мітк и
	Зали шок на поча ток місяц я	Обороти		Зали шок на кінець місяц ця	Синтетичного обліку				Аналітичного обліку					Пока зник	Сума (+,-)	
		Д-т	К-т		Зали шок на почат ок місяц я	Обороти		Зали шок на кінець місяц я	Зали шок на поча ток міся ця	Обороти		Зали шок на кінець місяц я				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	

У разі встановлення відхилень в обліку виробничих запасів результати такого зіставлення необхідно зафіксувати в робочому документі, з'ясувати причини таких відхилень та їх вплив на подальші дії аудитора. Якщо ж відхилень не виявлено, то про це складають довідку довільного зразка.

Таблиця 1.22 –Перевірка результатів руху виробничих запасів зі складу на виробництво

Залишок матеріалу у виробництві на початок місяця, тон	Надійшло матеріалів у виробництво			Повернено матеріалів з виробництва			Залишок матеріалів на кінець місяця, тон	Фактичне витрачання, тон
	дата	номер доку-менту	кіль-кість, тон	дата	номер доку-менту	кіль-кість, тон		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Операції із виробничими запасами є не такими складними, як чисельними, і для їх перевірки суцільним методом витрачається невиправдана кількість часу і праці. Тому, враховуючи оцінку стану обліку і внутрішнього контролю, аудитор може прийняти рішення щодо проведення вибіркової перевірки.

Вибіркова перевірка передбачає застосування аудиторських процедур менше, ніж до 100 % масивів інформації, які дають змогу аудитору отримати аудиторські докази і, оцінивши окремі характеристики вибраних даних, поширити дієвість цих доказів на всю сукупність даних.

Аудитор повинен уважно формувати вибірку з урахуванням мети аудиту, сукупності даних і обсягу вибірки, оскільки застосування вибіркового способу тісно пов'язане з виникненням ризику не виявлення помилок в обліку та звітності клієнта. Ризик не виявлення збільшується, тому що за межами вибірки можуть залишитися факти порушень та помилок.

Вибірка повинна бути репрезентативною, тобто відображати всі основні властивості генеральної сукупності.

Розмір вибірки залежить від різних факторів. Так, від оцінки аудитором стану обліку і внутрішнього контролю на підприємстві будуть залежати й усі його подальші дії, тобто якщо в результаті вивчення звітності клієнта і бесід із персоналом аудитор впевниться в тому, що звітність складена правильно на основі достовірних вихідних даних, то він може взагалі обмежитись оглядовою перевіркою.

Якщо ж такої впевненості немає, проводиться перевірка. Але жодна з аудиторських перевірок не може і не повинна охоплювати всіх господарських операцій, здійснених протягом періоду, що аналізується. Якщо для кожної обраної процедури аудитор мав би вивчити кожний елемент сукупності, то було б майже неможливо провести повну аудиторську перевірку у визначений термін. У зв'язку з цим аудитори проводять вибіркову перевірку, яка є більш ефективною в порівнянні із суцільною.

Вибірковий метод перевірки дає змогу аудитору з найменшими втратами отримати результат щодо довіри до системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання та скласти думку про достовірність, доцільність і законність господарських операцій, відображених у бухгалтерському обліку і звітності.

Якщо при вибіркового дослідженні виробничих запасів встановлені серйозні порушення або помилки, то відповідна сукупність інформації повинна бути перевірена суцільним методом. Так, наприклад, у процесі збору даних внутрішній аудитор повинен прийняти рішення щодо кожного положення, що міститься як у документах, так і в бухгалтерській звітності. Такі рішення стосуються питання про те, яку кількість даних необхідно одержати, тобто яким повинен бути обсяг перевірки при аналізі господарської діяльності [53].

Отже, у першому розділу магістерської роботи, можна відмітити, що для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, оптимальний розмір та безперебійність постачання яких забезпечують безперервність діяльності та можливість уникнення ризиків діяльності.

Облік виробничих запасів на складі промислового підприємства, який організований належним чином, якісна поінформованість про їх наявність та

рух, має суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства та в контролі за зберіганням матеріальних цінностей у вигляді виробничих запасів.

З аналізу визначення виробничих запасів різних вчених випливає думка про те, що виробничі запаси – це матеріальні цінності, придбані (набуті) підприємством для отримання в майбутньому економічних вигод у процесі використання з перенесенням їх вартості до складу матеріальних витрат.

Важливою передумовою ефективного управління виробничими запасами на підприємствах є їх чітка класифікація. Проаналізувавши узагальнений перелік класифікаційних ознак, можна відзначити, що для раціональної організації системи обліку виробничих запасів підприємства необхідна їх деталізація, яка відобразить особливості діяльності підприємства.

Вибір методу оцінки використаних виробничих запасів може суттєво впливати на кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства, особливо в умовах інфляції. Оцінка у системі формування вартості виробничих запасів підприємства дозволяє формувати обліково-економічну інформацію про фактори генерування та зміни вартості на всіх етапах облікового процесу, починаючи з оформлення первинних документів і завершуючи підготовкою фінансової звітності. Порядок оцінки виробничих запасів залежить від багатьох факторів, основним з яких є обрана підприємством система обліку запасів.

Порядок формування первісної вартості виробничих запасів підприємства залежить від напрямів їх надходження (придбання за оплату, в обмін на подібні й неподібні активи, від учасників (засновників) у якості внеску в статутний капітал, безоплатне одержання тощо).

Документальне оформлення надходження матеріальних, сировинних і паливних ресурсів, їх наявності та витрачення є досить складним процесом, адже структура документообігу повинна бути такою, щоб забезпечувати

вчасне надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю та оперативного управління рухом виробничих запасів.

Необхідними передумовами правильного обліку виробничих запасів на складі є: раціональна організація складського господарства; розробка номенклатури виробничих запасів; наявність інструкцій з обліку виробничих запасів; правильне групування (класифікація) виробничих запасів; розробка норм витрачання виробничих запасів.

Організація складських операцій повинна базуватись на таких принципах, як планомірність, послідовність і ритмічність, ефективне використання засобів механізації, раціональна організація внутрішньо складського переміщення вантажів і забезпечення збереженості запасів.

Методика проведення аудиторської перевірки виробничих запасів на складі повинна розроблятися за єдиною схемою, яка включає: перелік основних нормативних документів з обліку виробничих запасів; первинні документи з обліку надходження, збереження, переміщення та витрат матеріальних цінностей; реєстри аналітичного і синтетичного обліку та фінансову звітність; класифікатор можливих порушень з обліку виробничих запасів; методи збору аудиторських доказів, що використовуються при аудиті виробничих запасів та опис їх контрольних процедур.

2 ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ ПРАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»

2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Приватне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна (далі – «Підприємство» або «ПрАТ «Дніпроспецсталь»») є правонаступником організованого шляхом перетворення у 1994 році державного Електрометалургійного заводу «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна, заснованого у 1992 році, у Відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» у відповідності до наказу Міністерства економіки України від 15 червня 1993 р. №210 «Про корпоратизацію підприємств» та наказу Міністерства економіки України від 27 серпня 1993 р. №54 «Про затвердження переліку підприємств, що підлягають корпоратизації». Усі активи та зобов'язання Підприємства були внесені державою до його статутного капіталу. Згідно з вимогами українського законодавства 31 березня 2011 р. Підприємство змінило свою назву з Відкритого акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» на Публічне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна». 7 червня 2017р. річними Загальними зборами акціонерів Підприємства було прийнято рішення змінити тип Підприємства з публічного на приватне та змінити найменування з Публічного акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» на Приватне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна».

ПрАТ «Дніпроспецсталь» має два відособлених структурних підрозділи (ВСП):

- ВСП «Санаторій-Профілакторій» ПрАТ «Дніпроспецсталь» (без права юридичної особи).1. Метою діяльності зазначеного ВСП є вирішення наступних задач: зниження захворюваності працівників підприємства,

попередження різних захворювань, формування навиків здорового образу життя, вдосконалення та введення нових форм лікування, забезпечення оздоровлення та відпочинку робітників Товариства та членів їх сімей;

- ВСП «Палац культури «Дніпроспецсталь» ПрАТ «Дніпроспецсталь» (без права юридичної особи). Метою діяльності зазначеного ВСП є вирішення наступних задач: організація культурно-масової роботи, ефективніша організація комерційної діяльності Товариства.

Організаційна структура ПрАТ «Дніпроспецсталь» включає:

1. 12 основних цехів, а саме:

- 3 електросталеплавильних цехи (в тому числі 1 цех вакуумно – дугового, електрошлакового переплаву);

- 1 цех порошкової металургії;

- 1 прокатний цех;

- 1 термічний цех;

- 1 калібрувальний цех;

- 1 ковальсько – пресовий цех;

- 1 ковальський цех;

- 1 цех ад'юстажної обробки металу;

- 1 копровий цех;

- 1 інструментальний цех.

2. 11 допоміжних цехів, а саме:

- 1 цех підготовки виробництва;

- 1 цех випробувань;

- 2 транспортних цехи (автомобільного та залізничного транспорту);

- 2 ремонтних цехи (ремонт механічного обладнання);

- 1 ремонтний цех (ремонт електрообладнання);

- 2 енергозабезпечуючих цехи (мереж та підстанцій, енергосиловий);

- 1 цех КВПта А;

- 1 склад готової продукції.

3. 2 лабораторії, а саме:

- 1 центральна заводська лабораторія (наукових розробок);
- 1 аналітична лабораторія (аналіз хімічного складу сировини, матеріалів та металопродукції).

4. 2 виробництва (сталеплавильне и передільне).

5. 14 управлінь (в тому числі 1 управління корпоративної соціальної відповідальності до складу якого входять: ВСП «Санаторій – профілакторій», ВСП ПК «Дніпроспецсталь», ДОЦ «Чайка», редакція).

6. 57 відділів (включаючи головну бухгалтерію);

7. 6 бюро, 3 групи.

Органами управління ПрАТ «Дніпроспецсталь» відповідно до Статуту є:

- Загальні збори акціонерів;
- Наглядова рада;
- Правління.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю ПрАТ «Дніпроспецсталь» здійснює Ревізійна комісія.

Станом на початок 2019 р. в організаційній структурі ПрАТ «Дніпроспецсталь» змін не відбулося.

Основним видом діяльності ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його дочірніх підприємств (далі разом іменованих «Група») є розробка, виробництво та реалізація металопродукції з нержавіючих, високолегованих інструментальних, швидкорізальних, порошкових, підшипникових, легованих і конструкційних марок сталі, у тому числі виплавлених методом порошкової металургії, електрошлакової і вакуумно-дугової переплавок. Продукція ПрАТ «Дніпроспецсталь» використовується для виготовлення вузлів і деталей машин, інструментів для обробки металів і сплавів, труб, а також підшипників.

Продукція ПрАТ «Дніпроспецсталь» має попит більш ніж в 60 країнах світу. Основними ринками збуту є Україна, країни СНД, країни ЄС тощо.

На ринок України поставляється 35-40% від загального обсягу продаж. ПрАТ «Дніпроспецсталь», на експорт відповідно 60-65%. Найважливіші ринки збуту: Європа – 53%, Росія -27%, Північна і Південна Америки – 15%, решта розподіляється на СНД, Далекий і Близький Схід.

В таблиці 2.1 представлені основні показники діяльності ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його дочірніх підприємств за 2016-2018рр.

Таблиця 2.1 – Основні показники діяльності ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його дочірніх підприємств за 2016-2018рр.

№	Показники	Станом на 31.12			Зміна 2018р. до 2017р.	
		2016р.	2017р.	2018р.	абсолютна	відносна, %
1.	Дохід від реалізації металопродукції, тис.грн.	6319107	8164952	9630917	1465965	18,0
2.	Обсяг реалізованої металопродукції, тон	147297	165519	157971	(7547)	-4,6
3.	Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	(5543947)	(7151107)	(9111430)	(1960323)	27,4
4.	Валовий прибуток, тис.грн.	775160	1013845	519487	(494358)	-48,8
5.	Чистий прибуток / (збиток), тис.грн.	(403651)	61023	(428449)	(489472)	-802,1
6.	Експорт, тис.грн., в т.ч.	3921779	5145257	5970744	825487	16,0
	Країни далекого зарубіжжя	2581821	3507617	4242059	734442	20,9
	Країни СНД	1339958	1637640	1728685	91045	5,6
7.	Частка експорту в загальному обсязі промислової продукції, %	62,1	63,0	62,0	-1,0	-1,62
8.	Здача металопродукції, тис.грн.	6305154	8149922	9616361	1466439	18,0
9.	Обсяг виробництва металопродукції, тон	147398	165576	158025	(7551)	-4,6

Станом на 01.01.2019р., за підсумками 2018р., Група (ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його дочірні підприємства) отримала чистий дохід від реалізації металопродукції на суму 9630917 тис.грн., що на 1465965 тис.грн. або на 18% більше відповідного показника у 2017р. Така зміна чистого доходу від реалізації відбулася внаслідок:

- підвищення цін на готову продукцію, яке забезпечило приріст у розмірі 1784109 тис.грн., та було обумовлено тенденціями на ринку металопродукції України та світу;

- зменшення кількості замовлень від покупців внаслідок загостренні конкуренції з боку іноземних метало виробників, що призвело до зниження фізичного обсягу виробленої та реалізованої продукції на 4,6% та обумовило негативну зміну чистого доходу на 318144 тис.грн.

Структура чистого доходу від реалізації у 2018р. за видами металопродукції представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Структура чистого доходу від реалізації у 2018р. за видами металопродукції ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Група марок сталі	Кількість, тон	Середня ціна одиниці продукції, грн./т без ПДВ	Чистий дохід від реалізації, тис.грн
1.	Нержавіюча нікелева	46716	91710	4284304
2.	Конструкційна легована	57662	33897	1654588
3.	Інструментальна легована	16659	65901	1097843
4.	Нержавіюча безнікелева	14521	68875	1000131
5.	Конструкційна вуглецева	13307	26035	346453
6.	Жароміцна	271	1156376	313378
7.	Підшипникова	7759	39216	304274
8.	Швидкоріжуча	654	443183	289842
9.	Інструментальна вуглецева	417	37813	15768
10.	Інша реалізація	5	б/п	24336
Разом		157971	б/п	9630917

Незважаючи на збільшення чистого доходу від реалізації, у 2018р. ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його дочірні підприємства отримали валовий прибуток 519487 тис.грн., що на 48,8% нижче за валовий прибуток 2017р. Основним чинником зростання собівартості та відповідного зменшення

валового прибутку були коливання цін на сировину та зростання цін на допоміжні матеріали та енергоресурси. Так, у 2018р. середні ціни на металолом зросли на 29% порівняно з 2017р., феросплави – на 43%, електроенергію – на 16%, на газ – на 30% тощо. Додатковим фактором зниження валового прибутку стало підвищення рівня заробітної плати виробничого персоналу мінімум на 25%.

За результатами діяльності у 2018р. ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його дочірні підприємства отримали чистий збиток у сумі 428449 тис.грн. Окрім зростання вартості виробництва готової продукції, значний вплив на збитковість діяльності у 2018р. мали наступні фактори:

- зростання вартості транспортування продукції на 101950 тис.грн;
- підвищення рівня заробітної плати протягом 2018р. порівняно з 2017р. для адміністративного та збутового персоналу та зростання відповідних витрат за рік на 32459 тис.грн.;
- чисті витрати від операційних і не операційних курсових різниць склали 12456 тис.грн.

Виробництво металопродукції призводить до утворення викидів забруднюючих речовин у зовнішнє середовище. Протягом 2018р. кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами клала 731,5 т, що на 2,75% менше рівня викидів у 2017р., що пов'язане зі зниженням обсягу виробництва.

Станом на 01.01.2019р. загальна кількість працівників ПрАТ «Дніпроспецсталь» склала 5406 особи, з яких на керівних посадах знаходяться 753 працівника, з них 170 жінок, що складає 22,6% усіх керівників.

Протягом 2018р. середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу ПрАТ «Дніпроспецсталь» склала 5197 осіб, з яких чисельність працівників, які працюють на умовах неповного робочого часу (день, тиждень) – 2550 осіб. Фонд оплати праці за 2018 рік (без ФСС) – 760928,9 тис.грн. Порівняно з 2017 роком ФОП збільшився на

33,5%, у зв'язку з підвищенням тарифних ставок та посадових окладів з 01.04.2018р. згідно із Законом України № 2246- VIII « Про Державний бюджет України».

З метою забезпечення прав працевлаштування слабозахисчених верств населення у відповідності до законодавчих актів України у 2018 році на ПрАТ «Дніпроспецсталь» виконувались наступні нормативи: 4% робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю. Середньооблікова кількість таких працівників склала - 208 осіб, при нормативі – 208 осіб. 5% квота громадянам, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню відповідно до частини першої ст. 14 Закону України «Про зайнятість населення». Середньооблікова кількість таких працівників за 2018 рік склала – 794 особи, при нормативі – 266 осіб.

2.2 Облік виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Облік виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» ведеться у відповідності до облікової політики підприємства, яка включає наступне: усі підрозділи підприємства залучено до програми з втілення системи планування усіх видів ресурсів та витрат ERP ECC 6.0 на підставі розробок та ефективності функціонування у компанії «SAP AG» (ФРН).

Облік виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» ведеться згідно з нормами п. 5 Положення про облікову політику та МСБО (IAS) №2 «Запаси». Формування первісної вартості імпортованих запасів здійснюються згідно з вимогами МСБО № 21 «Вплив зміни валютних курсів».

Транспортно-заготовчі витрати враховуються в собівартості придбаних виробничих запасів за можливості їх ідентифікації, за неможливості цього, відображаються на інших субрахунках (за видами матеріалів) рахунків обліку запасів.

Аналітичний облік руху виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» ведеться:

- у бухгалтерії – у відомостях обліку залишків виробничих запасів у кількісно-сумарному вираженні;
- на центральних складах – у картках складського обліку на паперових носіях у кількісному вираженні;
- на центральних складах – у журналах обліку руху виробничих запасів на паперових носіях у кількісному вираженні;
- на складах (у комірних) цехів - у картках складського обліку або журналах обліку руху ТМЦ на паперових носіях в кількісному вираженні;
- на складах №РО та U – у картках складського обліку в електронному вигляді у кількісному вираженні.

В бухгалтерському обліку, на ПрАТ «Дніпроспецсталь», під час видавання виробничих запасів, напівфабрикатів, незавершеного виробництва і готової продукції, продажу або іншому вибутті застосовується метод оцінки за середньозваженою собівартістю.

На ПрАТ «Дніпроспецсталь» змінне обладнання з терміном корисної дії більше одного року і вартістю до 6000,00 грн., змінне обладнання, що використовується не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо обладнання використовується більше одного року: МБП, ЗІЗ, МНМА, бібліотечні фонди, об'єкти соціальної сфери – класифікуються як запаси. Під час передачі вказаних запасів в експлуатацію продовжується ведення їх кількісного обліку на позабалансових рахунках до списання.

Допоміжними виробничими запасами на ПрАТ «Дніпроспецсталь», що не вимагають подальшого кількісного обліку вважаються наступні товарно-матеріальні цінності: канцелярські товари, інструменти, простий виробничий інвентар, абразивний інструмент, гумовотехнічні вироби, простий господарський інвентар, вимірювальні прилади встановлені стаціонарно, посуд вартістю до 800 грн., сантехніка, кабельно-провідникова продукція, емальпровід, засоби захисту, клавіатури ПОЕМ, маніпулятори «Миша»,

ялинок штучні та ялинкові прикраси вартістю до 500 грн., рушники льняні, вафельні, махрові вартістю до 300 грн., стропаи синтетичні, патрони нетравматичної дії, хімічний посуд для аналітичної лабораторії.

Зворотні металовідходи, які утворилися в процесі виробництва на ПрАТ «Дніпроспецсталь», та внутрішній брак оприбутковуються за плановими цінами, затвердженими Першим заступником Голови Правління – директором з фінансів та економіки.

Підприємство ПрАТ «Дніпроспецсталь» несе відповідний ризик старіння виробничих запасів. Ризик знецінення виробничих запасів виникає в результаті зміни попиту на продукцію, виготовлену на ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Ризик знецінення виробничих запасів, який несе ПрАТ «Дніпроспецсталь», має середній або нижче середнього рівня критичності для бізнесу. Присутній постійно. Для мінімізації ризику здійснюються заходи постійного моніторингу рівня виробничих запасів, автоматизованого розрахунку нормативу оборотних засобів, визначення максимально можливого рівня залишків на запланований період. Зазвичай ціни на застарілі виробничі запаси, придатні для подальшого використання, встановлюються на більш низькому рівні, ніж понесені в попередньому періоді витрати на їх придбання. Це дозволяє відповідати кон'юнктурі ринку та звести до мінімуму збитки від знецінення виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь». Рішення, що приймаються відносно реалізації застарілих виробничих запасів, а також умови відповідних угод визначаються на ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Сировинними виробничими запасами для ПрАТ «Дніпроспецсталь» є залізна й манганова руди, хроміти, а також руди деяких кольорових металів (нікелю, кобальту, вольфраму тощо), металобрухт. Основними видами палива є кокс та природний газ. У металургійному виробництві ПрАТ «Дніпроспецсталь» використовують також флюсові вапняки і доломіти, вогнетривкі глини для печей, формувальні піски.

Облік виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» організується в центральних складах та інших структурних підрозділах. В центральних складах зосереджено основні виробничі запаси, запаси паливного матеріалу, готової продукції для реалізації, запасних частин, пакувальних та інших матеріалів, закуплених у постачальників. Через центральні склади ці запаси розподіляють між структурними виробничими підрозділах.

У коморах структурних виробничих і невиробничих підрозділів ПрАТ «Дніпроспецсталь» зберігається невелика кількість виробничих запасів, які надходять з центральних складів, або можуть бути завезені безпосередньо від постачальників з обов'язковим документальним оформленням через центральний склад.

Виробничі запаси на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» розміщують по секціях, а в них — за окремими групами.

У місцях зберігання прикріплюють спеціальні ярлики з назвою та характеристикою певного виду виробничих запасів, а в необхідних випадках — і призначенням. Бланк ярлика на новий вид (номенклатурний номер) виробничих запасів заповнює завідувач складу (комірник) при надходженні виробничих запасів на склад.

Для обліку наявності та руху виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» використовують аналітичні рахунки відкриті до синтетичного рахунку 20 «Виробничі запаси» відповідно до робочого плану рахунків прийнятого для ПрАТ «Дніпроспецсталь». Для обліку надходження виробничих запасів використовують аналітичні рахунки, відкриті до синтетичного рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками».

Узагальнення інформації про надходження виробничих запасів від постачальників та підрядників на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь» відбувається у журналі № 6, де відображаються суми кредитових оборотів рахунку 63 та дебетових оборотів інших рахунків робочого плану рахунків ПрАТ «Дніпроспецсталь». Рахунки, відповідно до робочого плану рахунків, для відображення обліку надходження, наявності та руху виробничих запасів

на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Робочий план рахунків для обліку наявності та руху виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Номер рахунку	Назва рахунку
1	2
2010	«Сировина і матеріали»:
20101	Сировина і матеріали;
20102	Матеріали власного виробництва;
20103	Інша сировина і матеріали;
20104	Інші матеріали власного виробництва;
20105	Транспортно-заготівельні витрати на іншу сировину і матеріали;
20106	Сировина і матеріали, передані на відповідальне зберігання стороннім організаціям.
2020	«Покупні напівфабрикати і комплектуючі вироби»:
20200	«Покупні напівфабрикати і комплектуючі вироби».
2030	«Паливо»:
20301	«Паливо та нафтопродукти»;
20302	«Паливо тверде»;
20303	«Паливо інше»;
20305	«Паливо тверде власного виробництва».
2040	«Тара та тарні матеріали».
2050	«Будівельні матеріали»:
20500	«Матеріали для капітального будівництва, реконструкції, модернізації»;
20501	«Матеріали передані сторонній організації».
2060	«Матеріали, передані у переробку»:
20600	«Матеріали, передані у переробку цехам комбінату»;
20601	«Витрати по виданню газети»;
20602	«Матеріали, передані у переробку стороннім організаціям».
2070	«Запасні частини»:
20700	«Запасні частини»;
20701	«Транспортно-заготівельні витрати на запасні частини»;
20702	«Запасні частини власного виробництва»;
20703	«Запасні частини на УКГ».
2090	«Інші матеріали»:
20900	«Допоміжні матеріали»;
20901	«Транспортно-заготівельні витрати на допоміжні матеріали»;
20902	Допоміжні матеріали власного виробництва»;
20903	«Інші матеріали».
63	Розрахунки з постачальниками і підрядниками
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками
63111	Розрахунки з вітчизняними постачальниками за ТМЦ
63112	Розрахунки з вітчизняними постачальниками за послугами
63113	Розрахунки з вітчизняними постачальниками за невідфактурованими постачаннями сировини і ТМЦ
63114	Розрахунки з вітчизняними постачальниками за ТМЦ з переходом права власності у дорозі

Продовження таблиці 2.3

1	2
63115	Розрахунки з вітчизняними постачальниками за комісійній винагороді
63116	Розрахунки з вітчизняними постачальниками за послугами оренди рухомого складу
632	Розрахунки з іноземними постачальниками
63201	Розрахунки з іноземними постачальниками за ТМЦ
63202	Розрахунки з іноземними постачальниками за устаткування для капітального будівництва
63203	Розрахунки з іноземними постачальниками за надані послуги
63204	Розрахунки з іноземними постачальниками за ТМЦ в дорозі
63205	Розрахунки з іноземними постачальниками за устаткування для капітального будівництва у дорозі
63206	Розрахунки з іноземними постачальниками за розвантаженні ТМЦ за яким прийомка не завершена на звітну дату
63207	Розрахунки з іноземними постачальниками за розвантажене устаткування, прийомка якого не завершена на звітну дату

Для відображення в бухгалтерському обліку інформації про надходження та вибуття виробничих запасів на склади ПрАТ «Дніпроспецсталь» використовують типові проведення, які формуються на підставі робочого плану рахунків, наведені у таблицях 2.4-2.5.

Таблиця 2.4 – Бухгалтерські проведення, які використовують при обліку надходження виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
1	2	3
Оприбутковано на склад виробничі запаси, які виготовлені на підприємстві	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	23008
Оприбутковано виробничі запаси, які придбані підзвітними особами	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	37200
Оприбутковано виробничі запаси як внесок у статутний капітал	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	46000
Відображено суму дооцінки виробничих запасів	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	42301
Оприбутковано лишки виробничих запасів, виявлені при інвентаризації	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	71910
Відображено надходження виробничих запасів від постачальників та підрядників та інших кредиторів	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	63111, 68510

Продовження таблиці 2.4

1	2	3
Відображено суму ПДВ (податковий кредит) при придбанні запасів	64152	63111, 68510
Відображено дохід від безоплатно одержаних виробничих запасів	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090	74501

Таблиця 2.5 – Бухгалтерські проведення, які використовують при обліку вибуття виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
1	2	3
Спрямовано виробничі запаси на здійснення капітальних інвестицій з метою створення основних засобів та нематеріальних активів	15161	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Витрачено виробничі запаси на основне виробництво	23008	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Списано виробничі запаси на витрати, які пов'язані з виправленням браку	24001	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Списано виробничі запаси на витрати, пов'язані з освоєнням виробництва нових видів продукції	39051	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Списано виробничі запаси на загальновиробничі витрати	9100, 9110	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Списано виробничі запаси на адміністративні витрати	9200	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Списано виробничі запаси на витрати, пов'язані із збутом продукції	9300	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090
Відображено собівартість реалізованих виробничих запасів	94301	2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2090

Для оформлення руху виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» використовують типові форми документів обліку виробничих запасів. Перелік первинних документів з обліку руху виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» включено в Приказ про облікову політику підприємства (табл.2.6).

Таблиця 2.6 - Перелік первинних документів з обліку руху виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» відповідно до Приказу про облікову політику

Оприбуткування/вибуття виробничих запасів	Типовий документ
Запаси власного виробництва	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів (ф. М-11)
Як внесок до статутного капіталу	Прибутковий ордер (ф. М-4), або акт про приймання матеріалів (ф. М-7), або товарно-транспортна накладна (ф. №1-ТН)
Обмін запасів	Прибутковий ордер, або акт про приймання матеріалів, або товарно-транспортна накладна
Одержані безоплатно	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, або товарно-транспортна накладна з використанням штампю про оприбуткування, або акт про приймання матеріалів, прибутковий ордер
Надійшли від постачальників	Товарно-транспортна накладна з використанням штампю про оприбуткування або прибутковий ордер
Прийняті на відповідальне зберігання	Акт про приймання матеріалів
Прийняті від ФО – не СПД	Закупівельний акт
Прийняті на комісію	Квитанція + товарний ярлик (ф. №1-ВТ, №3-ВТ)
Внутрішнє переміщення	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів
Відпуск у виробництво	У межах ліміту – лімітно-забірні картки (ф. М-8, М-9)
	Понад ліміт або заміна матеріалів – акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів (ф. М-10) за дозволом керівника або уповноважених осіб
Вибуття для реалізації	Безготівкова реалізація – товарно-транспортна накладна або накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів
	Готівкова реалізація – товарний звіт МВО
	Ресторанні господарства – акт про реалізацію готових виробів
Продаж прийнятих на комісію	Реєстр реалізованих товарів
Вибуття безоплатно одержаних	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів або товарно-транспортна накладна

Порядок присвоєння номенклатури матеріалів при оприбуткуванні виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь» відображено в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Порядок присвоєння номенклатури матеріалу при оприбуткуванні виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Шаблон номенклатури матеріалу	Група виробничих запасів
1	2
01*****	Листовий прокат
0111*****	Сталь листова гарячекатана
0112*****	Прокат тонколистовий
0113*****	Прокат товстолистовий
0114*****	Прокат листовий низьколегований
0115*****	Лист нержавіючий
0116*****	Сталь тонколистова оцинкована з безперервних ліній
0117*****	Листи сталеві з ромбічним і сочевичним рифленням
0118*****	Листовий прокат з полімерним покриттям
0119*****	Прокат тонколистовий холоднокатаний для холодного штампування
0120*****	Профілі сталеві листові гнуті з трапецієподібними гофрами
02*****	Сортовий та фасонний прокат
0211*****	Арматура
0212*****	Балка
0213*****	Катанка
0214*****	Смуга сталєва гарячекатана
0215*****	Прокат сталевий гарячекатаний широкосмуговий
0216*****	Рейки залізничні мартенівської сталі
0217*****	Рейки залізничні об'ємного типу
0218*****	Рейки залізничні типу Р65
0219*****	Рейки для шляхів промислового залізничного транспорту
0220*****	Сталь сортова і калібрована нержавіюча
0221*****	Кулі сталеві
0222*****	Швелер
0223*****	Шпунт Ларсена
0224*****	Фасонний профіль

Продовження таблиці 2.7

1	2
03*****	Труби
0311*****	Труби водогазопровідні
0312*****	Труби безшовні
0313*****	Труби вентури
0314*****	Труби нержавіючі
0315*****	Труби профільні
0316*****	Труби електрозварні
0317*****	Труби для АЕС і ТЕС
0318*****	Труби чавунні
04*****	Метизи
0411*****	Болти, цвяхи, шайби, саморізи
0412*****	Гвинти
0413*****	Заклепки, канати
0414*****	Металокорд
0415*****	Дріт, сітка
0416*****	Електроди
05*****	Паливно-мастильні матеріали
0511*****	Вугіль
0512*****	Кокс
0513*****	Бензин
0514*****	Газ
0515*****	Дизельне паливо
0516*****	Інші ПММ
07*****	Запасні частини (власного виробництва)
08*****	Запасні частини (покупні)
09*****	Інші допоміжні матеріали
010*****	Засоби індивідуального захисту
01011*****	Спецодяг, робоче взуття
01012*****	Засоби для захисту органів дихання
01013*****	Засоби для захисту органу зору
01014*****	Засоби для захисту органів слуху
01015*****	Засоби захисту локального призначення

Виробничі запаси, що надходять до складів ПрАТ «Дніпроспецсталь», залежно від способу їх надходження, повинні бути оприбутковані за вартістю їх придбання (надходження), тобто за первісною вартістю. На рисунку 2.1 представлено механізм визначення первісної вартості виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь», залежно від способу їх надходження.

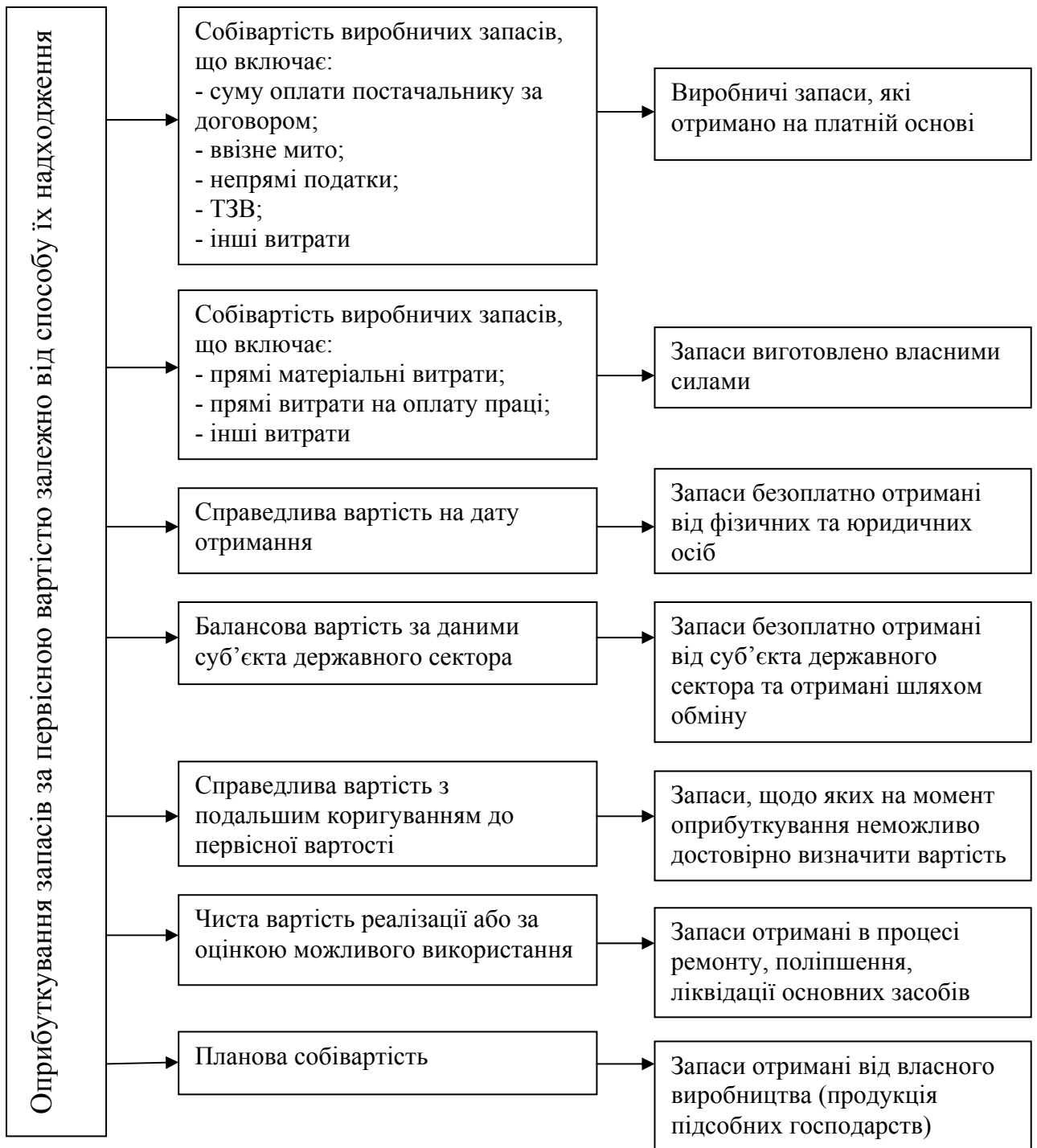

Рисунок 2.1 - Механізм визначення первісної вартості виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь», залежно від способу їх надходження

Для відображення виробничих запасів на складі та одержання інформації про їх наявність та рух на ПрАТ «Дніпроспецсталь» застосовують

систему постійного обліку, обумовивши своє рішення в наказі про облікову політику.

З метою упорядкованості руху та своєчасного одержання первинних документів з обліку виробничих запасів наказом по підприємству ПрАТ «Дніпроспецсталь» встановлюється графік документообігу, в якому зазначаються дата створення або одержання документів від інших підприємств та організацій, дата прийняття їх до обліку, дата передання в обробку і архів. Для своєчасного відображення господарських операцій в регістрах бухгалтерського обліку на ПрАТ «Дніпроспецсталь» визначено графік руху документів з обліку виробничих запасів зі складу до бухгалтерії підприємства для відповідного їх оформлення (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 - Графік надходження до бухгалтерії первинних документів з обліку складських матеріалів

Найменування первинного документа	Складання і передача документа		Обробка документа		Обробка і узагальнення даних в бухгалтерії	
	Відповідальний за складання і передачу документа	Строк передачі документа	Служба, що прийняла документ	Коли і кому передається	Обробка документ-та і узагальнення даних	Кому і коли передається документ
1	2	3	4	5	6	7
Рахунок постачальника	Касир-інкасатор	В день отримання	Відділ матеріально-технічного постачання	Щодня до бухгалтерії	Оплата або підготовка відмови від оплати	На другий день після отримання матеріалів завскладом
Прибутковий ордер	Завскладом на час надходження матеріалів	Кожного 1-го, 4, 8 і т.д. числа.	Відділ матеріально-технічного постачання, обчислювальний центр	Бухгалтерії кожного 5, 9, 13 – го числа	Контроль за змістом, визначенням цін, запис до облікових регістрів	Обчислювальний центр не пізніше другого дня після одержання, поточний архів

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6	7
Накладна вимога	Завідуючий складом	Щодня	Відділ матеріально-технічного постачання	Бухгалтерії наступного дня після отримання	Контроль за визначенням цін, запис до облікових регістрів	Обчислювальний центр не пізніше другого дня після одержання
Лімітно-забірна картка (ярлик)	Завідуючий складом	Щодня	Відділ матеріально-технічного постачання	Бухгалтерії наступного дня після отримання	Контроль за правильністю оформлення, запис до облікових регістрів	Обчислювальний центр

При надходженні виробничих запасів на склад підприємства оформлюється накладна на оприбуткування, де зазначається вид виробничих запасів, їх кількість та ціна, а також джерела надходження. Накладні на оприбуткування виробничих запасів залежно від джерел їх надходження на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь» представлено в таблицях 2.9 – 2.10.

Таблиця 2.9 - Накладна на оприбуткування виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь» (придбання у постачальників)

ПрАТ «Дніпроспецсталь»		Шляхи надходження виробничих запасів	Придбані у постачальників			X
Центральний склад			Придбані через підзвітних осіб			
			Виготовлені власними силами			
			Внесок до статутного капіталу			
			Безкоштовне отримання			
			Обмін на подібні активи			
			Обмін на неподібні активи			
			Результат інвентаризації			
		Інші шляхи надходження				
Номер документа	Дата складання	Контрагент	Номер супровідного документа	Дт рахунка	Кт рахунка	Первісна вартість, тис.грн.
1	2	3	4	5	6	7
23	15.03.2019	ТОВ «Легран»	245	2010	63111	6207070,00

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7
Номенклатурний номер	Найменування	Од. виміру	Кількість	Ціна за од., грн.	Вартість, грн.	Номер номенклатурної картки
041100023	Болти, цвяхи, шайби, саморізи	шт.	5700	2,70	15390,00	12
041200045	Гвинти	шт.	1200	35,40	42480,00	14
041300078	Заклепки	шт.	5400	40,20	217080,00	5
041400081	Металокорд	шт.	2300	2460,00	5658000,0	17
041500085	Дріт, сітка	м	1540	178,00	274120,00	9

Таблиця 2.10 - Накладна на оприбуткування виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь» (придбання через підзвітних осіб)

ПрАТ «Дніпроспецсталь» Центральний склад		Шляхи надходження виробничих запасів	Придбані у постачальників				
			Придбані через підзвітних осіб				X
			Виготовлені власними силами				
			Внесок до статутного капіталу				
			Безкоштовне отримання				
			Обмін на подібні активи				
			Обмін на неподібні активи				
			Результат інвентаризації				
			Інші шляхи надходження				
Номер документа	Дата складання	Контрагент	Номер супровідного документа	Дт рахунка	Кт рахунка	Первісна вартість, тис.грн.	
1	2	3	4	5	6	7	
42	21.04.2019	Петров В.М.	128	2010	37200	111610,00	
Номенклатурний номер	Найменування	Од. виміру	Кількість	Ціна за од., грн.	Вартість, грн.	Номер номенклатурної картки	
02200014	Сталь сортова і калібрована нержавіюча	тон	12	1350,00	16200,0	41	
022100052	Кулі сталеві	тон	5	1150,00	5750,00	23	
022200016	Швелер	тон	3	25620,00	76860,0	18	
022300086	Шпунт Ларсена	пог/м	12	200,00	2400,00	49	
022400094	Фасонний профіль	м.кв.	130	80,00	10400,0	52	

Головний бухгалтер ПрАТ «Дніпроспецсталь» може визначитися з тим, які документи доцільно використовувати на підприємстві, враховуючи специфіку підприємства, а які необов'язково. Крім цього структура документообігу повинна бути такою, щоб забезпечити вчасне надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю та оперативного управління за рухом виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь». Порядок документального оформлення операцій з відпуску виробничих запасів зі складів підприємства залежить від того, для яких потреб вони відпускаються систематично на виробничі потреби або епізодично в цехи та відділи на адміністративні чи інші потреби ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Кореспонденція рахунків з обліку руху виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» представлено в таблицях 2.11-2.12.

Таблиця 2.11 - Кореспонденція рахунків по придбанню виробничих запасів за грошові кошти на ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума тис.грн
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
У випадку наступної оплати			
Оприбутковано основні матеріали від постачальника	2010	63111	76330
Оприбутковано інші матеріали від постачальника	2090	63111	18400
Оприбутковано запасні частини від постачальника	2070	63111	3200
Оприбутковано тару від постачальника	2040	63111	160,00
Оприбутковано малоцінні та швидкозношувані предмети	2230	63111	1100,00
Оприбутковано паливо від постачальника	2030	63111	18323,00
Оприбутковано виробничі запаси з виробництва (повернення з виробництва)	2090	23008	762,00
Разом			118275,00
Відображено суму податкового кредиту по ПДВ	64152	63111	23502,60
У випадку передоплати			
Зроблено передоплату за виробничі запаси і МШП	37142	311	96960
Відображено суму податкового кредиту по ПДВ	64152	64452	16160
Оприбутковано придбані промислові запаси і МШП	209.5	63111	80000
Списано суму податкового кредиту	64452	63111	16000
Зроблено залік передоплати	63111	37142	96960
Оприбутковано комплектуючі, отримані як внесок до статутного капіталу	2020	46000	250000,00

Виробничі запаси зі складів ПрАТ «Дніпроспецсталь» відпускаються в цехи для виготовлення продукції і на господарські потреби, а також на сторону для переробки або реалізації як зайві або непотрібні (табл. 2.12).

Таблиця 2.12 – Кореспонденція рахунків зі списання виробничих запасів на витрати основного виробництва та інші господарські потреби ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Найменування господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Списано витрати сировини й матеріалів на виробництво продукції	23008	2010	95277,14
2	Списано витрати тари й тарних матеріалів на виробництво продукції	23008	2040	13073,29
3	Списано витрати палива на виробництво продукції	23008	2030	1100,55
4	Списано витрати електроенергії на виробництво продукції	23008	2030	190,34
5	Списано сировина та матеріали на здійснення капітальних інвестицій	15161	2010	5700,70
6	Списано паливо на здійснення капітальних інвестицій	15161	2030	1230,10
7	Списано виробничі запаси на загальновиробничі витрати	9100 9110	2070 2090	8950,00 4520,50
8	Списано інші виробничі запаси на адміністративні витрати	9200	2090	5434,10
9	Списано виробничі запаси на витрати, пов'язані із збутом продукції	9300	2030	7850,50
10	Списано собівартість реалізованого металобрухту	9430	2090	12000,00
11	Списано собівартість переданих виробничих запасів	9430	2040	7540,50
12	Передано безоплатно виробничі запаси	9490	2030	800,00
13	Відображено ТЗВ, пов'язані з придбанням виробничих запасів	2010	68510	14860,50
14	Оприбутковано комплектуючі, отримані як внесок до статутного капіталу	2020	46000	250000,00

Отже, необхідними передумовами обліку виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» є: раціональна побудова складського господарства; розроблення номенклатури виробничих запасів; наявність необхідних інструкції з обліку виробничих запасів; правильне групування та класифікація виробничих запасів для потреб складу.

2.3 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Для аналізу змін у складі структури активів та пасивів використовується Баланс підприємства - форма 1.

Актив балансу містить інформацію про розміщення капіталу, що є в розпорядженні у підприємства, тобто про вкладення в майно та довгострокові фінансові інвестиції, матеріальні цінності, про залишки грошових коштів. Основним принципом групування статей активу балансу являється ступінь їх ліквідності (тобто швидкість перетворення у грошові кошти).

В процесі аналізу вивчаються динаміка, склад та структура активів підприємства. Від того, які кошти вкладені в основні засоби та оборотні активи, скільки їх знаходиться у сфері виробництва та сфері обігу, в грошовій та матеріальній формі, наскільки оптимальне їх відношення, багато в чому залежать результати виробничої і фінансової діяльності, а відповідно і фінансовий стан підприємства.

В пасиві балансу відображаються фінансові джерела, за рахунок яких формуються активи, або капітал підприємства. Оцінка змін, що відбулися в структурі капіталу, може бути різною з позиції інвесторів і з позиції підприємства. Для банків та інших інвесторів ситуація більш надійна, якщо доля власного капіталу у клієнта більше 50%. Це виключає фінансовий ризик. Підприємства, навпаки, зацікавлені, як правило, в залученні позикових коштів. Якщо позикові кошти одержані під менший процент, ніж рентабельність, є можливість розширити виробництво, збільшити доходність власного капіталу.

При аналізі фінансового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2019рр. необхідно вивчити динаміку і структуру активів підприємства, власного і позикового капіталу, виявити причини зміни деяких статей та дати оцінку цим змінам за звітний період.

Таким чином, аналіз структури активу та пасиву балансу необхідний для оцінки раціонального формування джерел фінансування діяльності підприємства та його ринкової стійкості (табл. 2.12 – 2.17).

Таблиця 2.12 – Аналітичне групування статей активу Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016р.

Актив	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсол. відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %	Темп приросту, %
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи	3466049	61,03	3334261	56,12	-131788	-4,91	-3,80
Нематеріальні активи	14541	0,26	12298	0,21	-2243	-0,05	-15,43
Незавершені капітальні інвестиції	44039	0,78	42179	0,71	-1860	-0,07	-4,22
Основні засоби	3351546	59,02	3251937	54,73	-99609	-4,28	-2,97
Інші фінансові інвестиції	5558	0,10	6721	0,11	1163	0,02	20,92
Інші необоротні активи	50365	0,89	21126	0,36	-29239	-0,53	-58,05
II. Оборотні активи	2213092	38,97	2607147	43,88	394055	4,91	17,81
Запаси	869855	15,32	945791	15,92	75936	0,60	8,73
Векселі одержані							
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги	920785	16,21	1230981	20,72	310196	4,51	33,69
Дебіторська заборгованість за розрахунками	113035	1,99	96141	1,62	-16894	-0,37	-14,95
Інша поточна дебіторська заборгованість	13698	0,24	12676	0,21	-1022	-0,03	-7,46
Поточні фінансові інвестиції			119225	2,01	119225	2,01	
Грошові кошти та їх еквіваленти:	294111	5,18	193182	3,25	-100929	-1,93	-34,32
Інші оборотні активи	490	0,01	7559	0,13	7069	0,12	1442,65
Витрати майбутніх періодів	1118	0,02	1592	0,03	474	0,01	42,40
Баланс	5679141	100	5941408	100	262267	0	4,62

Зробивши фінансовий аналіз структури активу балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016р., можна відмітити, що основну частину складають необоротні активи, їх співвідношення з оборотними активами 61,03% к 38,97% на початок, та 56,12% к 43,88% на кінець звітного періоду.

Таблиця 2.13 - Аналітичне групування статей пасиву Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016р.

Актив	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсол. відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %	Темп приросту, %
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал	454503	8,00	70155	1,18	-384348	-6,82	-84,56
Зареєстрований (пайовий) капітал	49720	0,88	49720	0,84	0	-0,04	0,00
Капітал у дооцінках	2292418	40,37	2143444	36,08	-148974	-4,29	-6,50
Додатковий капітал	114627	2,02	114627	1,93	0	-0,09	0,00
Резервний капітал	12430	0,22	12430	0,21	0	-0,01	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-2014692	-35,48	-2250066	-37,87	-235374	-2,40	11,68
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	2585651	45,53	2792399	47,00	206748	1,47	8,00
Відстрочені податкові зобов'язання	96104	1,69	22256	0,37	-73848	-1,32	-76,84
Довгострокові кредити банків	2104908	37,06	2385375	40,15	280467	3,08	13,32
Довгострокові забезпечення	384639	6,77	384768	6,48	129	-0,30	0,03
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	2638987	46,47	3078854	51,82	439867	5,35	16,67
Короткострокові кредити банків	567194	9,99	0	0,00		-9,99	-100,00
Поточна кредиторська заборгованість за:							
довгостроковими зобов'язаннями	1000522	17,62	1751007	29,47	750485	11,85	75,01
товари, роботи, послуги	884159	15,57	1152611	19,40	268452	3,83	30,36
розрахунками з бюджетом	6239	0,11	9054	0,15	2815	0,04	45,12
розрахунками зі страхування	7937	0,14	6406	0,11	-1531	-0,03	-19,29
розрахунками з оплати праці	18610	0,33	19513	0,33	903	0,00	4,85

Продовження таблиці 2.13

1	2	3	4	5	6	7	8
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	60975	1,07	45038	0,76	-15937	-0,32	-26,14
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14347	0,25	14335	0,24	-12	-0,01	-0,08
Поточні забезпечення	44300	0,78	45616	0,77	1316	-0,01	2,97
Доходи майбутніх періодів							
Інші поточні зобов'язання	34704	0,61	35274	0,59	570	-0,02	1,64
Баланс	5679141	100	5941408	100	262267	0	4,62

Аналізуючи відносні значення показників власного капіталу у структурі пасиву балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» можна відмітити наступне:

- в структурі балансу станом на початок та кінець 2016р. переважає капітал у дооцінках, його частка складає більше 40,37% на початок та 36,08% на кінець звітнього періоду;

- на кінець звітнього періоду непокритий збиток збільшився, його темп приросту складає 11,68%, що говорить про недоліки в роботі та збитковість діяльності підприємства;

- власний капітал у структурі пасиву балансу на кінець 2016р. зменшився з 8% до 1,18%, тобто підприємство практично не має власного капіталу, а 92% складає довгострокова та короткострокова заборгованість.

Аналізуючи показники дебіторської заборгованості на ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016р. можна відмітити, що на кінець звітнього періоду показник розрахунків за товари, роботи, послуги збільшився та складає 1230981 тис.грн., що відповідає темпу приросту 33,69% в порівнянні з його початком. Що також є негативною тенденцією для підприємства.

Значення абсолютного відхилення суми балансу на кінець періоду дорівнює 262267тис.грн., що відповідає приросту 4,62%.

Таблиця 2.14 – Аналітичне групування статей активу Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2017р.

Актив	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсол. відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %	Темп приросту, %
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи	3334261	56,12	4809193	60,53	1474932	4,41	44,24
Нематеріальні активи	12298	0,21	10019	0,13	-2279	-0,08	-18,53
Незавершені капітальні інвестиції	42179	0,71	27477	0,35	-14702	-0,36	-34,86
Основні засоби	3251937	54,73	4763024	59,95	1511087	5,21	46,47
Інші фінансові інвестиції	6721	0,11	6755	0,09	34	-0,03	0,51
Інші необоротні активи	21126	0,36	1918	0,02	-19208	-0,33	-90,92
II. Оборотні активи	2607147	43,88	3136146	39,47	528999	-4,41	20,29
Запаси	945791	15,92	1244152	15,66	298361	-0,26	31,55
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги	1230981	20,72	1332497	16,77	101516	-3,95	8,25
Дебіторська заборгованість за розрахунками	96141	1,62	205278	2,58	109137	0,97	113,52
Інша поточна дебіторська заборгованість	12676	0,21	12555	0,16	-121	-0,06	-0,95
Поточні фінансові інвестиції	119225	2,01	191681	2,41	72456	0,41	60,77
Грошові кошти та їх еквіваленти:	193182	3,25	137324	1,73	-55858	-1,52	-28,91
Інші оборотні активи	7559	0,13	10847	0,14	3288	0,01	43,50
Витрати майбутніх періодів	1592	0,03	1812	0,02	220	0,00	13,82
Баланс	5941408	100	7945339	100	2003931	0	33,73

Аналізуючи структуру активу балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2017р. можна бачити, що станом на кінець періоду необоротні активи складають 60,53% господарських засобів за їх видами та складом, темп приросту в порівнянні з початком періоду складає 44,24%. Кількість оборотних засобів, у порівнянні з початком 2017р., знизилась та складає 3136146 тис.грн., що відповідає 39,47% всіх активів.

Таблиця 2.15 - Аналітичне групування статей пасиву Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2017р.

Актив	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсол. відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %	Темп приросту, %
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал	70155	1,18	1383482	17,41	1313327	16,23	1872,04
Зареєстрований (пайовий) капітал	49720	0,84	49720	0,63	0	-0,21	0,00
Капітал у дооцінках	2143444	36,08	3341915	42,06	1198471	5,98	55,91
Додатковий капітал	114627	1,93	114627	1,44	0	-0,49	0,00
Резервний капітал	12430	0,21	12430	0,16	0	-0,05	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-2250066	-37,87	-2134449	-26,86	115617	11,01	-5,14
Вилучений капітал	0	0	-761	-0,01	-761	-0,01	0,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	2792399	47,00	1643535	20,69	-1148864	-26,31	-41,14
Відстрочені податкові зобов'язання	22256	0,37	317193	3,99	294937	3,62	1325,20
Довгострокові кредити банків	2385375	40,15	866635	10,91	-1518740	-29,24	-63,67
Довгострокові забезпечення	384768	6,48	459707	5,79	74939	-0,69	19,48
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	3078854	51,82	4918322	61,90	1839468	10,08	59,75
Поточна кредиторська заборгованість за:							
довгостроковими зобов'язаннями	1751007	29,47	3320295	41,79	1569288	12,32	89,62
товари, роботи, послуги	1152611	19,40	1341994	16,89	189383	-2,51	16,43
розрахунками з бюджетом	9054	0,15	11413	0,14	2359	-0,01	26,05
розрахунками зі страхування	6406	0,11	8356	0,11	1950	0,00	30,44
розрахунками з оплати праці	19513	0,33	26508	0,33	6995	0,01	35,85

Продовження таблиці 2.15

1	2	3	4	5	6	7	8
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	45038	0,76	98937	1,25	53899	0,49	119,67
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14335	0,24	14333	0,18	-2	-0,06	-0,01
Поточні забезпечення	45616	0,77	56707	0,71	11091	-0,05	24,31
Інші поточні зобов'язання	35274	0,59	39779	0,50	4505	-0,09	12,77
Баланс	5941408	100	7945339	100	2003931	0	33,73

Проаналізував аналітичне групування статей активу та пасиву балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» на кінець 2017р. можна відмітити, що:

- найбільшу частину залишкової вартості основних засобів підприємства (59,95%) складають будинки та спорудження, машини й обладнання;

- у складі оборотних активів: запаси займають 15,66%, це переважно сировина та матеріали; дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги склала 16,77%, темп зниження склав 8,25%;

- у складі пасивів підприємства власний капітал збільшився на 1313327 тис.грн., або на 16,23% за рахунок збільшення капіталу в дооцінках на 5,98% та зменшення непокритого збитку на 11,01%, та складає на кінець звітнього періоду 17,41% всій структури балансу;

- на кінець 2017р. відбулося зменшення довгострокових зобов'язань і забезпечень на 1148864 тис.грн., або на 26,31%, за рахунок погашення довгострокових кредитів банків, що є позитивною тенденцією;

- поточні зобов'язання і забезпечення зросли на 10,08% та склали 4918322 тис.грн., що відповідає 61,90% всіх пасивів підприємства.

Тобто на кінець 2017р. на ПрАТ «Дніпроспецсталь» довгострокові та поточні зобов'язання займають значні долі 20,69% і 61,90%.

Таблиця 2.16 – Аналітичне групування статей активу Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2018р.

Актив	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсол. відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %	Темп приросту, %
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи	4809193	60,53	5260777	64,77	451584	4,24	9,39
Нематеріальні активи	10019	0,13	9144	0,11	-875	-0,01	-8,73
Незавершені капітальні інвестиції	27477	0,35	28971	0,36	1494	0,01	5,44
Основні засоби	4763024	59,95	4938354	60,80	175330	0,86	3,68
Інші фінансові інвестиції	6755	0,09	0	0,00	-6755	-0,09	-100,00
Інші необоротні активи	1918	0,02	284308	3,50	282390	3,48	14723,15
II. Оборотні активи	3136146	39,47	2861048	35,23	-275098	-4,24	-8,77
Запаси	1244152	15,66	1398743	17,22	154591	1,56	12,43
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги	1332497	16,77	1186397	14,61	-146100	-2,16	-10,96
Дебіторська заборгованість за розрахунками	205278	2,58	188619	2,32	-16659	-0,26	-8,12
Інша поточна дебіторська заборгованість	12555	0,16	5802	0,07	-6753	-0,09	-53,79
Поточні фінансові інвестиції	191681	2,41	0	0,00	-191681	-2,41	-100,00
Грошові кошти та їх еквіваленти:	137324	1,73	67103	0,83	-70221	-0,90	-51,14
Інші оборотні активи	10847	0,14	12414	0,15	1567	0,02	14,45
Витрати майбутніх періодів	1812	0,02	1970	0,02	158	0,00	8,72
Баланс	7945339	100	8121825	100	176486	0	2,22

Структура активу балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» змінилася станом на кінець 2018р. Зріст валюти балансу на 176486 тис.грн., або на 2,22% було забезпечено за рахунок необоротних активів, які зросли на 9,39% і склали на кінець 2018р. 5260777 тис.грн. або 64,77% питомої ваги активу балансу. У складі нематеріальних активів (стр.1000) відображена вартість програмного забезпечення sap r/3 у розмірі первісної вартості

23895,9 тис.грн., залишкової вартості 1517,2 тис.грн. Найбільшу частину залишкової вартості основних засобів підприємства (стр.1010) складають будівлі та споруди 57,5 %, машини й обладнання 39,3%. У складі виробничих запасів 83,4 % займають сировина та матеріали.

У складі інші необоротні активи відображена передплата по податку на прибуток 1918 тис.грн. У складі дебіторської заборгованості по розрахункам з бюджетом (стр.1135) відображена сума невідшкодованого з бюджету ПДВ 110724 тис.грн. Інша поточна дебіторська заборгованість (стр.1155) включає розрахунки з іншими дебіторами в сумі 5802 тис.грн.

Таблиця 2.17 - Аналітичне групування статей пасиву Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2018р.

Актив	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Абсол. відхилення, тис.грн.	Віднос не відхилення, %	Темп приросту, %
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал	1383482	17,41	1275775	15,71	-107707	-1,70	-7,79
Зареєстрований (пайовий) капітал	49720	0,63	49720	0,61	0	-0,01	0,00
Капітал у дооцінках	3341915	42,06	3452405	42,51	110490	0,45	3,31
Додатковий капітал	114627	1,44	114747	1,41	120	-0,03	0,10
Резервний капітал	12430	0,16	12430	0,15	0	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-2134449	-26,86	-2353527	-28,98	-219078	-2,11	10,26
Вилучений капітал	-761	-0,01	0	0,00	761	0,00	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1643535	20,69	4730797	58,25	3087262	37,56	187,84
Відстрочені податкові зобов'язання	317193	3,99	300762	3,70	-16431	-0,29	-5,18
Довгострокові кредити банків	866635	10,91	3920356	48,27	3053721	37,36	352,37
Довгострокові забезпечення	459707	5,79	509679	6,28	49972	0,49	10,87
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	4918322	61,90	2115253	26,04	-2803069	-35,86	-56,99

Продовження таблиці 2.17

1	2	3	4	5	6	7	8
Поточна кредиторська заборгованість за:							
довгостроковими зобов'язаннями	3320295	41,79	120975	1,49	-3199320	-40,30	-96,36
товари, роботи, послуги	1341994	16,89	1748917	21,53	406923	4,64	30,32
розрахунками з бюджетом	11413	0,14	12964	0,16	1551	0,02	13,59
розрахунками зі страхування	8356	0,11	10759	0,13	2403	0,03	28,76
розрахунками з оплати праці	26508	0,33	33779	0,42	7271	0,08	27,43
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	45038	0,76	60702	0,75	-38235	-0,50	-38,65
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14333	0,18	14330	0,18	-3	0,00	-0,02
Поточні забезпечення	56707	0,71	73248	0,90	16541	0,19	29,17
Інші поточні зобов'язання	39779	0,50	39579	0,49	-200	-0,01	-0,50
Баланс	7945339	100	8121825	100	176486	0	2,22

На підставі даних таблиць 2.12 - 2.17, можна відмітити, що станом на кінець 2018 року власний капітал підприємства збільшився і становить 1275775 тис.грн. Ця зміна зумовлена збільшенням на 4,24% необоротних активів. Наприкінці 2018 року вага оборотних активів у майні підприємства зменшилася на 4,24% і становить приблизно 35%,

Збільшення майна ПрАТ «Дніпрспецсталь» станом на кінець 2018р. на 176486 тис.грн. було забезпечене зростанням показника інших необоротних активів на 282390 тис.грн.

Динаміку змін в структурі активу та пасиву балансу ПрАТ «Дніпрспецсталь» за 2016-2018рр. представимо графічно на рисунках 2.2-2.3.

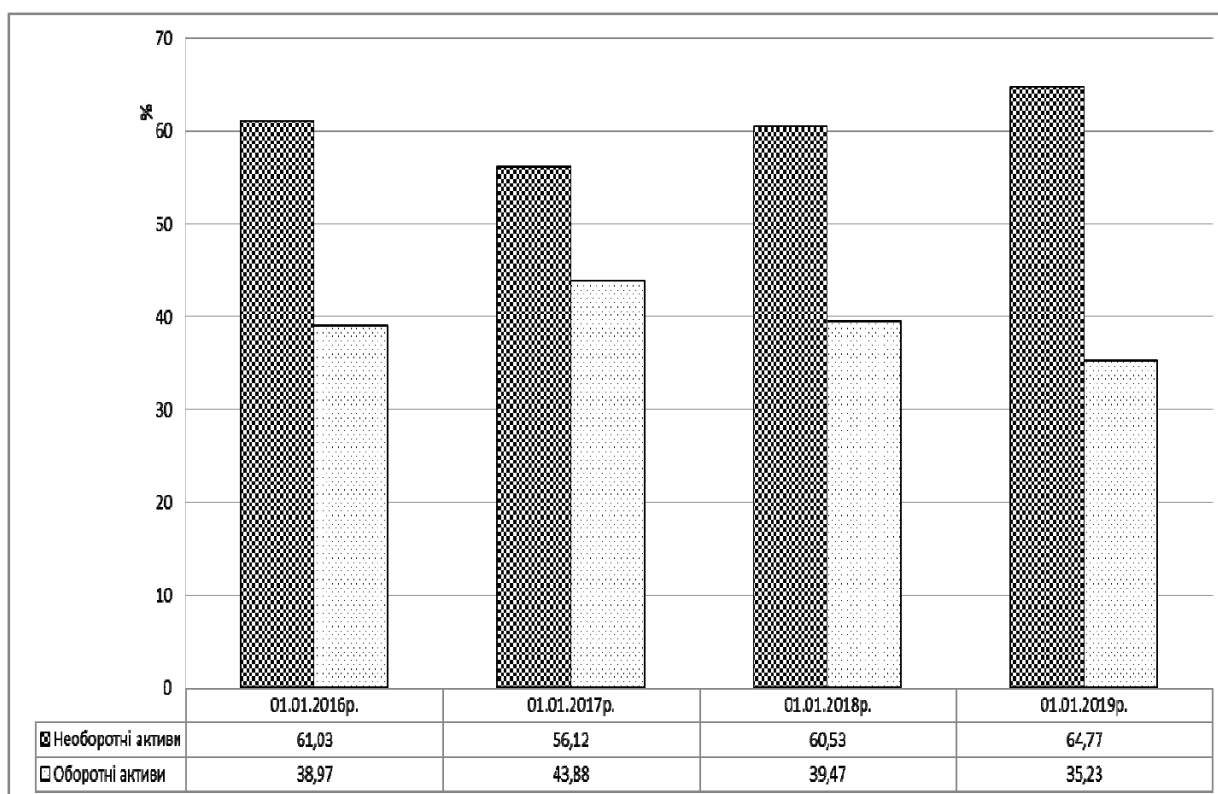

Рисунок 2.2 - Динаміку змін в структурі активу Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

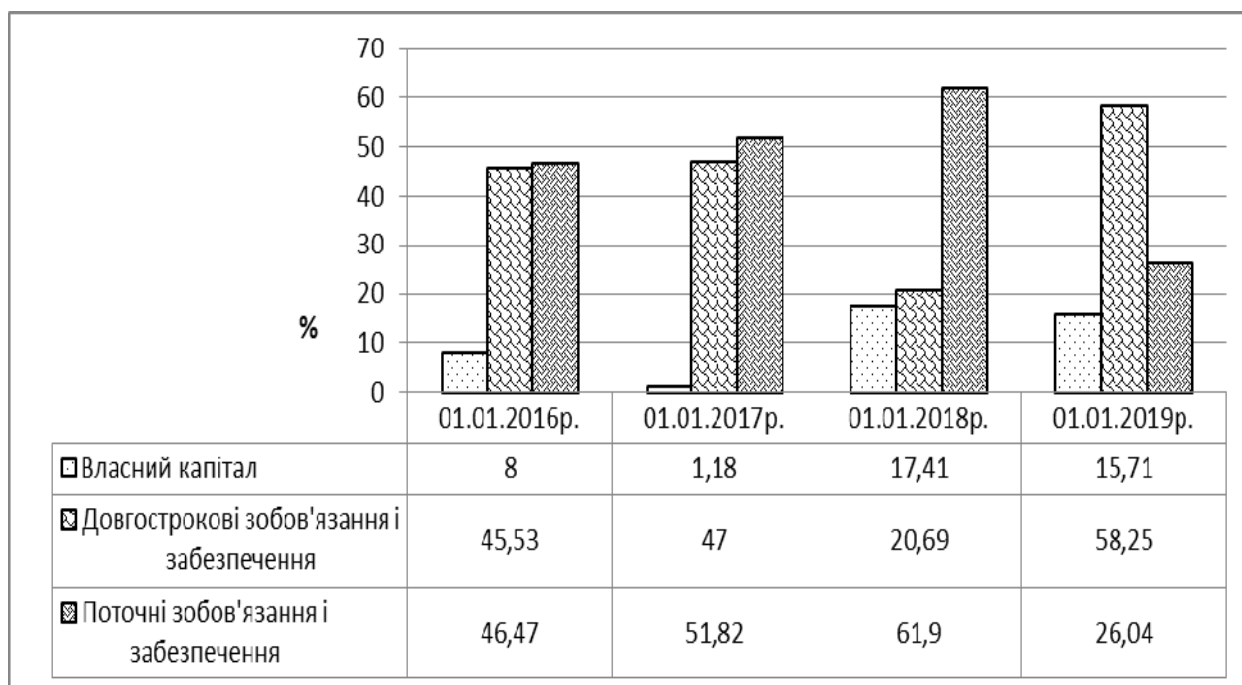

Рисунок 2.3 - Динаміку змін в структурі пасиву Балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

Співставлення змін в активі та пасиві балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» дає можливість зробити висновки про те, яким чином та через які джерела в загалі було здійснено приток або відтік господарських засобів, в які активи вони були вкладені. Таким чином, на підставі даних таблиць 2.12-2.17, можна бачити повну й глибоку інформацію про загальний фінансовий стан підприємства ПрАТ «Дніпроспецсталь» та його динаміку за 2016-2018рр.

Оцінку майнового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь» проведемо на підставі аналітичного групування статей активу та пасиву балансу за 2016-2018рр. Результати представимо в таблиці 2.18.

Таблиця 2.18 – Аналіз майнового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

№ з/п	Показник	На 31.12. 2016р.	На 31.12. 2017р.	На 31.12. 2018р.	Темпи приросту	
					2017р. до 2016р.	2018р. до 2017р.
1	2	3	4	5	6	7
1	Загальна сума господарських засобів, що знаходиться в розпорядженні підприємства	5941408,00	7945339,00	8121825,00	2003931	176486
2	Частка необоротних активів в активах	0,56	0,61	0,65	0,05	0,04
3	Частка основних засобів в активах	0,55	0,60	0,61	0,05	0,01
4	Частка основних засобів в необоротних активах	0,98	0,99	0,94	0,01	-0,05
5	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,08	0,02	0,02	-0,06	0
6	Коефіцієнт придатності	0,92	0,98	0,98	0,06	0
7	Частка оборотних активів в активах підприємства	0,44	0,39	0,35	-0,05	-0,04

Продовження таблиці 2.18

1	2	3	4	5	6	7
8	Частка власних оборотних коштів в оборотних активах	-0,18	-0,57	0,26	-0,39	0,83
9	Частка виробничих запасів в оборотних активах	0,36	0,4	0,49	0,04	0,09
10	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів і затрат	-0,5	-1,43	0,53	-0,93	1,96

Оцінка майнового стану підприємства дає можливість виявити реальний потенціал підприємства, оцінити його структуру та стан майнового комплексу ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр. На підставі даних таблиці 2.18 можна відмітити, що необоротні активи підприємства займають значну долю в структурі активів підприємства та мають тенденцію до збільшення з 56% на кінець 2016р. до 65% на кінець 2018р. Найбільшу частину залишкової вартості основних засобів підприємства в необоротних активах складають будівлі та споруди, машини й обладнання – 94% на кінець 2018р.

В структурі оборотних активів ПрАТ «Дніпроспецсталь» частка власних оборотних коштів незначна – 26%, але має тенденцію до збільшення на кінець 2018р., що є позитивною тенденцією.

Для наочності представимо на рисунку 2.4 динаміку показників майнового стану підприємства ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

Оцінити фінансовий стан ПрАТ «Дніпроспецсталь» з позиції короткострокової перспективи можливо розрахував показники ліквідності та платоспроможності. Необхідність в аналізі ліквідності балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» виникає в умовах посилення фінансових обмежень та необхідності оцінки кредитоспроможності підприємства.

Результати розрахунків та аналіз показників ліквідності та платоспроможності, а також показників, що характеризують фінансовий стан підприємства представимо в таблиці 2.19.

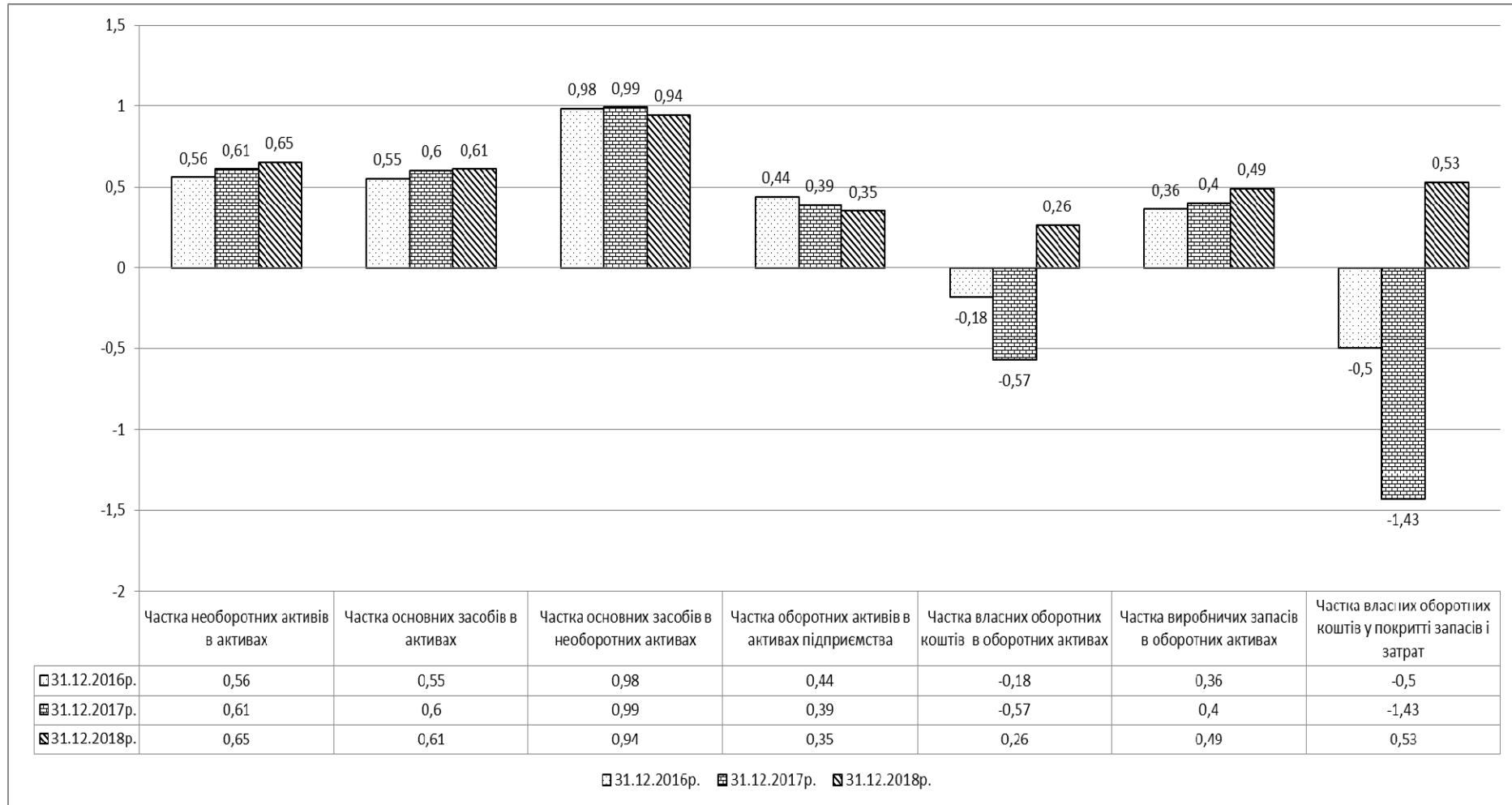

Рисунок 2.4 - Динаміка показників майнового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

Таблиця 2.19 - Аналіз показників фінансового стану ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

№ з/п	Показник	Формула розрахунку показника за фінансовою звітністю	На 31.12.2016 рік	На 31.12.2017 рік	На 31.12.2018 рік	Нормативне значення показника	Темпи приросту	
							2017р. до 2016р.	2018р. до 2017р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Аналіз ліквідності підприємства							
1.1	Коефіцієнт покриття	$(\text{ф1 p 1195} - \text{ф1 p 1170}) / (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	0,85	0,64	1,35	1,0 - 2,0 збільшення	-0,21	0,71
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$(\text{ф1 p 1195} - \text{ф1 p 1170} - \text{ф1 p 1100}) / (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	0,54	0,38	0,69	0,7-0,8 збільшення	-0,16	0,31
1.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$(\text{ф1 p 1160} + \text{ф1 p 1165}) / (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	0,1	0,07	0,03	0,25 - 0,5; збільшення	-0,03	-0,04
1.4	Чистий оборотний капітал, тис.грн.	$(\text{ф1 p 1195} - \text{ф1 p 1170}) - (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	-473299,0	-1783988,0	743825,0	збільшення	-1310689	2527813
2	Аналіз платоспроможності підприємства							
2.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	$\text{ф1 p 1495} / \text{ф1 p 1900}$	0,01	0,17	0,16	$\geq 0,5$, збільшення	0,16	-0,01

Продовження таблиці 2.19

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.2	Коефіцієнт фінансування	$(\phi 1 \text{ p } 1595 + \phi 1 \text{ p } 1695) / \phi 1 \text{ p } 1495$	83,69	4,74	5,37	< 1, зменшення	-78,95	0,63
2.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$((\phi 1 \text{ p } 1195 - \phi 1 \text{ p } 1170) - (\phi 1 \text{ p } 1695 - \phi 1 \text{ p } 1665)) / (\phi 1 \text{ p } 1695 - \phi 1 \text{ p } 1665)$	-0,18	-0,57	0,26	> 0,1-0,2; збільшення	-0,39	0,83
2.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$((\phi 1 \text{ p } 1195 - \phi 1 \text{ p } 1170) - (\phi 1 \text{ p } 1695 - \phi 1 \text{ p } 1665)) / \phi 1 \text{ p } 1495$	-6,75	-1,29	0,58	збільшення	5,46	1,87
3		Аналіз ділової активності підприємства						
3.1	Коефіцієнт оборотності активів	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1300 \text{ (гр. 3)} + \phi 1 \text{ p } 1300 \text{ (гр. 4)})/2)$	1,09	1,17	1,20	збільшення	0,08	0,03
3.2	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\phi 2 \text{ p } 2000 / (((\phi 1 \text{ p } 1605 + \phi 1 \text{ p } 1615 + \phi 1 \text{ p } 1620 + \phi 1 \text{ p } 1625 + \phi 1 \text{ p } 1630 + \phi 1 \text{ p } 1660 \text{ (гр 3)}) + (\phi 1 \text{ p } 1605 + \phi 1 \text{ p } 1615 + \phi 1 \text{ p } 1620 + \phi 1 \text{ p } 1625 + \phi 1 \text{ p } 1630 + \phi 1 \text{ p } 1660 \text{ (гр 4)})/2)$	5,63	5,93	5,69	збільшення	0,3	-0,24

Продовження таблиці 2.19

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$\phi 2 \text{ p } 2000 / (((\phi 1 \text{ p } 1120 + \phi 1 \text{ p } 1125 + \phi 1 \text{ p } 1130 + \phi 1 \text{ p } 1135 + \phi \text{ p } 1155 \text{ (гр. 3))} + (\phi 1 \text{ p } 1120 + \phi 1 \text{ p } 1125 + \phi 1 \text{ p } 1130 + \phi 1 \text{ p } 1135 + \phi 1 \text{ p } 1155 \text{ (гр. 4))})/2)$	5,33	5,64	6,57	збільшення	0,31	0,93
3.4	Строк погашення кредиторської заборгованості, дн.	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	65	62	64	зменшення	-3	2
3.5	Строк погашення дебіторської заборгованості, дн.	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	68	65	56	зменшення	-3	-9
3.6	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1100 \text{ (гр. 3)} + (\phi 1 \text{ p } 1100 \text{ (гр. 4))})/2)$	1,51	1,63	1,72	збільшення	0,12	0,09
3.7	Фондовіддача	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1011 \text{ (гр. 3)} + \phi 1 \text{ p } 1011 \text{ (гр. 4))})/2)$	0,46	0,49	0,49	збільшення	0,03	0

Продовження таблиці 2.19

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.8	Коефіцієнт віддачі власного капіталу	$\text{ф2 р 2000} / ((\text{ф1 р 1495 (гр. 3)} + \text{ф1 р 1495 (гр. 4)})/2)$	6,01	2,8	1,81	збільшення	-3,21	-0,99
4		Аналіз рентабельності підприємства						
4.1	Коефіцієнт рентабельності активів	$\text{ф2 р 2350 або ф2 р 2355} / ((\text{ф1 р 1300 (гр. 3)} + \text{ф1 р 1300 (гр. 4)})/2)$	-0,02	0,00	-0,01	> 0,2 збільшення	0,02	-0,01
4.2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\text{ф2 р 2350 або ф2 р 2355} / \text{ф2 р 2000}$	-0,38	0,02	-0,08	> 0 збільшення	0,4	-0,1
4.3	Коефіцієнт рентабельності діяльності	$\text{ф2 р 2190} / (\text{ф2 р 2050} + \text{ф2 р 2130} + \text{ф2 р 2150})$	-0,06	0,01	-0,04	> 0 збільшення	0,07	-0,05
4.4	Коефіцієнт рентабельності продукції	$\text{ф2 р 2190} / (\text{ф2 р 2050} + \text{ф2 р 2130} + \text{ф2 р 2150})$	0,09	0,09	0,00	> 0 збільшення	0	-0,09

Основною ознакою ліквідності є формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами ПрАТ «Дніпроспецсталь». Чим більше це перевищення, тим сприятливіший фінансовий стан ПрАТ «Дніпроспецсталь» з позиції ліквідності. Величина оборотних активів ПрАТ «Дніпроспецсталь» недостатньо велика порівняно з короткостроковими пасивами за період 2016-2017р., тому поточний стан є нестійким; і може виникнути ситуація, коли воно не матиме достатньо грошових коштів для розрахунків за своїми зобов'язаннями і змушене буде або порушити технологічний процес (наприклад, терміново продати частину запасів чи обтяжувати себе новими боргами), або розпродати частину довгострокових активів, але станом на кінець 2018р. ситуація на підприємстві поліпшилася. Згідно розрахованих показників та коефіцієнтів (табл. 2.19) видно, що ПрАТ «Дніпроспецсталь» станом на кінець 2018р. поліпшила свої показники діяльності, в результаті чого коефіцієнти покриття та швидкої ліквідності збільшилися та відповідають нормативним значенням, що свідчить про позитивні зміни в діяльності підприємства, але цього не достатнього для покриття своїх поточних боргів. Наслідками низького рівня ліквідності є неспроможність ПрАТ «Дніпроспецсталь» швидко розраховуватися за допомогою наявного на балансі майна за своїми зобов'язаннями, що призводить до зниження дохідності, неплатежів і банкрутства.

Чистий оборотний капітал ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2017рр. мав від'ємне значення і на кінець 2017 року його дефіцит складав – 1783988,00 тис. грн., що свідчило про передкризову фінансову стійкість, але в порівнянні з кінцем 2018р. дефіцит чистого оборотного капіталу зменшився і склав 743825 тис. грн., тобто від структури оборотних активів за ступенем ліквідності залежить платоспроможність ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Досліджуючи взаємозалежність показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Дніпроспецсталь», слід зазначити, що ліквідність є менш динамічною категорією, ніж платоспроможність. Аналіз показників

платоспроможності ПрАТ «Дніпроспецсталь» показав, що підприємство не має можливості виконати зовнішні зобов'язання. Коефіцієнти платоспроможності за період 2016-2018рр. не всі відповідають нормативним значенням, але на кінець 2018р. мають позитивну тенденцію.

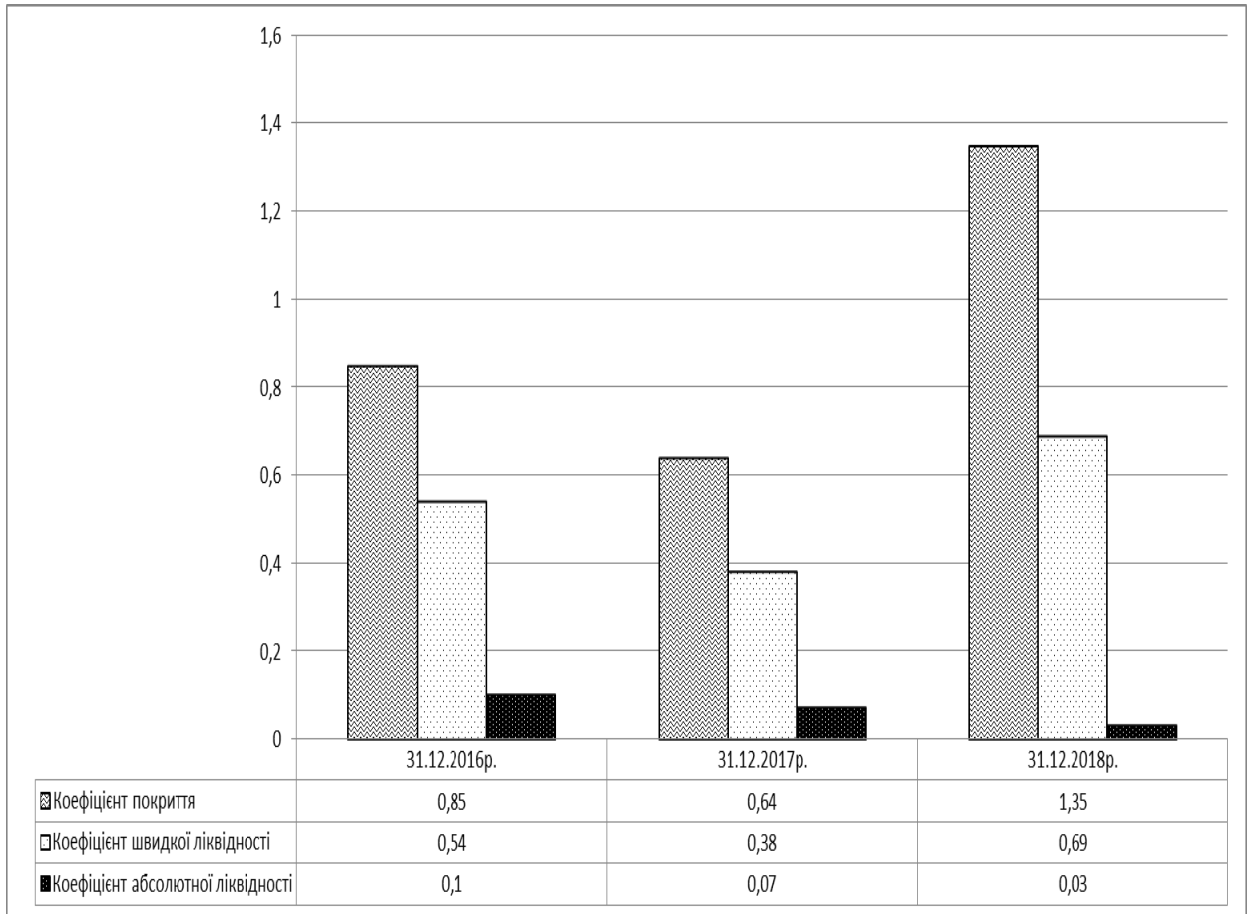

Рисунок 2.5 – Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

Коефіцієнт фінансування протягом аналізованого періоду коливався. Значення цього показника не було в межах нормативного значення, що говорить про фінансову залежність ПрАТ «Дніпроспецсталь» від позикових джерел (необхідно розглянути причини фінансової скрути, частоту її виникнення та тривалість прострочених боргів), але станом на 31.12.2018р. значення цього показника знизилося до 5,37.

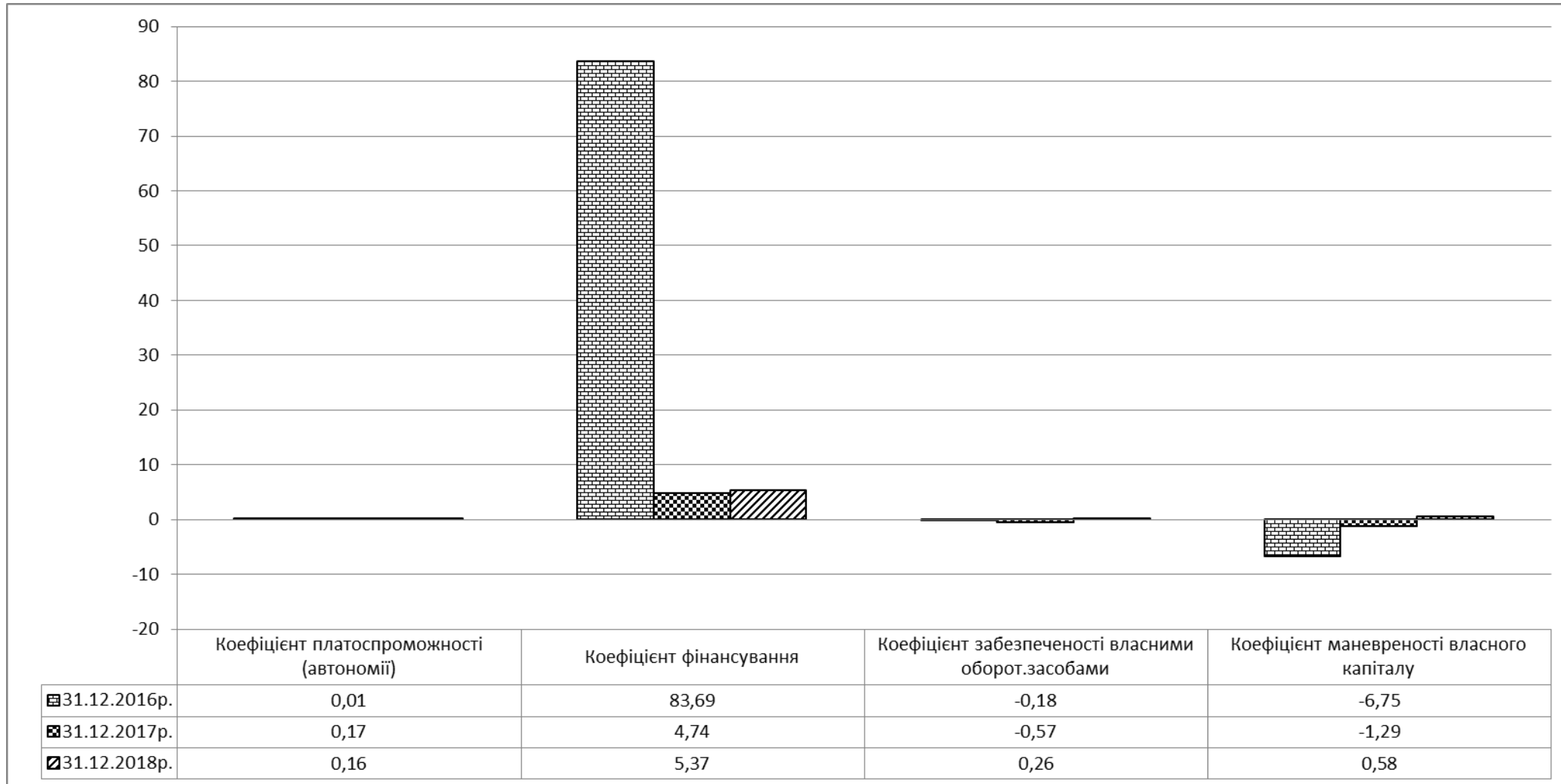

Рисунок 2.6 – Динаміка показників платоспроможності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за 2016-2018рр.

Про забезпечення підприємства власними оборотними коштами свідчить коефіцієнт забезпечення, який мав від'ємне значення на протязі 2016 – 2017рр., що вказує на дефіцит власних оборотних коштів, але станом на 31.12.2018р. даний коефіцієнт на ПрАТ «Дніпроспецсталь» склав 0,26. Тобто підприємство ліквідувало дефіцит власних оборотних засобів. Але структуру балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» слід визнати незадовільною, а підприємство — неплатоспроможним оскільки є підстава - виконання однієї з умов:

- коефіцієнт поточної ліквідності на кінець 2018р. має значення менше ніж 2;
- коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами на кінець звітного періоду менший за 0,1 (на ПрАТ «Дніпроспецсталь» він склав 0,26 станом на 31.12.2018р.).

Коефіцієнт маневреності власного капіталу склав 6,75 зі знаком мінус на кінець 2016р. та 1,29 зі знаком мінус на кінець 2017р., знаходиться поза межами норми, але має тенденцію до збільшення та на кінець 2018р. склав 0,58. Таким чином можна відмітити, що станом на 31.12.2018р. ситуація на ПрАТ «Дніпроспецсталь» поліпшилася про, що свідчать показники ліквідності та платоспроможності.

Аналіз показників ділової активності ПрАТ «Дніпроспецсталь» дає змогу оцінити внутрішній і зовнішній стан підприємства, визначити рівень прибутковості та перспективи його розвитку, дослідити ефективність використання виробничо-фінансових ресурсів. Аналіз ділової активності ПрАТ «Дніпроспецсталь» показав, що середня кількість оборотів всіх активів підприємства за 2016 рік складає - 1,01; за 2017 рік – 1,17; за 2018 рік – 1,20 оборотів за рік. Станом коефіцієнт оборотності активів має тенденцію до збільшення, що свідчить про позитивні зміни.

Коефіцієнт оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості протягом 2016 – 2018рр. має тенденцію до збільшення. Коефіцієнт

оборотності дебіторської заборгованості змінювався від 5,33 у 2016р. до 6,57 у 2018р., що є позитивним рухом для ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Строк погашення дебіторської заборгованості також відповідає позитивним змінам, тобто має тенденцію до зменшення, а саме станом на кінець 2018р. показники відповідно знизилися та склали з 68 до 56 днів, що свідчить про підвищення оборотності.

Показники оборотності матеріальних запасів та фондівддачі ПрАТ «Дніпроспецсталь» свідчать про позитивні зміни, а саме, коефіцієнт оборотності матеріальних активів збільшився станом на кінець 2018р. та склав 1,72, показник фондівддачі склав 0,49 на кінець 2018р.

На підставі даних таблиці 2.19 представимо графічно динаміку показників ділової активності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2018 рр. (рис. 2.7).

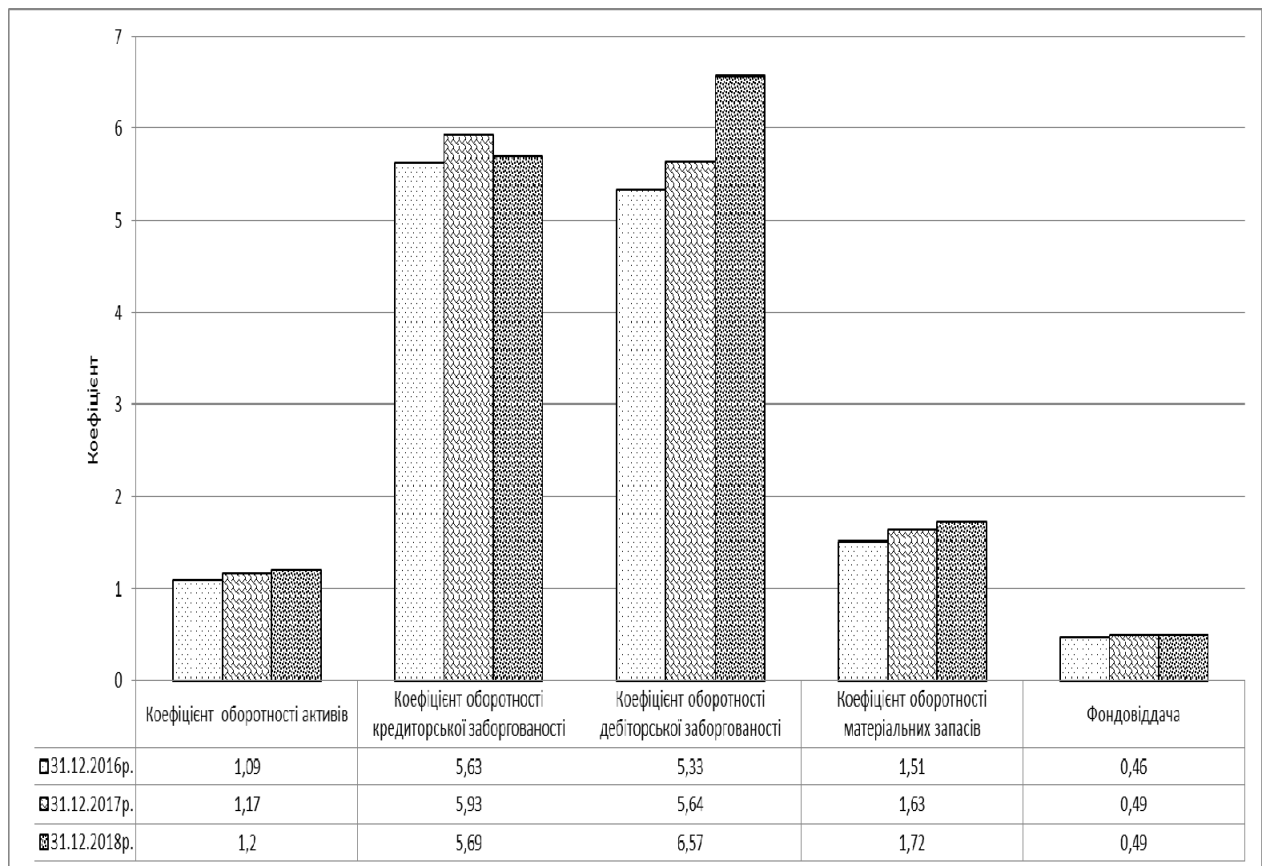

Рисунок 2.7 - Динаміка показників ділової активності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2018 рр.

Проведений аналіз показників рентабельності ПрАТ «Дніпроспецсталь» протягом періоду показав, що рентабельність активів має від'ємне значення, що говорить про збитковість діяльність підприємства.

На підставі даних таблиці 2.19 представимо графічно динаміку показників рентабельності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2018 рр. (рис. 2.8).

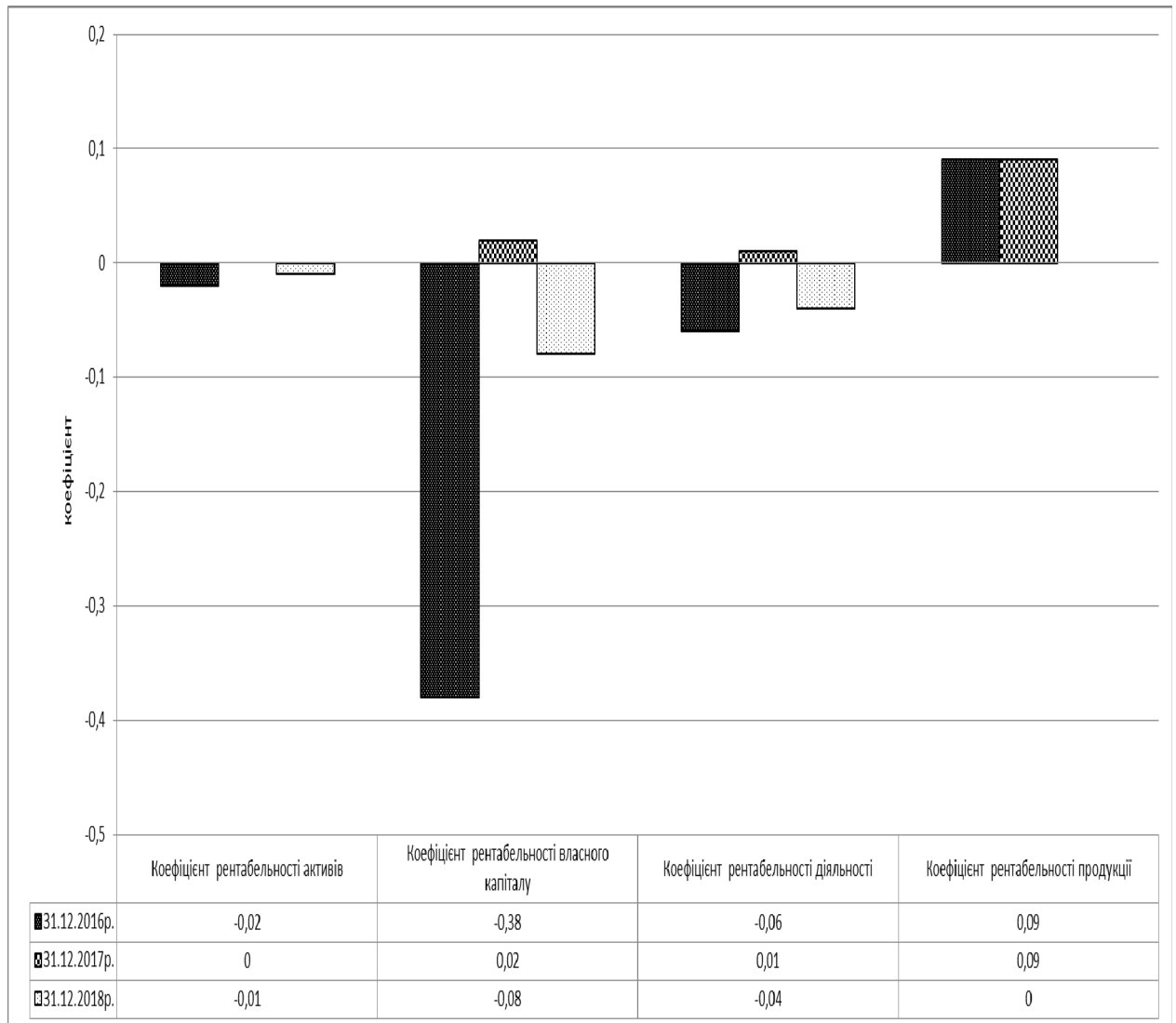

Рисунок 2.10 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2018 рр.

Розрахунок основних показників рентабельності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2018 рр. дає змогу дійти висновку, що підприємство має погані результати, адже за всіма показники рентабельності, крім показника рентабельності продукції, спостерігається їх від'ємне

значення. Отже, аналізуючи показники фінансового стану, які розраховані на підставі даних фінансової звітності ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2018рр., можна констатувати, що діяльність промислового підприємства збиткова.

Отже, на підставі даних другого розділу, можна зробити висновки:

Облік на ПрАТ «Дніпроспецсталь» ведеться у відповідності до облікової політики підприємства, яка включає наступне: усі підрозділи підприємства залучено до програми з втілення системи планування усіх видів ресурсів та витрат ERP ECC 6.0 на підставі розробок та ефективності функціонування у компанії «SAP AG» (ФРН). Бухгалтерський облік виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» ведеться під керівництвом головного бухгалтера підприємства.

В бухгалтерському обліку, на ПрАТ «Дніпроспецсталь», під час видавання виробничих запасів, напівфабрикатів, незавершеного виробництва і готової продукції, продажу або іншому вибутті застосовується метод оцінки за середньозваженою собівартістю. Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів, будівельних матеріалів, тари, паливно-мастильних матеріалів, запасних частин призначено рахунок 20 «Виробничі запаси». На підставі робочого плану рахунків на ПрАТ «Дніпроспецсталь» для кожного цеху формується система аналітичних рахунків.

На ПрАТ «Дніпроспецсталь» облік виробничих запасів на складах організується в центральних складах та інших структурних підрозділах. В центральних складах зосереджено основні виробничі запаси, паливо, готова продукція для реалізації, запасні частини, пакувальні та інші матеріали, закуплені у постачальників. Через центральні склади ці запаси розподіляють між структурними виробничими підрозділами.

Облік ведуть на картках складського обліку виробничих запасів, які видають матеріально відповідальним особам під розписку в реєстрі видачі

карток. Останні зберігають у спеціальних картотеках за обліковими групами, а всередині їх — у порядку зростання номенклатурних номерів чи за алфавітом, групи та підгрупи в картотечі відокремлюють роздільниками з проставленими на них номерами.

Для своєчасного відображення господарських операцій в регістрах бухгалтерського обліку на ПрАТ «Дніпроспецсталь» визначений графік руху документів з обліку матеріалів до бухгалтерії підприємства для відповідного їх оформлення.

Структура активу балансу ПрАТ «Дніпроспецсталь» змінилася станом на кінець 2018р. Зріст валюти балансу на 176486 тис.грн., або на 2,22% було забезпечено за рахунок необоротних активів, які зросли на 9,39% і склали на кінець 2018р. 5260777 тис.грн. або 64,77% питомої ваги активу балансу. У складі нематеріальних активів (стр.1000) відображена вартість програмного забезпечення sap r/3 у розмірі первісної вартості 23895,9тис.грн., залишкової вартості 1517,2 тис.грн. Найбільшу частину залишкової вартості основних засобів підприємства (стр.1010) складають будівлі та споруди 57,5 %, машини й обладнання 39,3%. У складі виробничих запасів 83,4 % займають сировина та матеріали.

У складі інші необоротні активи відображена передплата по податку на прибуток 1918 тис.грн. У складі дебіторської заборгованості по розрахункам з бюджетом (стр.1135) відображена сума невідшкодованого з бюджету ПДВ 110724 тис.грн. Інша поточна дебіторська заборгованість (стр.1155) включає розрахунки з іншими дебіторами в сумі 5802 тис.грн.

В структурі оборотних активів ПрАТ «Дніпроспецсталь» частка власних оборотних коштів незначна – 26%, але має тенденцію до збільшення на кінець 2018р., що є позитивною тенденцією.

Чистий оборотний капітал ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період 2016-2017рр. мав від'ємне значення і на кінець 2017 року його дефіцит складав – 1783988,00 тис. грн., що свідчило про передкризову фінансову стійкість, але в порівнянні з кінцем 2018р. дефіцит чистого оборотного капіталу зменшився и

склав 743825тис.грн., тобто від структури оборотних активів за ступенем ліквідності залежить платоспроможність ПрАТ «Дніпроспецсталь».

Проведений аналіз показників рентабельності ПрАТ «Дніпроспецсталь» протягом періоду показав, що рентабельність активів має від'ємне значення, що говорить про збитковість діяльність підприємства.

На основі проведеного аналізу видно, що підприємство ПрАТ «Дніпроспецсталь» знаходиться у кризовому фінансовому стані.

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ ПРАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»

3.1 Аудит виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Аудит виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» розподіляється на окремі складові частини:

- підготовчий: попереднє дослідження, обмін листами та укладання договору між ПрАТ «Дніпроспецсталь» та аудиторською фірмою ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»;

- планування (проміжний): дослідження системи бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю; складання загального плану проведення аудиту та програми аудиту виробничих запасів на складах з визначенням переліком аудиторських процедур;

- основний: здійснення перевірки синтетичного та аналітичного обліку, встановлення відповідності показників фінансової звітності даним облікових реєстрів;

- заключний: складання аудиторського звіту, аудиторського висновку та передача документів замовнику.

Як правило, на ПрАТ «Дніпроспецсталь», до підписання договору сторони обмінюються відповідними листами.

ПрАТ «Дніпроспецсталь» (замовник) направляє аудитору лист-замовлення, в якому пропонує аудитору провести аудит.

Аудитор направляє замовнику (клієнту) лист-зобов'язання. Аудитор може попередньо ознайомитися з підприємством клієнта (провести попереднє його обстеження) з метою визначення обсягів роботи.

ЛИСТ - ЗАМОВЛЕННЯ

Шановний Свістіч Олександр Сергійович

Прошу Вас призначити проведення аудиторської перевірки на ПрАТ «Дніпроспецсталь», яка повинна відповідати наступним вимогам:

1. Масштаб:

- за період з 01.01.18 р. по 31.12.18р.

2. Мета:

- перевірка виробничих запасів на складах підприємства;

- проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства;

надання аудиторського висновку щодо фінансової звітності та аналіз фінансового стану підприємства;

3.Завдання щодо виконання аудиторської перевірки:

- організаційно-правова форма підприємства;

- стан бухгалтерського обліку, його організації та внутрішнього

контролю:

- облік виробничих запасів на складах підприємства.

4. Форма подання аудиторського звіту (необхідне підкреслити):

- письмова

- в електронній формі.

5. Форма подання аудиторського висновку (необхідне підкреслити):

- письмова

- в електронній формі.

6. Методи перевірки (необхідне підкреслити):

- оглядова (експрес);

- операційна;

- компіляційна;

- вибіркова;

- суцільна;

- комплексна

7. Місце перевірки (необхідне підкреслити):

- офіс Замовника;
- офіс Виконавця;
- інше.

8. Термін перевірки:

- з 01.03.19р. по 05.04.19р.

З повагою,

В.о. Голови Правління ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Корнієвський Віталій Миколайович

В.о. Голові Правління ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Корнієвському Віталію Миколайовичу

ЛИСТ – ЗГОДА

Аудиторська фірма ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» згодна провести аудиторську перевірку виробничих запасів на складах підприємства згідно надісланого завдання по наданим Вами документами за вказаний Вами період.

З метою визначення обсягу робіт, програми та укладання договору просимо Вас надіслати завдання на проведення аудиту та вказати період перевірки.

Свістіч Олександр Сергійович

Партнер

від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Київ, Україна

Таблиця 3.1 – Анкета клієнта ПрАТ «Дніпроспецсталь»

1.	Повна назва підприємства	Приватне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна»
2.	Скорочене найменування	ПрАТ «Дніпроспецсталь»
3.	Організаційно-правова форма	Акціонерне товариство
4.	Код за ЄДРПОУ	00186536
5.	Код території за КОАТУУ	2310136600
6.	Територія (область)	Запорізька область
7.	Район	Заводський
8.	Поштовий індекс	69008
9.	Населений пункт	м. Запоріжжя
10.	Вулиця, будинок	Південне шосе,81
11.	Міжміський код та телефон	(061) 222-35-76
12.	Факс	(061) 283-42-02
13.	E-mail	nemno.vik@dniprospetsstal.mail.onmicrosoft.com
14.	WWW-адреса	www.dss.com.ua
15.	Номер свідоцтва	A01 №029409
16.	Дата видачі	1994-04-15
17.	Орган, що видав свідоцтво	Виконавчий комітет Запорізької Міської ради народних депутатів
18.	Зареєстрований статутний капітал (грн.)	49 720 137,50
19.	Найменування банку (відділення банку), який обслуговує емітента за основним поточним рахунком у національній валюті	Банк ФЗОУ АТ «Ощадбанк»
20.	МФО банку	313957

Продовження таблиці 3.1

21.	Найменування банку (відділення банку), який обслуговує емітента за валютним рахунком	Банк ФЗОУ АТ «Ощадбанк»
22.	МФО банку	313957
23.	Код за КВЕД	Вид діяльності
24.	24.10	виробництво чавуну, сталі та феросплавів
25.	46.72	оптова торгівля металами та металевими рудами
26.	68.20	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
27.	Середня кількість працівників (осіб)	5224

Договір на проведення аудиту, у тому числі аудиту виробничих запасів є основним документом, який засвідчує факт досягнення домовленості про проведення аудиту між ПрАТ «Дніпроспецсталь» (замовником) і аудитором ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» як суб'єктом аудиторської діяльності.

ДОГОВІР № 7

від 20 січня 2019 р.

на виконання аудиторських робіт

Аудиторська фірма ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», ліцензія на аудиторську діяльність видана Аудиторською Палатою України 28.04.07 р. № 205654, надалі - «Виконавець» з однієї сторони, в особі партнера від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» Свістіч Олександра Сергійовича, діючого на підставі Статуту, та суб'єкт підприємництва ПрАТ «Дніпроспецсталь» в особі В.о. Голови Правління, діючого на підставі Статуту надалі - «Замовник», виходячи з Закону України про аудиторську діяльність, уклали цей договір про наступне:

1. ПРЕДМЕТ УГОДИ:

1.1. Замовник доручає, а Виконавець бере на себе зобов'язання по виконанню аудиту виробничих запасів на складах підприємства, аудиторських та облікових консультацій з питань господарювання Замовника.

1.2. Аудиторські роботи, консультування здійснюються в період з 1 березня 2019 р. по 4 квітня 2019 р.

1.3. Аудиторська перевірка охоплює господарську діяльність Замовника за період з 01.01.2018 р. по 01.01.2018 р.

2. ВАРТІСТЬ ПОСЛУГ І ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ:

2.1. За виконання аудиторських робіт (за погодженням сторін) Замовник сплачує виконавцю 10000 грн. (десять тисяч грн. 00 коп.) та податок на додану вартість (ПДВ) у сумі 2000 грн. (дві тисячі грн. 00 коп.).

2.2. Загальна сума договору складає 12000 грн.00 коп (дванадцять тисяч грн. 00 коп.) з урахуванням ПДВ.

2.3. Оплата здійснюється виключно у безготівковій формі з авансуванням у розмірі 50% загальної вартості договору, що відповідно складає 6000 грн. (шість тисяч грн. 00 коп.).

Остаточна оплата договору здійснюється Замовником по закінченню робіт згідно умов цього договору за фактом підписання сторонами Акту прийому-здачі робіт.

2.4. Замовник авансує Виконавця в перші 3 дні після підписання договору, та протягом 2-х днів після підпису Акту прийому-здачі робіт сплачує залишок заборгованості по договору

2.5. Оплата робіт Виконавця здійснюється Замовником незалежно від характеру звіту аудитора по наслідках перевірки його звітності або діяльності замовника.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ СТОPIН:

3.1. Відповідальність Виконавця регламентуються статтями 22, 23, 24, 25 та 26, а відповідальність Замовника - статтями 28, 29 та 30 Закону України про аудиторську діяльність.

3.2. Якщо звітність Замовника, організація та методологія обліку, господарська діяльність не відповідають встановленим правилам, чинному законодавству або Статуту, а порушення тягнуть за собою кримінальну відповідальність, Виконавець має право в односторонньому порядку відмовитись від виконання цієї угоди, про що він письмово попереджає Замовника.

3.3. Замовник зобов'язаний по першій вимозі Виконавця надати останньому будь-яку інформацію незалежно від рівня її конфіденційності на протязі 2 днів з моменту запиту у письмовій формі.

3.4. Виконавець при проведенні аудиту зобов'язаний: утримуватися від прилюдної оцінки діяльності окремих осіб керівництва або персоналу, зберігати незалежність та нейтральність до Замовника та його персоналу; не вступати у комерційні відносини з персоналом або клієнтами Замовника; зберігати конфіденційність та комерційну таємницю наслідків аудиту та діяльність Замовника; не використовувати ім'я Замовника та закриті за його рішенням дії в відкритій пресі.

У разі порушення умов цього пункту Виконавцем, Замовник має право на судове переслідування та стягнення з останнього збитків, розмір яких визначає суд.

3.5. Організація аудиторських робіт та послуг є виключною прерогативою Виконавця і регламентується тільки ним.

3.6. В разі односторонньої відмови Замовника в ході аудиту від послуг Виконавця, Замовник сплачує Виконавцю 75% від суми договору. В цьому випадку Замовник повинен попередити Виконавця про своє рішення за 12 днів до денонсації договору.

3.8. За невиконання або неякісне виконання взятих на себе зобов'язань Виконавець та Замовник несуть майнову відповідальність згідно чинного законодавства, а суперечки між ними вирішуються судом або арбітражем.

4. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ І РЕКВІЗИТИ СТОРІН :

4.1. Виконавець – ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», реєстраційне свідоцтво №5481, ліцензія на аудиторську діяльність видана 28.04.2007 р. № 205654, адреса: Україна, м.Київ, вул. Правди, 50.

4.2. Замовник – ПрАТ «Дніпроспецсталь», адреса: Україна, м. Запоріжжя.

Цей договір укладений 20 січня 2019 р. в м. Запоріжжі у двох примірниках, які залишаються по одному у кожній з сторін.

Виконавець: ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Партнер Свістіч О.С.

Від Замовника: ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Для перевірки виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» аудитори розробляють наступний перелік робочих документів.

Таблиця 3.2 – Перелік робочих документів аудитора для перевірки складських запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Назва аудиторського документу	№ стор.
1	2	3
1	Лист-замовлення	
2	Лист-згода	
3	Анкета клієнта	
4	Договір на проведення аудиту	
5	Розрахунок мінімального бюджету часу на аудит діяльності ПрАТ «Дніпроспецсталь», у тому числі аудит виробничих запасів на складах (при 8-годинному робочому дні)	

Продовження таблиці 3.2

1	2	3
6	Анкета вивчення системи бухгалтерського обліку	
7	Тест внутрішнього контролю системи бухгалтерського обліку	
8	Тест внутрішнього контролю електронної обробки інформації	
9	Тест внутрішнього контролю виробничих запасів на складах	
10	Оцінка надійності системи внутрішнього контролю	
11	Загальний план аудиту системи бухгалтерського обліку	
12	Проведення інвентаризації та перевірка її документального оформлення	
13	Перевірка на наявність помилок під час проведення інвентаризації виробничих запасів	
14	Програма аудиту виробничих запасів на складах	
15	Перевірка правильності заповнення первинних документів з обліку виробничих запасів на складах	
16	Перевірка повноти оприбуткування виробничих запасів на складах	
17	Результати перевірки наявності договорів про повну матеріальну відповідальність	
18	Перевірка кореспонденції рахунків у регістрах бухгалтерського обліку з обліку виробничих запасів на складах	
19	Перевірка виробничих запасів, які знаходяться (передані) на відповідному зберіганні	
20	Аудит головної книги (виробничі запаси на складах)	
21	Звірка залишку виробничих запасів за даними головної книги з залишками в облікових регістрах	
22	Контроль на завершальному етапі перевірки	
23	Звіт про виконання графіку перевірки	
24	Аудиторський висновок	

Плануючи аудит на ПрАТ «Дніпроспецсталь» аудитори повинні дотримуватися вимог міжнародного стандарту № 300 «Планування аудиту фінансової звітності», встановлювати вимоги до окремих елементів планування, а саме до розрахунку витрат часу та винагороди за надання послуг з аудиту.

Таблиця 3.3 - Розрахунок мінімального бюджету часу на аудит діяльності ПрАТ «Дніпроспецсталь», у тому числі аудит виробничих запасів на складах (при 8-годинному робочому дні)

№	Процедура аудиту	Мінімум часу (годин)	Робочі дні
1	Отримання замовлення та процедури оцінки можливості прийняття замовлення на аудит виробничих запасів	4	
2	Отримання розуміння умов, обставин та суті замовлення	2	
3	Ознайомлення з бізнесом замовника	2	
4	Ознайомлення з системою управління замовника	2	
5	Ознайомлення з системою бух.обліку замовника та програмним продуктом з автоматизації обліку і звітності	2	
6	Ознайомлення з системою внутрішнього контролю (внутрішнього аудиту) замовника	2	
7	Обговорення у групі виконавців особливостей та обставин замовлення, потенційних аудиторських ризиків, актуалізація та персоніфікація нормативно-довідкової бази	2	
8	Планування аудиторської перевірки згідно МСА	8	
Всього		24	3 дні
9	Виконання аудиторських процедур перевірки:		
9.1	Установчих документів замовника	2	
9.2	Облікової політики	4	
9.3	Договірною забезпечення діяльності замовника	6	
9.4	Тверджень звітності	20	
9.5	Тверджень класу операцій	16	
9.6	Тверджень залишків на рахунках бухобліку	20	
9.7	Вибіркова перевірка первинних облікових документів	36	
10.	Отримання пояснень персоналу замовника	16	
Всього		120	15 днів
11.	Формування попередніх результатів	4	
12.	Поточне обговорення в ході перевірки виявлених невідповідностей в середині групи виконавців та з персоналом замовника	4	
13.	Поточне консультування виконавців замовлення в ході перевірки з проблемних питань перевірки	4	
14.	Обговорення результатів перевірки з управлінським персоналом замовника	4	
15.	Аналіз подій після дати складання звітності та написання аудиторського висновку	8	
Всього		24	3 дні
16.	Формування остаточних файлів робочих документів	24	3 дні
17	Витрати часу на внутрішній контроль якості аудиторських послуг	16	2 дні
В цілому мінімально необхідні витрати часу		184	23 дні x 8 годин

Таблиця 3.4 - Анкета вивчення системи бухгалтерського обліку ПрАТ
«Дніпроспецсталь»

№	Питання	Відповідь	Примітки
1	Чи достатня кваліфікація облікового персоналу?	достатня	всі працівники мають вищу економічну освіту та досвід роботи по спеціальності.
2	Чи здійснюється на підприємстві спеціалізація облікових робіт?	здійснюється	кожний працівник відповідає за свою частину, узагальнює все головний бухгалтер
3	Чи контролюється виконання робіт старшими за посадою?	так, контролюється	
4	Чи висока плінність облікового персоналу?	плінність практично відсутня	
5	Чи визначається за звітний період облікова політика?	так визначається	оформлюється наказом по підприємству
6	Чи відбувались зміни облікової політики в порівнянні з попереднім роком?	не відбулося	
7	Чи здійснюються встановлені процедури контролю достовірності облікової інформації:	здійснюються	
	- арифметична перевірка	так	
	- перевірка за змістом	так	
	- оборот. відомості аналіт. обліку до синтетичних рахунків	так	
	- інвентаризація	так	один раз на рік (перед складанням річного звіту)
	- інші	так	
8	Чи були встановлені суттєві недоліки в системі обліку?	ні	Суттєвих недоліків (таких, які б негативно вплинули на діяльність підприємства) не було встановлено
9	Чи застосовується на підприємстві графік документообігу?	так	
10	Чи затверджений робочий план рахунків?	так	
11	Чи застосовується адекватна форма бухгалтерського обліку?	ні	

Таблиця 3.5 - Тест внутрішнього контролю системи бухгалтерського обліку ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Зміст питання	Варіант відповіді			Примітки
		Так	Ні	Інформація	
1	2	3	4	5	6
1.	Чи існує на підприємстві служба внутрішнього контролю	+			
2.	Кому підпорядкована ця служба: <ul style="list-style-type: none"> • головному бухгалтеру, • раді директорів, • керівництву, • інше. 	+			
3.	Хто розробляє політику внутрішнього контролю	керівник			
4.	Чи існує на підприємстві	+			
5.	Як часто здійснюється підвищення кваліфікації фахівців	раз у півріччя			
6.	Вимоги до фахівців внутрішнього контролю	відповідно штатному розкладу та вимогам внутрішнього аудиту			
7.	На підприємстві служба внутрішнього контролю використовує: <ul style="list-style-type: none"> • типові форми документів, • розроблені самостійно, • інші (вказати). 	+			
8.	Чи фінансова звітність до затвердження керівництвом перевіряється службою внутрішнього контролю.	+			
9.	Чи формуються та надаються керівництву звіти служби внутрішнього контролю. Якщо так, вкажіть періодичність звітності.	+			Кожного кварталу
10.	Чи здійснюються перевірки системи обліку та фінансової звітності ревізійною комісією. Якщо так, вказати періодичність перевірок.	+			Один раз на рік Копія акту
11.	Чи затверджується звітність на річних загальних зборах акціонерів (засновників).		+		Копія протоколу

Таблиця 3.6 - Тест внутрішнього контролю електронної обробки інформації ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Зміст питання	Варіант відповіді			При- мітки
		Так	Ні	Інформація відсутня	
1	2	3	4	5	6
1.	Чи підпорядковується відділ електронної обробки даних службам, інформацію яких обробляє	+			
2.	Чи працівники відділу електронної обробки даних санкціонують операції	+			
3.	Чи персонал відділу електронної обробки даних має можливість виправляти помилки (крім помилок набору)		+		
4.	Чи виконують розроблювачі програм функції операторів з введення інформації, що обробляється		+		
5.	Чи відділені функції програмування від функцій контролю даних	+			
6.	Чи мають доступ у приміщення, де розташований відділ електронної обробки даних інші співробітники	+			
7.	Чи обмежений доступ до комп'ютерів визначеним колом осіб	+			
8.	Чи розділені рівні доступу для різних категорій співробітників	+			
9.	Чи використовуються для контролю доступу паролі	+			
10.	Чи здійснюється регулярно зміна паролів	+			
11.	Чи вчасно анулюються паролі звільнених співробітників	+			
12.	Чи встановлені процедури контролю несанкціонованого доступу	+			
13.	Чи встановлений і дотримується графік обробки даних	+			
14.	Чи забезпечено безперебійне живлення на випадок відключення електроенергії. При відповіді «так» вказати, за допомогою яких засобів	+			
15.	Чи архівується інформація систематично	+			
16.	Чи зберігаються резервні копії в осіб, яким це необхідно відповідно до їх обов'язків	+			
17.	Чи переносяться сформовані облікові реєстри на тверді копії (паперові носії). При відповіді «так» вказати, з якою періодичністю		+		

Продовження таблиці 3.6

1	2	3	4	5	6
18.	Чи здійснюється контроль за своєчасним формуванням і архівацією реєстрів обліку за підсумками автоматизованої обробки інформації. При відповіді «так» вказати, ким і з якою періодичністю здійснюється контроль.	+			
19.	Чи розроблено план заходів щодо альтернативної обробки інформації у випадку виходу з ладу обчислювальної техніки і програмних засобів. При відповіді «так» вказати заходи.	+			

Таблиця 3.7 - Тест внутрішнього контролю виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Зміст	Варіанти			Примітки
		Так	Ні	Інформація відсутня	
1	2	3	4	5	6
1.	Чи відповідає зберігання виробничих запасів вимогам щодо належного зберігання: охорона, страхування технологічні умови, необхідні пристосування, запобігання псуванню) тощо	+			
2.	Чи закріплені запаси, що знаходяться на складі і в експлуатації, за особами, відповідальними за їх зберігання і використання	+			
3.	Чи наявні договори про повну матеріальну відповідальність з працівниками, які безпосередньо пов'язані із зберіганням, обробкою, продажем (відпуском), перевезенням або застосуванням у процесі виробництва переданих йому запасів, якщо вони обіймають посади, передбачені спеціальним переліком	+			
4.	Чи ведеться облік у розрізі підзвітних осіб	+			
5.	Чи працівників, безпосередньо пов'язаних із збереженням та відпуском запасів, зобов'язують брати відпустку, призначають на час відпустки інших осіб, здійснюють передачі, інвентаризації	+			
6.	Чи доступ до комп'ютерних записів про виробничі запаси є тільки у осіб, для яких це пов'язано з посадовими обов'язками	+			

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5	6
7.	Чи використовуються попередньо пронумеровані документи, та їх видача реєструється в журналі (книгах) пронумерованих, прошнурованих, скріплених печаткою	+			
8.	Чи відображається в обліку результат інвентаризації виробничих запасів	+			
9.	Чи невикористані частини інвентаризаційних описів прокреслюються знаком Z	+			
10.	Чи виявлені у звітному періоді факти крадіжки та псування запасів та на яку суму		+		
11.	Чи списувались за нормами природний убуток виробничих запасів та їх сума		+		
12.	Чи ліквідувались у звітному періоді виробничі запаси та їх сума		+		
13.	Чи оприбутковували зайві матеріальні цінності, виявлені в результаті інвентаризації та на яку суму		+		
14.	Чи списувались неліквідні та залежали виробничі запаси та на яку суму?	+			
15.	Чи проводяться на підприємстві незаплановані (раптові) інвентаризації окремих видів запасів, в окремих місцях зберігання та в підзвіті	+			
16.	Чи проводиться звірка даних реєстрів бухгалтерського обліку запасів з даними головної книги	+			
17.	Чи здійснюється звірка за відпуском виробничих запасів на підставі лімітно-забірних карт з документами на витрачання	+			
18.	Чи проводиться контроль за фактами списань від псування та знищення виробничих запасів	+			
19.	Чи здійснюється контроль за своєчасністю пред'явлення претензій за якістю та кількістю одержаних виробничих запасів	+			
20.	Чи проводиться контроль за списанням виробничих запасів від браку у виробництві	+			
21.	Чи звіряються корінці книжки довіреностей з Журналом реєстрації довіреностей форми М-3	+			
22.	Чи проводиться контроль за несвоечасно зданими невикористаними довіреностями	+			
23.	Чи проводиться контроль за точністю підрахунку первинних документів	+			
24.	Чи ціни, підрахунки в інвентаризаційних описах перевіряються третьою особою	+			

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5	6
25.	Чи реєстри бухгалтерського обліку ведуться особами, обов'язки яких не залежать від обов'язків по вибуттю руху та зберіганню виробничих запасів		+		
26.	Чи посадові особи періодично виявляють зіпсовані, морально застарілі і т.д. виробничі запаси	+			
27.	Чи в наявності виробничих запаси, право власності на які належить іншим, виключаються із підрахунків	+			

Таблиця 3.8 - Оцінка надійності системи внутрішнього контролю на
ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№ з/п	Напрямок та питання тестування	Відповідь	
		Так	Ні
1	2	3	4
1	Розроблена і затверджена схема організаційної структури підприємства по відділах з вказівкою управлінських зв'язків, підлеглості відділів	X	
2	Розроблена і затверджена схема організаційної структури підрозділу, відповідальної за ведення бухгалтерського обліку з вказівкою управлінських зв'язків	X	
3	Є розроблений і затверджений графік документообігу у вигляді переліку робіт із створення, перевірки і обробки документів, з вказівкою їх взаємозв'язку і термінів виконання робіт	X	
4	Розподіл обов'язків і повноважень між співробітниками, що забезпечують здійснення реальної, комерційної і фінансової діяльності і співробітникам	X	
5	Розділення функцій між працівниками, що виконують операції на певній ділянці з можливістю контролю за веденням обліку на ділянці в цілому	X	
6	Є посадові інструкції для працівників бухгалтерських і облікових служб з розподілом обов'язків, визначенням відповідальності і встановлення меж повноважень відповідно до посади		X
7	Встановлений круг посадовців, що мають право підпису первинних документів	X	
8	Призначені наказом матеріально відповідальні особи. Укладені з ними договори про повну матеріальну відповідальність. Забезпечення умов збереження майна, грошових коштів, облікових регістрів, документів	X	

Продовження таблиці 3.8

1	2	3	4
9	В цілях контролю за збереженням документації прошнуровані і послідовно пронумеровані для полегшення їх пошуку при необхідності	X	
10	Облікові реєстри зберігаються в сейфах або окремих спеціально обладнаних приміщеннях		X
11	Затверджені і діють внутрішні контролюючі органи		X
12	Відповідно до облікової політики встановленими термінами проводиться інвентаризація виробничих запасів	X	
13	Проводяться заходи щодо навчання, підвищення кваліфікації кадрів	X	
Всього		85%	15%

ЗАГАЛЬНИЙ ПЛАН АУДИТУ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПРАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»

Мета аудиту системи бухгалтерського обліку:

А. Аудит сплановано належним чином.

Б. Комплекти документів, що підготовлені службовцями підприємства-клієнта для використання в проведенні аудиту, не містять помилок і є точними.

В. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться правильно.

Г. Проведено пошук, вивчення та оцінку:

- зобов'язань та умовних подій, включаючи запити юрисконсультів;
- ризиків та факторів невизначеності;
- подальших подій;
- операцій із зв'язаним особами.

І ці питання розкриті належним чином, або, по необхідності, відображені в фінансовій звітності.

Д. Від керівництва одержані письмові пояснення.

Ж. Оцінено перекручення даних, виявлено аудитором.

З. Фінансова звітність представлена у відповідності до ПСБО.

К. Проведено оцінка впливу на аудиторський висновок відхилень від ПСБО, обмеження сфери аудиту та інших факторів.

Л. Відповідні сторони були проінформовані про стан внутрішнього контролю, випадків шахрайства або протизаконних дій, а також інші проблеми проведення аудиту.

М. За персоналом, що проводить аудит, здійснюється належний контроль.

Н. Робочі документи та фінансова звітність були перевірені відповідно до програми аудиторської фірми.

Мета аудиту	Перелік аудиторських процедур	Строки виконання	Примітки
А	Вивчення структури облікових підрозділів. Вивчення розподілу обов'язків	Перша декада березня	Схема
А, Б, В, Г	Вивчення системи внутрішнього контролю з облікових питань		
А, Б, З	Перевірка відповідності обраної обліковою політики діючим нормативним документам		
З, К	Перевірка незмінності або обґрунтованості змін облікової політики протягом звітного року		
В, З	Перевірка відповідності обліку вимогам Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.		
А	Вивчення робочого плану рахунків		Копія
Г, Д, Ж	Складання переліку нестандартних (нетипових) бухгалтерських записів	Друга декада березня	
А, Н	Складання переліку помилкових бухгалтерських записів		
Б, Н	Перевірка облікових реєстрів та Головної книги на арифметичну точність	Третя декада березня	
Н	Опис системи бухгалтерського обліку та недоліків у ній		У довільній формі

На фактичному етапі аудиту виробничих запасів на складі аудиторів необхідно встановити відповідність даних складського обліку даним синтетичного обліку за рахунком 20 «Виробничі запаси». Таке зіставлення здійснюють за кожним складом, зокрема, на перше число відповідного періоду шляхом проведення інвентаризації.

Таблиця 3.9 - Перевірка документального оформлення проведення інвентаризації виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Номер	Порушення (+)						
		Відсутність підписів (хоча б одного) членів інвентаризаційної комісії у робочій та підсумковій документації	Відсутність розписки матеріально відповідальної особи	Не вивірені підписки на кожній сторінці акту	Відсутність числа прописом кількості натуральних показників	Відсутність на кожній сторінці акту запису «Ціни та підписи перевіряв» та підпису матеріально відповідальної особи	Непідписані та незвірені членами комісії помилки та виправлення	Відсутність на останній сторінці інвентаризаційного опису розписки матеріально відповідальної особи
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	25	-	-	-	+	-	-	-
2.	31	+	-	-	+	-	-	-
3.	45	-	-	-	+	-	-	+
4.	47	+	-	-	+	-	-	-
5.	48	-	-	-	+	-	-	-
6.	51	-	-	-	+	-	-	-
7.	62	-	-	-	+	-	-	-
8.	63	-	-	-	+	-	-	-
9.	75	+	-	-	+	-	-	-
10.	84	+	-	-	+	-	-	-

Перевірка документального оформлення проведення інвентаризації виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» виявило відсутність підписів членів інвентаризаційної комісії у робочій та підсумковій документації за номером описі 31, 47, 75 та 84 а також в інвентаризаційній описі №45 на останній сторінці відсутня розписка матеріально-відповідальної особи. У всіх зазначених номерах відсутнє число прописом кількості натуральних показників.

Таблиця 3.10 - Перевірка на наявність помилок під час проведення інвентаризації виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Дата проведення інвентаризації на складі виробничих запасів	Наявність розпорядження керівника про проведення інвентаризації	Наявність акту інвентаризації	Правдивість інформації, відображеної у акті інвентаризації	Правильність оформлення акту інвентаризації	Виявлені нестачі або надлишки	Зауваження
01.04.2018р.	+	+	+	+	-	немає
01.07.2018р.	+	+	+	-	-	ведення документів
01.10.2018р.	+	+	+	-	-	ведення документів
01.01.2019р.	+	+	+	+	-	немає

Помилки під час проведення інвентаризації виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» зв'язані з документальним оформлення документів інвентаризації.

Основний етап аудиторської перевірки починається з розробки плану аудиторської перевірки виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» та визначення важливих ділянок перевірки. Необхідно з'ясувати повноту виправлення помилок в обліку, що виявлені під час попередньої аудиторської перевірки, звернути увагу на законність, правильність обліку виробничих запасів на складі, їх збереження, списання та встановлення тотожності даних аналітичного та синтетичного обліку, перевірити забезпечення підприємства нормативними документами.

Програма аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» базується на твердженнях (якісних аспектах) подання фінансової звітності:

- 1) існування та наявність;
- 2) повнота;
- 3) права і обов'язки;
- 4) оцінка та вимірювання;
- 5) подання та розкриття інформації.

ПРОГРАМА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СКЛАДІ
ПРАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»

Мета та завдання аудиту виробничих запасів на складі.

А. Перевірити виробничі запаси на складах, що відображені на рахунках та являють собою повний перелік товарів, матеріалів та сировини, якими володіє підприємство та дані активи знаходяться фізично в наявності, на шляху надходження або зберігаються в інших місцях на дату подання звітності (якісні аспекти 1, 2 і 3).

Б. Перевірити законність, своєчасність та правильність документального оформлення операцій, що пов'язані з рухом виробничих запасів. Перевірити чи доповнюються, підраховуються та підсумовуються списки виробничих запасів, а загальні суми необхідним чином відображаються на рахунках (якісні аспекти 1 і 4).

В. Перевірити оцінювання виробничих запасів згідно із загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку, а саме за принципом найменшої із двох (якісний аспект 4).

Г. Перевірити зменшується до чистої вартості реалізації вартість застарілих, зайвих виробничих запасів, таких, які повільно реалізуються, зіпсованих виробничих запасів на складах (якісний аспект 4).

Д. Перевірити запаси на складах, що відображають готову продукцію, правильність розрахунку прямих витрат, формування собівартості продукції, відображення за об'єктами калькулювання витрат. Оцінити конкурентоздатності готової продукції (якісні аспекти 1, 2 і 4).

Ж. Провести оцінку виробничих запасів, коли підприємство працює нижче звичайної активності, чи робиться коригування на витрати праці та накладні витрати (якісні аспекти 4 і 5).

З. Оцінити систему внутрішнього контролю за використанням виробничих запасів у виробництво (якісний аспект 3).

К. Перевірка дотримання підприємством законодавства по операціям,

пов'язаних із формуванням виробничих запасів (якісні аспекти 1, 2, 3).

Л. Оцінити як класифіковані виробничі запаси у бухгалтерському балансі, чи є необхідне розкриття інформації відносно методів оцінки запасів, переданих на відповідне зберігання, переданих або описаних в заставу тощо (якісні аспекти 3, 5).

Завдання аудиту	Перелік аудиторських процедур	Метод аудиту	Робочий документ
1	2	3	4
А	Перевірка фактичної наявності виробничих запасів на складах	Інвентаризація, огляд	ВЗ 1
Б, З	Оцінка внутрішнього контролю та організації складського господарства та збереження виробничих запасів на складах	Тестування, опитування, документальна перевірка	ВЗ 2
Б, В, [Д]	Перевірка на помилки підрахунку, що подаються в узагальнюючих зведеннях наявних на підприємстві виробничих запасів на складах	Вибірка, розрахунок, аналітична перевірка, порівняння	ВЗ 3
Б	Визначення суттєвих статей по сировині, матеріалах, незавершеному виробництву та готовій продукції	Економічна оцінка, співставлення, документальна перевірка	ВЗ 4
В, [Г], [Ж]	Перевірка своєчасності оприбуткування (списання) запасів на склад, первісної вартості придбаних виробничих запасів	Документальна перевірка, зустрічна звірка, вибірка, розрахунок, аналіз	ВЗ 5
Б	Перевірка правильності заповнення первинних документів з обліку виробничих запасів на складах	Документальна перевірка	ВЗ 6
А, Б	Результати перевірки наявності договорів про повну матеріальну відповідальність	Документальна перевірка	ВЗ 8
А, Б, К	Перевірка кореспонденції рахунків у регістрах бухгалтерського обліку виробничих запасів на складах	Документальна перевірка, зустрічна звірка, вибірка	ВЗ 9
А, Б, Ж	Перелік запасів, які знаходяться (передані) на відповідному зберіганні	Документальна перевірка, зустрічна звірка, вибірка	ВЗ 10
А, Б, К, Ж	Перевірка головної книги (складський облік)	Аналіз, порівняння, документальна перевірка, оцінка	ВЗ 11

1	2	3	4
А, Б, Ж	Звірка залишку виробничих запасів на складах за даними головної книги з залишками в облікових регістрах	Документальна перевірка, зустрічна звірка, вибірка, співвідношення	ВЗ 12
В, Д, Г	Перевірка ціноутворення виробничих запасів на складах	Вибірка, співвідношення, економічна оцінка	ВЗ 13
А, К, [Б]	Перевірка операцій по відвантаженню та одержанню виробничих запасів на складах	Документальна перевірка, оцінка	ВЗ 14
Л, [Г]	Перевірка створення резервів на покриття браку, морально застарілих, неходових запасів або перенасичення товарами	Аналіз, порівняння, документальна перевірка, оцінка	ВЗ 15
А, Л	Перевірка на наявність запасів в заставі або переданих в якості забезпечення боргу	Опитування, документальна перевірка	ВЗ 16
К	Перевірка законності списання запасів, дотримання законодавства. Перевірка дотримання підприємством законодавства по операціях, пов'язаних із формуванням собівартості продукції	Документальна перевірка, економічна і фінансова оцінка	ВЗ 17
В, [Д]	Вияснити, чи включає результативна кількість виробничих запасів прибуток внутрішньогосподарських розрахунків. Якщо такий є, необхідно розрахувати величину для вилучення	Документальна перевірка, розрахунок	ВЗ 18
А, [Б], [В]	Якщо виробничі запаси на складах були перевірені на проміжну дату, скласти звірку документів обліку до контрольного рахунка Головної книги, перевірити обґрунтованість суттєвих статей звірки	Документальна перевірка, оцінка	ВЗ 19
Якщо код мети аудиту пишеться в дужках, то це означає, що дана процедура є допоміжною для даної мети.			

Мета складання робочих документів з аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» полягає в необхідності формування аудиторських доказів для обґрунтування аудиторської думки (висновку), а також для підтвердження фактів здійснення аудиту відповідно до законодавчих та стандартних (нормативних) вимог.

Обсяг і зміст робочих документів значною мірою залежать від професійного досвіду аудитора. У документуванні кожного кроку аудитора немає ні необхідності, ні можливості.

Таблиця 3.11 - Робочий документ ВЗ 5. Вибірка своєчасності оприбуткування (списання) запасів на склад № 17 до транспортного цеху ПрАТ «Дніпроспецсталь»

по рахунку 20 «Виробничі запаси» (203 «Паливо»)

№	Дані первинного документу			Відображено в обліку			Відхилення	Примітки
	№, дата	назва	сума, грн.	Кт рахунку	Дата	сума, грн.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	№124 від 02.02.18	ТТН	14560,0	631	03.02.18	14560,0	Оприбутковано на наступний день	Паливо А-93
2.	№131 від 27.03.18	ТТН	7900,0	631	27.03.18	7900,0	Помилково включено ПДВ	Дизельне паливо
3.	№ 157 від 14.04.18	ТТН	15590,0	631	14.04.18	15590,0	Відсутні	Паливо А-76
4.	№ 163 від 23.05.18	ТТН	12350,0	372	23.05.18	12340,0	-10,0грн. арифметична помилка	Дизельне паливо

Таблиця 3.12 - Робочий документ ВЗ 6. Перевірка правильності заповнення первинних документів з обліку виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Зміст аудиторської процедури	Результат	Висновки
Наявність стирань, виправлень	Так	Присутні виправлення
Наявність підписів керівництва, головного бухгалтера, завідувача складом, підтверджуючих витрачання виробничих запасів	Так	Присутні на всіх документах
Чи поступали насправді на підприємство виробничі запаси, які оформлялися через касу	Ні	Підприємство не придбало цінності за готівковий розрахунок
Чи обгрунтовано відбувається списання виробничих запасів на витрати	Так	Терміни співпадають з відмітками

Таблиця 3.13 - Робочий документ ВЗ 8. Результати перевірки наявності договорів про повну матеріальну відповідальність

Місце зберігання товарів	Посада, прізвище та ініціали матеріально відповідальної особи	Наявність розпорядження директора про призначення матеріально відповідальної особи	Наявність належно оформленого договору матеріальної відповідальності
1	2	3	4
Склад № 1 електросталеплавильний цех	зав.складом Іванов Т.М.	+	Відсутні дата та підпис МВО
Склад № 4 цех порошкової металургії	зав.складом Суріков В.О.	+	+
Склад № 6 термічний цех	зав.складом Горенков О.О.	+	+
Склад № 7 калібрувальний цех	зав.складом Нікіфоров С.П.	+	+
Склад № 8 ковальсько – пресовий цех	зав.складом Романчук М.В.	+	Відсутня дата
Склад № 12 копровий цех	зав.складом Краско П.Р.	+	+
Склад № 17 транспортний цех	зав.складом Складенюк Д.О.	+	+

Таблиця 3.14 – Робочий документ ВЗ 12. Звірка залишку виробничих запасів на складах за даними головної книги з залишками в облікових регістрах ПрАТ «Дніпроспецсталь», тис.грн.

Рахунок у головній книзі	Залишок по головній книзі	Залишок по журналу	Відхилення	Причини
1	2	3	4	5
201 «Сировина й матеріали»	25300	25300	-	
202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»	62200	62200	-	
203 «Паливо»	72000	72000	-	
204 «Тара й тарні матеріали»	12300	12300	-	
207 «Запасні частини»	52000	52000	-	
209 «Інші матеріали»	82400	82400	-	
Разом :	306200	306200	-	

Таблиця 3.15 - Робочий документ ВЗ 14. Перевірка операцій по відвантаженню та одержанню виробничих запасів на склад № 17 до транспортного цеху ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Дата поставання	№ накладний	Кількість, тон	Сума накл. грн.	Сума операції по журналу	Кількість в аналітичному обліку, тон	Сума в аналітичному обліку, грн.	Результат
09.01.18	125	205	32080,00	32080,00	205	32080,00	Розбіжність встановлено в кількісному обліку аналітичного відображення від 12.05.18р.
31.01.18	134	48	5520,00	5520,00	48	5520,00	
14.03.18	228	12	1458,00	1458,00	12	1458,00	
24.04.18	243	56	256,00	256,00	56	256,00	
28.05.18	251	143	4421,00	4421,00	143	4421,00	
12.05.18	265	782	8621,00	8621,00	728	8621,00	
27.09.18	272	145	1364,00	1364,00	145	1364,00	

Таблиця 3.16 – Робочий документ ВЗ 17. Вибірка руху виробничих запасів зі складу на виробництво ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Залишок матеріалу у виробництві на початок місяця, тон	Надійшло матеріалів у виробництво			Повернено матеріалів з виробництва			Залишок матеріалів на кінець місяця, тон	Фактичне витрачання, тон
	дата	номер документа	кількість, тон	дата	номер документа	кількість, тон		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
14710	12.01	23	15600	-	-	-	30310	-
30310	13.01	25	27500	13.01	14	12	-	57798
-	14.01	31	32710	-	-	-	-	32710
-	15.01	33	145600	15.01	15	8	145592	-
145592	16.01	34	13000	-	-	-	-	158592
-	17.01	38	152000	-	-	-	-	152000
-	18.01	39	152500	-	-	-	2500	15000
2500	19.01	41	178900	19.01	16	14	14000	167386
14000	20.01	43	150000	-	-	-	-	164000
-	21.01	46	145000	-	-	-	-	145000

Продовження таблиці 3.16

1	2	3	4	5	6	7	8	9
-	22.01	47	210000	-	-	-	10000	200000
10000	23.01	48	54300	-	-	-	-	64300

Підсумкові документи (підсумкова документація) являють собою офіційні документи аудитора, які передаються замовнику за результатами проведення аудиту та виконання інших аудиторських послуг.

Основою для підготовки підсумкових документів є аудиторські докази, одержані аудитором у процесі аудиту і систематизовані в його робочих документах.

Таблиця 3.17 - Контроль на завершальному етапі перевірки виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Зміст питання	Варіанти відповіді		Примітки
		Так	Ні	
1.	Я перевіряв документи з планування та вважаю обсяг програм достатнім	+		
2.	Я перевіряв всі робочі документи, що підготовлені персоналом, які не були перевірені керівником групи	+		
3.	Я перевіряв виконану програму аудиту та підтверджую, що аудит було проведено згідно з діючими нормативами аудиту, про що свідчать переглянуті мною робочі документи	+		
4.	Я перевіряв фінансову звітність і стверджую, що вона відповідає діючим вимогам, підготовлена у відповідності з принципами бухгалтерського обліку. Необхідна інформація розкрита у звітності належним чином	+		
5.	Я перевіряв висновок аудитора та відмічаю, що він належним чином відображає нашу думку у відповідності з загальноприйнятими стандартами аудиту	+		
6.	Я перевіряв документи, що відносяться до важких та проблемних питань аудиту	+		
7.	Я схвалюю надання нашого аудиторського висновку про дану фінансову звітність, стан складських запасів	+		

Таблиця 3.18 - Звіт про виконання графіку перевірки виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Вид роботи	Очікувана дата	Фактична дата	Пояснення
1.	Одержання листа-замовлення		25.02.19	
2.	Планування аудиторської перевірки	01.03.19-05.03.19	01.03.19-05.03.19	
3.	Початок робіт на місцях	06.03. 19	06.03. 19	
4.	Завершення робіт на місцях	25.03. 19	25.03. 19	
5.	Подання робочих документів для контролю	28.03.19	28.03.19	
6.	Завершення контролю	29.03. 19	29.03. 19	
7.	Подання текстів звітів для обробки	30.03. 19	30.03. 19	
8.	Завершення обробки та затвердження звітів	1.04. 19	1.04. 19	
9.	Подання звітів замовнику	2.04.19	2.04.19	
10.	Оформлення та реєстрація робочих документів завершено	4.04. 19	4.04. 19	

ВИСНОВОК

аудиту виробничих запасів на складах

ПрАТ «Дніпроспецсталь»

м. Запоріжжя

4 квітня 2019 р.

Аудиторами ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» під керівництвом Свістич О.С. проведено аудит виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» за даними бухгалтерського обліку і звітності за період з 01.01.2018 р. по 01.01.2019 р.

1. Вступна частина.

Підстава для проведення аудиту

Завдання ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» на проведення аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» відповідно

до договору від 20 січня 2019 р. № 7. Реєстраційне свідоцтво № 5481, ліцензія на аудиторську діяльність № 205654.

Особи, відповідальні за фінансово-господарську діяльність

В.о. Голови Правління ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Головний бухгалтер

Аудит розпочато 01 березня 2019 р.

Аудит закінчено 04 квітня 2019 р.

Питання поставлене на вирішення аудиту:

провести аудит виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період з 1.01.2018 до 1.01.2019 р.

Документи, пред'явлені для аудиту:

Суцільній перевірці підлягали: документація з обліку виробничих запасів, реєстри аналітичного обліку, Головна книга, річна звітність, бухгалтерські баланси за звітним періодом - 2018 р.

Вибірковій перевірці підлягали первинні документи з руху основних засобів, касових, банківських операцій з коштами, матеріали інвентаризації за 2018 р.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Ми є незалежними по відношенню до Підприємства згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності. Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту.

2. Дослідна частина.

При дослідженні стану бухгалтерського обліку аудитором вивчено первинні документи, облікові реєстри, бухгалтерський баланс і звітність ПрАТ «Дніпроспецсталь» за період з 1.01.2018 р. до 1.01.2019 р. Аудитор застосовував такі методичні прийоми: розрахунково-аналітичні, дослідження документів - за формою і змістом, зустрічну перевірку документів, розрахунково-аналітичну і логічну перевірку документів; групування даних, добутих у процесі дослідження.

Організація і здійснення внутрішнього контролю на ПрАТ «Дніпроспецсталь» знаходяться на задовільному рівні. Організація та ведення бухгалтерського обліку відповідають сучасним стандартам.

Ми повідомляємо Наглядовій Раді, разом з іншими питаннями, інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

В ході аудиту виробничих запасів аудитором виявлено порушення:

- знайдені порушення в оформленні документів інвентаризації;
- документальні порушення при надходженні (списанні) виробничих запасів зі складів.

3. Висновки і рекомендації:

- створити ефективні форми управління виробничими запасами підприємства;
- для підвищення якості облікових та контрольних процедур, розробити модель системи управлінського обліку, яка реалізується поетапно та забезпечує оптимальний поділ витрат, ефективні методи формування собівартості продукції, враховує організаційні, виробничі та технологічні особливості господарської діяльності;
- розробити форми управлінських звітів: реєстр залишків виробничих запасів на складах (окремо по кожному складу), реєстр обліку партій

виробничих запасів, відомість взаєморозрахунків з клієнтами, клієнтська картка, реєстр обліку реалізації складських запасів.

Річна фінансова звітність, підготовлена відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що вимагаються згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», містить достовірне та об'єктивне подання інформації про стан активів, пасивів, фінансовий стан, прибутки та збитки емітента і юридичних осіб, які перебувають під контролем, у рамках фінансової звітності, звіт керівництва включає достовірне та об'єктивне подання інформації про розвиток і здійснення господарської діяльності та стан емітента і юридичних осіб, які перебувають під його контролем, у рамках консолідованої звітності разом з описом основних ризиків та невизначеностей, з якими вони стикаються у своїй господарській діяльності.

Свістіч Олександр Сергійович

Партнер

від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Київ, Україна

Ознайомлені :

В.о. Голови Правління ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Віталій Корнієвський

Головний бухгалтер

Галина Лучко

18 квітня 2019р.

3.2 Шляхи удосконалення обліку виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Облік виробничих запасів на складі крупного металургійного підприємства є складною системою, що має безліч нюансів та особливостей.

Документальне оформлення надходження, наявності і використання виробничих запасів є досить відповідальним процесом, особливо на ПрАТ «Дніпроспецсталь». Незважаючи на те, що в законодавчій базі України виділено значну кількість документів, що регламентують порядок ведення їх бухгалтерського обліку та відображення інформації про них у звітності, необхідно розробляти та вдосконалювати первинні документи обліку, які будуть розкривати та фіксувати особливості обліку виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» та забезпечать необхідною інформацією як системи обліку, так і системи контролю та оперативного управління рухом виробничих запасів, що дасть можливість підвищити якість облікових робіт.

Дані зазначені в первинних облікових документах систематизують на рахунках бухгалтерського обліку, в регістрах аналітичного та синтетичного обліку. На ПрАТ «Дніпроспецсталь» допускається складання первинних документів у паперовій та електронній формі. Загалом процес первинного обліку виробничих запасів є трудомістким.

Для оперативного обліку виробничих запасів на ПрАТ «Дніпроспецсталь» недостатньо мати інформацію про їх сумарну вартість, а також недостатньо знати їх перелік та кількість. На підприємстві ПрАТ «Дніпроспецсталь» декілька основних та допоміжних складів, при цьому активи у вигляді виробничих запасів, знаходяться на різних складах. Для підвищення ефективності, оперативності та точності обліку необхідно знати кількісний розподіл виробничих запасів у розрізі складів підприємства. Фіксація в системі обліку додаткової інформації дасть можливість створити аналітичні розрізи обліку. Ведення аналітичного обліку за додатковими

властивостями виробничих запасів накладають зобов'язання по реєстрації господарських операцій в обліку ПрАТ «Дніпроспецсталь» та включають:

- при надходженні точно вказати значення цих властивостей по факту операції;
- при вибутті вказати аналітичні параметри у відповідності з залишками, що є на складах;
- якщо здійснюється зміна значення аналітичного параметра для залишків виробничих запасів необхідно обов'язково реєструвати такі операції в системі, навіть якщо вона не зв'язана з реальним рухом виробничих запасів. Наприклад, якщо виробничі запаси переходять з одного бухгалтерського рахунка на інший.

Для обліку виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» можна запропонувати наступний набір розрізів аналітичного обліку:

- організація – виробничі запаси знаходяться в розпорядженні деякої конкретної організації;
- склад – виробничі запаси мають прив'язку до міста збереження або, у деяких випадках, до контрагента;
- номенклатура – для виробничих запасів обов'язково повинна бути заведено іменна картка;
- додаткові характеристики та серія – описують номенклатурну позицію;
- якість - для виробничих запасів може бути задана якість, яка описує його придатність;
- заказ – виробничі запаси можуть бути зарезервовані під заказ;
- рахунок бухгалтерського обліку;
- податкове призначення – цільове призначення використання з точки зору податкового обліку.

Формування аналітичного обліку за додатковими властивостями виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» представлено на рисунку 3.1.

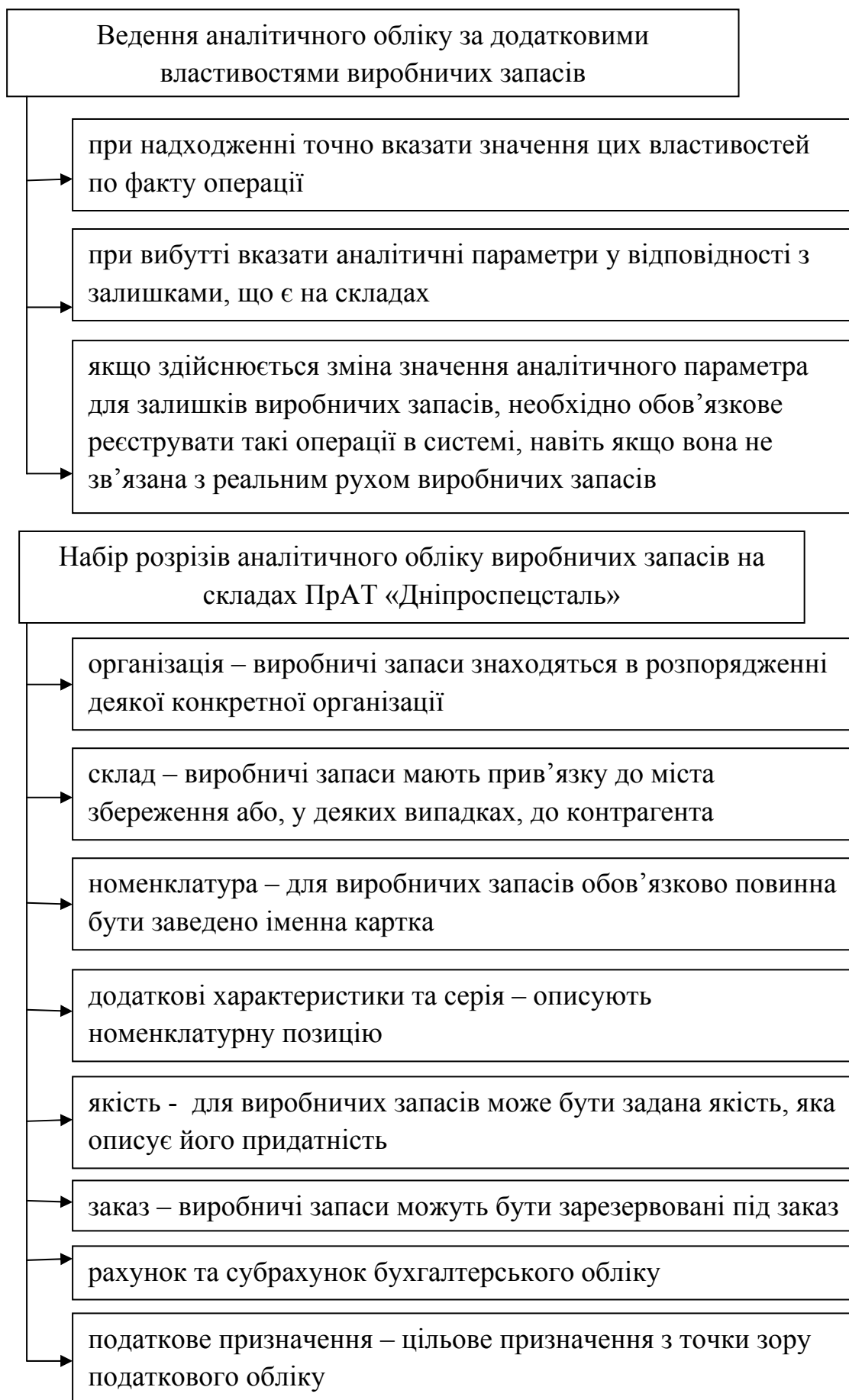

Рисунок 3.1 - Формування аналітичного обліку за додатковими властивостями виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Для формування аналітичного обліку за додатковими властивостями виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» необхідно:

- здійснити вибір первинних документів (із затверджених типових форм або розроблення власних) за допомогою, яких будуть оформлятися операції з руху виробничих запасів;
- забезпечити своєчасне документальне оформлення операцій з руху виробничих запасів;
- відповідно до потреб бухгалтерського обліку та управлінських функцій, здійснити групування виробничих запасів на складах;
- зазначити у Наказі про облікову політику методичні прийоми, які будуть відображати методику бухгалтерського обліку виробничих запасів підприємства;
- скласти договори про повну матеріальну відповідальність осіб, які будуть нести відповідальність за збереження виробничих запасів;
- визначити обліковий сектор та його обов'язки щодо відображення в обліку операцій з виробничими запасами на складах.

Процес документування виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь» доцільно поділяти на етапи: надходження (оприбуткування); наявність цінностей; витрачання (вибуття); узагальнення інформації (до моменту передачі в бухгалтерію). На кожному етапі реєстрації інформації має бути мінімальна кількість уніфікованих документів, які накопичують дані про рух виробничих запасів. В таблиці 3.19 – 3.20 представлені запропоновані документи, в яких здійснюється аналіз доступності виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» та вартісна оцінка складу в цінах номенклатури.

Від своєчасності та правильності документального оформлення операцій із надходження виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь» залежать достовірність віднесення їх вартості на витрати виробництва, раціональність оцінки залишків незавершеного виробництва.

Таблиця 3.19 – Запропонована відомість аналізу доступності виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь», тон

Склад	Залишок в одиницях зберігання	Зарезервовано в одиницях зберігання	До отримання в одиницях зберігання	До передачі в одиницях зберігання	Замовлено у постачальників в одиницях зберігання	Залишок в одиницях зберігання
Номенклатура						
Склад № 7	190,000	-	-	-	-	190,000
201.1.07.15	20,000	-	-	-	-	20,000
201.1.07.16	70,000	-	-	-	-	70,000
201.1.07.17	100,000	-	-	-	-	100,000
Основний склад	7664,000	-	-	-	-	7664,000
201.1.01.12	70,000	-	-	-	-	70,000
201.1.01.42	4527,000	-	-	-	-	4527,000
201.1.01.45	297,000	-	-	-	-	297,000
201.1.01.47	5,000	-	-	-	-	5,000
201.1.01.52	30,000	-	-	-	-	30,000
201.1.01.56	70,000	-	-	-	-	70,000
201.1.01.57	300,000	-	-	-	-	300,000
201.1.01.62	550,000	-	-	-	-	550,000
201.1.01.64	20,000	-	-	-	-	20,000
201.1.01.71	1,000	-	-	-	-	1,000
201.1.01.72	748,000	-	-	-	-	748,000
201.1.01.73	100,000	-	-	-	-	100,000
201.1.01.78	2,000	-	-	-	-	2,000
201.1.01.85	30,000	-	-	-	-	30,000
Разом	7854,000	-	-	-	-	7854,000

Номенклатура виробничих запасів, яка включає в себе Опис номенклатурних карток є надзвичайно важливим документом, так як на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» номенклатура виробничих запасів дуже велика. А тому під час використання електронного документообігу він буде призначений для швидкого доступу в Номенклатурну картку через номенклатурний номер запасу. Таким чином, усі зазначені вище пропозиції щодо формування аналітичного обліку за додатковими властивостями запасів та вдосконалення документального оформлення наявності та надходження виробничих запасів дають можливість отримати більше інформації з меншої кількості документів, що, своєю чергою, впливає на підвищення їх інформативності та аналітичності.

Таблиця 3.20 – Запропонована відомість вартісної оцінка складу виробничих запасів в цінах номенклатури ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Склад	Кількість		Кількість невідфактурованих		Собівартість надходження, тис.грн.	У вибраному типі цін (тис.грн.)			
	в од. зберігання	в базових од.	в од. зберігання	в базових од.		ціна	вартість	націнка	рентабельність
Склад № 7	190,000	190,000	-	-	559,48	-	-	-	-
201.1.07.15	20,000	20,000	-	-	0,60	-	-	-	-
201.1.07.16	70,000	70,000	-	-	259,41	-	-	-	-
201.1.07.17	100,000	100,000	-	-	299,47	-	-	-	-
Основний склад	7664,000	7664,000	-	-	59378,73	-	-	-	-
201.1.01.12	70,000	70,000	-	-	210,00	-	-	-	-
201.1.01.42	4527,000	4527,000	-	-	27389,30	-	-	-	-
201.1.01.45	297,000	297,000	-	-	14850,00	-	-	-	-
201.1.01.47	5,000	5,000	-	-	7,50	-	-	-	-
201.1.01.52	30,000	30,000	-	-	0,90	-	-	-	-
201.1.01.56	70,000	70,000	-	-	6300,00	-	-	-	-
201.1.01.57	300,000	300,000	-	-	187,50	-	-	-	-
201.1.01.62	550,000	550,000	-	-	2038,24	-	-	-	-
201.1.01.64	20,000	20,000	-	-	400,00	-	-	-	-
201.1.01.71	1,000	1,000	-	-	200,00	-	-	-	-
201.1.01.72	748,000	748,000	-	-	715,79	-	-	-	-
201.1.01.73	100,000	100,000	-	-	252,50	-	-	-	-
201.1.01.78	2,000	2,000	-	-	200,00	-	-	-	-
201.1.01.85	30,000	30,000	-	-	1200,00	-	-	-	-
201.1.01.88	4,000	4,000	-	-	30,00	-	-	-	-
201.1.01.93	900,000	900,000	-	-	5400,00	-	-	-	-
Разом	7854,000	7854,000	-	-	59938,21	-	-	-	-

3.3 Шляхи удосконалення аудиту виробничих запасів на складі ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Аналіз наукової літератури дає змогу констатувати, що в науковому соціумі відсутній єдиний концептуальний підхід щодо методики аудиту виробничих запасів. На рисунку 3.2 запропонована методика проведення аудиту оцінки виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь», так як оцінка тісно пов'язана з усіма складовими методу бухгалтерського обліку та є передумовою здійснення бухгалтерського обліку виробничих запасів на складах.

Рисунок 3.2 - Запропонована методика проведення аудиту оцінки виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Таблиця 3.23 – Робочий документ аудитора. Перевірка операцій по одержанню виробничих запасів на склад ПрАТ «Дніпроспецсталь»

№	Дата постачання	№ накладний	Номенклатура виробничих запасів	Серія номенклатури	Кількість виробничих запасів в аналітичному обліку	Сума в аналітичному обліку за накладною, грн.	Сума операції по журналу, грн.	Вид аналітики	Аналітика	Податкове призначення	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Таблиця 3.24 – Робочий документ аудитора. Вибірка руху виробничих запасів зі складу на виробництво ПрАТ «Дніпроспецсталь»

Залишок запасів у виробництві			Надійшло запасів у виробництво				Повернено запасів з виробництва				Залишок запасів на кінець місяця, тон			Фактичне витрачання, тон		Примітки
номенклатура	серія номенклатури	кількість	дата	номер документу	номенклатура виробничих запасів	кількість, тон	дата	номер документу	номенклатура виробничих запасів	кількість, тон	номенклатура	серія номенклатури	кількість	номенклатура виробничих запасів	кількість	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Таблиця 3.25 - Робочий документ аудитора. Порівняння норм списання виробничих запасів на виробництво

Період Цех	Номенклатура виробничих запасів	Серія номенклатури виробничих запасів	Облікова норма	Фактична норма	Відхилення	
					(+)	(-)
1	2	3	4	5	6	7

Таблиця 3.26 - Робочий документ аудитора. Перелік порушень, які виявлені при аудиті виробничих запасів на складах

Порушення	Документ			За даними обліку				За даними аудиту				Відхилення
	найменування	№	дата	Номенклатура	Серія номенклатури	Кількість	Сума, грн.	Номенклатура	Серія номенклатури	Кількість	Сума, грн.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Отже, підсумовуючи третій розділу, можна відмітити, що аудит виробничих запасів проведено відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Аудит включає дослідження на основі вибірових тестів, які підтверджують правильність сум, аналітичні процедури, що підтверджують проведені розрахунки.

Організація і здійснення внутрішнього контролю на ПрАТ «Дніпроспецсталь» знаходяться на задовільному рівні. Організація та ведення бухгалтерського обліку відповідають сучасним стандартам. При перевірці встановлено, що облік виробничих запасів здійснено з незначними порушеннями встановленого порядку оформлення розрахункових документів. Більш докладно порушення представлені в робочих документах. Проте зазначені невідповідності мають обмежений вплив на фінансову звітність і не перекошують загальний фінансовий стан підприємства.

Запропоновано алгоритм формування аналітичного обліку за додатковими властивостями виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» та відомості аналізу доступності виробничих запасів на складі та вартісної оцінки складу виробничих запасів в цінах номенклатури. Усі зазначені вище пропозиції щодо формування аналітичного обліку за додатковими властивостями запасів та вдосконалення документального

оформлення наявності та надходження виробничих запасів дають можливість отримати більше інформації з меншої кількості документів, що, своєю чергою, впливає на підвищення їх інформативності та аналітичності.

За результатами дослідження запропоновано методика проведення аудиту оцінки виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь» та робочі документи аудитора, які можна бути використовувати на підприємстві для проведення більш якісної аудиторської перевірки виробничих запасів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України: затв.наказом від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15> (дата звернення 27.11.2019).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3126-XII. URL:: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 15.12.2019).
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями). URL://<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 12.11.2019).
5. Інструкція про інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів та документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69 (зі змінами та доповненнями) URL://<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 11.11.2019).
6. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. /Центральна спілка споживчих товариств України. URL://<http://zakon.nau.ua/doc/?code=n0005626-06>(дата звернення 21.10.2019)
7. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635.URL:<http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461833/> (дата звернення 12.11.2019)

8. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості:затв. наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373.URL:<http://zakon.golovbukh.ua> (дата звернення 12.11.2019)

9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» URL:http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021 (дата звернення 15.12.2019)

10. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики : пер. з англ. О.В. Селезньов, та ін.Київ : СТАТУС, 2006. 1152 с.

11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»:затв. наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>(дата звернення 15.12.2019).

12. Нормативно-правова база з обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів. URL:<https://studfiles.net/preview/5457025/page:2/> (дата звернення 12.12.2019)

13. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій:затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями).URL:// zakon.rada.gov.ua(дата звернення 02.10.2019)

14. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>(дата звернення 22.11.2019)

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»:затв. наказом Мінфіну від 31.03.99 р. № 87. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>(дата звернення 12.11.2019)

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення 08.11.2019)

17. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення 12.11.2019)
18. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів: наказ Мінстату України № 193 від 21.06.96 р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96> (дата звернення 02.12.2019)
19. Аверьянова Е., Шевченко І. Відповідальне зберігання. *Баланс*. 2005. № 8. С. 35 – 42.
20. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. Київ: Знання-Прес, 2006. 287 с.
21. Азима В.І. Позитиви аудиту ефективності. Фінансовий контроль. 2004. №6. с.14-15
22. Бабіч В.В., С.В. Сагова. Фінансовий облік (облік активів): навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2006. 282 с.
23. Багрій К.Л. Особливості аналізу ефективності використання матеріальних запасів підприємства. *Збірник наукових праць Луцький національний технічний університет. Сер. Облік і фінанси*. 2010. Вип. 7(25): Ч. 1. С. 50–58.
24. Білик М.С., Кіндрацька Г.І., Кобилюх О.Я. Ідентифікація запасів в управлінні логістичною системою. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. 2010. Вип. 669. С. 254–261.
25. Безруких П.С. Бухгалтерский учет. Москва: Бухгалтерский учет, 2002. 719 с.
26. Бержанір І.А. Проблеми та напрями вдосконалення обліку виробничих запасів. *Економічний простір*. 2016. Вип. 107. С. 161–168
27. Большой экономический словарь / сост. А.Б. Борисов и др. Москва: Книжный мир, 2004. 895 с.

28. Бондаренко Н.О., Понікоров В.Д., Попова С.М. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2004. 300 с.
29. Бутинець Ф.Ф., Петренко Н.І. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні та світі : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2003. 408 с.
30. Бутинець Т.А., Чижевська Л.В., Береза С.Л. Бухгалтерський облік: навч. Посібник. Житомир: ЖІТІ, 2004. 672 с.
31. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів під заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. Житомир: ПП «Рута», 2009. 912 с.
32. Бухгалтерський облік: навч. посібник / В.К. Орлова та ін. Київ: ЦНЛ, 2004. 272 с.
33. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 350 с.
34. Велш Глен А. Основи фінансового обліку/пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач. Київ: Основи, 1999. 943 с.
35. Гайзберг Б.А., Лозовський Л.М., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. Изд. 2-е, исправ. Москва: ИНФРА-М, 1998 г. 479 с.
36. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічних знань: навч. посібник. – Київ: Вища шк., 1998. 544 с.
37. Гамова О.В., Ракитянська Ю.В. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь». *Інвестиції: Практика та досвід*. 2020 (подано до друку).
38. Гаценко О.П., Курило Л.І., Матюха М.М. Економічний словник бухгалтера. Київ: АМУ, 2009. 181 с.
39. Голов С.Ф. Справедлива вартість та її місце в системі оцінок бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 4. С. 3-18.
40. Голов С.Ф., Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік. Київ: ТОВ «Автоінтерсервіс», 2006. 544 с.
41. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит, методика і організація: навч. Посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 294 с.

42. Грабова Н.Н. Бухгалтерский учет в торговле. Практическое пособие. Київ: «Учетинформ», 1996. 382 с.
43. Грачова Р. Стандарти підправили... *Дебет-Кредит*. 2002. №52, С.32-35
44. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств: навч. посібник.. Київ: Знання-Прес, 2006. 423 с.
45. Гуйда Л. Відходи виробництва. *Дебет Кредит*. 2006. №11. С.10-15
46. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрий М.М. Державний фінансовий контроль: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 424 с.
47. Давидов Г. М. Аудит: навч. посіб. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2002. 363 с.
48. Дзюбик С.Д., Ривак О.С. Основи економічної теорії: навч. посібник. Київ: Знання, 2006. 481 с.
49. Дмитренко А.В. Економічна сутність поняття «виробничі запаси». *Економіка і регіон*. 2016. № 2. С. 149–152.
50. Должанський М.І., Должанський А.М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: навч. посіб. Львів: ЛБІНБУ, 2003. 494 с.
51. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Й.М. Петровича. Львів: Магнолія, 2007. 580 с.
52. Економіка виробничого підприємництва: навч. посіб. / за ред. Й.М. Петровича. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2001. 405 с.
53. Житна І.П., Нескреба А.М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. Київ: Вища школа, 1992. 191 с.
54. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні. навч. посібник. Київ: А.С.К., 2001. 848 с.
55. Иваниенко В.В. Финансовый анализ: Учеб. пособ. Изд. 2-е Харьков: ИД «ИНЖЕК», 2003. 176 с.

56. Ільяшенко С., Ковальов Д. Мінняю шило на мило..., або Що таке позика матеріальними цінностями. *Все про бухгалтерський облік*. 2004. № 38. С. 51 - 53
57. Камлик М.І. Бухгалтерський облік та звітність в Україні: закони, постанови, інструкції, стандарти бухгалтерського обліку, документація та інвентаризація, основні засоби, грошові кошти, матеріальні цінності. Київ: Атіка, 2008. 800с.
58. Кащена Н.Б., Цуконова О.В. Удосконалення методики аналізу виробничих запасів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2011. № 2. С. 128–135.
59. Кирилов С. ТМЦ у статутний фонд. *Податки й бухгалтерський облік*. 2004. № 31. С. 44 – 49
60. Кім Г., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2004. 440с.
61. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Москва: ПБОЮЛ, 2000. 424 с.
62. Ковальов Д. Операції з давальницькою сировиною в Україні. *Все про бухгалтерський облік*. 2005. № 39. С. 7 – 13.
63. Коваленко Г. Абетка складського обліку. *Бухгалтерія*. 2006. № 9. С. 35 - 42
64. Красулін О. Практика застосування договорів складського зберігання. *Дебет Кредит*. 2006. №3. С. 16-15
65. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. Київ: КНЕУ, 2001. 334 с.
66. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: навч. посібник. Київ: Каравелла, 2005. 560с.
67. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2006. 556с.

68. Ловінська Л.Г., Стефанюк І.Б. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні: Монографія. Київ, 2006. 237 с.
69. Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко О.М. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік». Київ: КНЕУ, 2005. 370 с.
70. Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: навч. посібник. Вид 2-ге. Київ: Знання, 2006. 580 с.
71. Мус Герольд, Бухгалтерський облік: основи – завдання – розв'язання /пер.з нім.С.Лобачової. Київ: КНЕУ, 1999. 368 с.
72. Мусієнко В. Безвідповідальне зберігання: бухгалтерський і податковий облік. *Дебет-Кредит*. 2004. № 5. С. 14 – 17.
73. Новиков С. Транспортно-заготівельні витрати: приклади відображення в обліку. *Бухгалтерія*. 2002. №24, с.46-50
74. Організація бухгалтерського обліку. навч. посіб. /Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М., Шулепова С.М. Житомир: ЖІТІ, 2001. 576с.
75. Отрошко О.В. Основи економічної теорії: макроекономічний аспект: навч. Посібник. Київ: Знання, 2006. 222 с.
76. Ощепков О.П., Максименко Н.В. Визначення поняття «виробничі запаси» в бухгалтерському обліку. *Економіка харчової промисловості*. 2011. № 3. С. 71-73.
77. Пантелєєв В.П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : монографія. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2008. 491 с.
78. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація: монографія. Київ : КНЕУ, 2010. 260 с.
79. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: підручник. Вид. 2-ге, переробл. і допов.]. Київ.: КНЕУ, 2005. 528с.
80. Помогаєв В. Облік виробничих запасів. *Дебет-Кредит*. 2002. №3. С.30-33

81. Примак Т.О. Економіка підприємства: навч. посібник. Київ: Вікар, 2006. 219 с.
82. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 628 с.
83. Ракитянська Ю.В., Гамова О.В. Удосконалення аудиту виробничих запасів на складі як передумова мінімізації ризиків втрати платоспроможності підприємства. *Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства*: зб. матеріалів міжнародної науково-практичної конференції Запоріжжя: ЗНУ, 2019. – С.137.
84. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е изд. Минск : ООО «Новое знание», 1999. 688 с.
85. Сахарцева І.І. Теоретико-методологічні аспекти формування програм аудиту: монографія. Київ: Кондор, 2005. 374 с.
86. Свірко С.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Київ: КНЕУ, 2004. 380 с.
87. Сидней Дж., Грэй, Белверд, Нидлз Е. Финансовый учет: глобальный подход.; пер. с англ. Москва: Волтер Клоувер, 2008. 616 с.
88. Скотнікова Л.П., Миланич Т.А., Солодовнік О.О. Бухгалтерський облік і фінансова звітність на підприємстві: навчально-методичний посібник. Харків: «ІНЖЕК», 2003. 328 с.
89. Сонько В. Бухгалтерський облік: навч. посібн. для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закл. Тернопіль: Астон, 2005. 496 с.
90. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Вид. 3-тє, перераб. і доп. Київ: КНЕУ, 2006. 578 с.
91. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ: КНЕУ, 2004. 412 с.
92. Справжній бух облік: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. / Н. Білова та ін. – Харків: Фактор, 2008. 1264 с.

93. Стельмащук А.М.,Смоленюк П.С. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури 2007. 528 с.
94. Тарасова М. Облік запасів у приватного підприємця.//*Дебет – Кредит*. 2006. №1. С.13-15
95. Теорія і методика документування в обліку і аудиті / А.П. Макаренко та ін. Запоріжжя : ЗДІА, 2011. 127 с.
96. Тітаренко Г.Б. Проблеми оцінки запасів для ведення бухгалтерського обліку. *Економіка: проблемна теорія та практики*. Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. Вип. 236. С.344-349.
97. Титенко Л.В. Економічна сутність виробничих запасів. *Фінанси, облік і аудит*. 2011. № 18. С. 361-369.
98. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: навч. посібник. Київ: Алерта, 2010. 1080с.
99. Усач Б.Ф. Аудит: навч. посіб. URL : <http://www.twirpx.com/file/61914/>(дата звернення 12.11.2019)
100. Хом'як Р.Л., Лемішовського В.І. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посібник. Львів: Новий світ, 2006. 1088с.
101. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: посібник. Київ: Вид. Центр «Академія», 2002. 672 с.
102. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 704 с.
103. Чейз Р.Б. Производственный и операционный менеджмент / пер. с англ. Москва: Вильямс, 2001. 704 с.
104. Швець И.Б., Бондарева И.А. Управление производственными запасами на предприятии: монография. Донецк, 2003. 182с.

Додаток А

Підприємство ПрАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна
 Територія Заводського району
 Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності Виробництво чавуну, сталі, феросплавів
 Середня кількість працівників 5394
 Адреса, телефон 69008, Запорізька обл., м.Запоріжжя, Південне шосе, 81
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ		
2016	12	31
00186536		
2310136600		
230		
24.10		

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	14541	12298
первісна вартість	1001	47523	48308
накопичена амортизація	1002	(32982)	(36010)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	44039	42179
Основні засоби	1010	3351546	3251937
первісна вартість	1011	3396121	3523014
знос	1012	(44575)	(271077)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	5558	6721
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	50365	21126
Усього за розділом I	1095	3466049	3334261
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	890981	945791
Виробничі запаси	1101	374462	407207
Незавершене виробництво	1102	342899	348141
Готова продукція	1103	173620	190443
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	920785	1230981
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	20794	21888
з бюджетом	1135	70051	72672
у тому числі з податку на прибуток	1136	21126	
з нарахованих доходів	1140	1064	1581
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13698	12676
Поточні фінансові інвестиції	1160		119225

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Гроші та їх еквіваленти	1165	294111	193182
Витрати майбутніх періодів	1170	1118	1592
Інші оборотні активи	1190	490	7559
Усього за розділом II	1195	2213092	2607147
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	5679141	5941408
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	49720	49720
Капітал у дооцінках	1405	2292418	2143444
Додатковий капітал	1410	114627	114627
Резервний капітал	1415	12430	12430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2014692)	(2250066)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	454503	70155
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	96104	22256
Довгострокові кредити банків	1510	2104908	2385375
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	384369	384768
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	2585651	2792399
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	567194	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1000522	1751007
товари, роботи, послуги	1615	884159	1152611
розрахунками з бюджетом	1620	6239	9054
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	7937	6406
розрахунками з оплати праці	1630	18610	19513
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	1635	60975	45038
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	14347	14335
Поточні забезпечення	1660	44300	45616
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	34704	35274
Усього за розділом III	1695	2638987	3078854
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5679141	5941408

В.о. Голови Правління

Віталій Корнієвський

Головний бухгалтер

Галина Лучко

Додаток Б

Підприємство ПрАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна
 Територія Заводського району
 Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності Виробництво чавуну, сталі, феросплавів
 Середня кількість працівників 5394
 Адреса, телефон 69008, Запорізька обл., м. Запоріжжя, Південне шосе, 81
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ		
2017	12	31
00186536		
2310136600		
230		
24.10		

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12298	10019
первісна вартість	1001	48308	47545
накопичена амортизація	1002	(36010)	(37526)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	42179	27477
Основні засоби	1010	3251937	4763024
первісна вартість	1011	3523014	4862564
знос	1012	(271077)	(99540)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	6721	6755
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	21126	1918
Усього за розділом I	1095	3334261	4809193
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	945791	1244152
Виробничі запаси	1101	407207	503238
Незавершене виробництво	1102	348141	505586
Готова продукція	1103	190443	235328
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1230981	1332497
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	21888	95739
з бюджетом	1135	72672	107468
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
з нарахованих доходів	1140	1581	2071
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12676	12555
Поточні фінансові інвестиції	1160	119225	191681
Гроші та їх еквіваленти	1165	193182	137324
Витрати майбутніх періодів	1170	1592	1812

Інші оборотні активи	1190	7559	10847
Усього за розділом II	1195	2607147	3136146
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5941408	7945339
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	49720	49720
Капітал у дооцінках	1405	2143444	3341915
Додатковий капітал	1410	114627	114627
Резервний капітал	1415	12430	12430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2250066)	(2134449)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(761)
Усього за розділом I	1495	70155	1383482
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	22256	317193
Довгострокові кредити банків	1510	2385375	866635
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	384768	459707
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	2792399	1643535
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1751007	3320295
товари, роботи, послуги	1615	1152611	1341994
розрахунками з бюджетом	1620	9054	11413
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	6406	8356
розрахунками з оплати праці	1630	19513	26508
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	1635	45038	98937
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	14335	14333
Поточні забезпечення	1660	45616	56707
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	35274	39779
Усього за розділом III	1695	3078854	4918322
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1700	5941408	7945339

В.о. Голови Правління

Головний бухгалтер

Віталій Корнієвський

Галина Лучко

Продовження додатку А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)

2016 | 12 | 31

Підприємство ПрАТ «Дніпроспецсталь»
(найменування)

за ЄДРПОУ

00186536

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6305977	6850343
Об'єктна вартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5538957)	(5642069)
Чистий:			
прибуток	2090	767020	1208274
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	79142	60407
Адміністративні витрати	2130	(102891)	(98085)
Витрати на збут	2150	(164520)	(213551)
Інші операційні витрати	2180	(95147)	(172285)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	483604	784760
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	36563	36901
Інші доходи	2240	1163	22149
Фінансові витрати	2250	(507580)	(433940)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(495217)	(1294002)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(481467)	(884032)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	77813	177456
прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(403654)	(706576)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
оцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	1139893
оцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
накопичені курсові різниці	2410	-	-
частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
чистий сукупний дохід	2445	23271	(58287)
чистий сукупний дохід до оподаткування	2450	23271	1081596
податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(3965)	(186310)
чистий сукупний дохід після оподаткування	2460	19306	895286
сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(384348)	188710

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
матеріальні затрати	2500	4846379	5067570
затрати на оплату праці	2505	477742	406246
внески на соціальні заходи	2510	100957	140885
амортизація	2515	232299	200824
інші операційні витрати	2520	277196	677874
РАЗОМ	2550	5934573	6493399

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
середньорічна кількість простих акцій	2600	1075030	1075030
коригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1075030	1075030
чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(0,375)	(0,657)
коригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(0,375)	(0,657)
дивіденди на одну просту акцію	2650		-

О. Голови Правління
Головний бухгалтер

Віталій Корнієвський
Галина Лучко

Продовження додатку Б

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2017 | 12 | 31

00186536

Підприємство ПрАТ «Дніпроспецсталь»
(паймування)**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8151198	6305977
Вартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7143259)	(5538957)
Фінансовий:			
Прибуток	2090	1007939	767020
Збиток	2095	-	(-)
Інші операційні доходи	2120	122273	79142
Адміністративні витрати	2130	(122703)	(102891)
Витрати на збут	2150	(215124)	(164520)
Інші операційні витрати	2180	(118315)	(95147)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190	674070	483604
Збиток	2195	-	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	34244	36563
Інші доходи	2240	9128	1163
Фінансові витрати	2250	(516880)	(507580)
Витрати від участі в капіталі	2255	-	(-)
Інші витрати	2270	(125632)	(495217)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток	2290	74930	-
Збиток	2295	-	(481467)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(21253)	77813
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	53677	-
Збиток	2355	-	(403654)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1629200	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(95105)	23271
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1534095	23271
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(273684)	(3965)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1260411	19306
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1314088	(384348)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	66569624	4846379
Витрати на оплату праці	2505	547208	477742
Відрахування на соціальні заходи	2510	126684	100957
Амортизація	2515	219678	232299
Інші операційні витрати	2520	348684	277196
Разом	2550	7811878	5934573

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1075030	1075030
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1075030	1075030
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,050	(0,375)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,050	(0,375)
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-

В.о. Голови Правління

Віталій Корнієвський

Головний бухгалтер

Галина Лучко

Продовження додатку В

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2019 | 01 | 01

00186536

Підприємство ПрАТ «Дніпроспецсталь»
(найменування)**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9630917	8151198
Обівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9111430)	(7143259)
Чоловий:			
прибуток	2090	519487	1007939
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	65737	122273
Адміністративні витрати	2130	(158499)	(122703)
Витрати на збут	2150	(330238)	(215124)
Інші операційні витрати	2180	(172621)	(118315)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	674070
збиток	2195	(76134)	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	31985	34244
Інші доходи	2240	61651	9128
Фінансові витрати	2250	(519913)	(516880)
Витрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(12782)	(125632)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	74930
збиток	2295	(515193)	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	86744	(21253)
прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	53677
збиток	2355	(428449)	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	398019	1629200
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(29515)	(95105)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	368504	1534095
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	64616	(273684)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	303888	1260411
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(124561)	1314088

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8004428	66569624
Витрати на оплату праці	2505	793964	547208
Відрахування на соціальні заходи	2510	169337	126684
Амортизація	2515	349746	219678
Інші операційні витрати	2520	483706	348684
Разом	2550	9801181	7811878

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1075030	1075030
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1075030	1075030
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(0,39900000)	(0,375)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(0,39900000)	(0,375)
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-

В.о. Голови Правління

Віталій Корнієвський

Головний бухгалтер

Галина Лучко

Додаток В

Підприємство ПрАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна
 Територія Заводського району
 Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності Виробництво чавуну, сталі, феросплавів
 Середня кількість працівників 5394
 Адреса, телефон 69008, Запорізька обл., м.Запоріжжя, Південне шосе, 81
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ		
2019	01	01
00186536		
2310136600		
230		
24.10		

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 на 31 грудня 2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10019	9144
первісна вартість	1001	47545	49425
накопичена амортизація	1002	(37526)	40281
Незавершені капітальні інвестиції	1005	27477	28971
Основні засоби	1010	4763024	4938354
первісна вартість	1011	4862564	5056708
знос	1012	(99540)	118354
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	6755	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	1918	284308
Усього за розділом I	1095	4809193	5260777
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1244152	1398743
Виробничі запаси	1101	503238	638910
Незавершене виробництво	1102	505586	491092
Готова продукція	1103	235328	268706
Товари	1104	-	35
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1332497	1186397
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	95739	75691
з бюджетом	1135	107468	110724
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	1
з нарахованих доходів	1140	2071	2204
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12555	5802
Поточні фінансові інвестиції	1160	191681	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	137324	67103

Витрати майбутніх періодів	1170	1812	1970
Інші оборотні активи	1190	10847	12414
Усього за розділом II	1195	3136146	2861048
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	7945339	8121825
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	49720	49720
Капітал у дооцінках	1405	3341915	3452405
Додатковий капітал	1410	114627	114747
Резервний капітал	1415	12430	12430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2134449)	(2353527)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(761)	-
Усього за розділом I	1495	1383482	1275775
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	317193	300762
Довгострокові кредити банків	1510	866635	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	459707	509679
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	1643535	4730797
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	3320295	120975
товари, роботи, послуги	1615	1341994	1748917
розрахунками з бюджетом	1620	11413	12964
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	8356	10759
розрахунками з оплати праці	1630	26508	33779
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	1635	98937	60702
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	14333	14330
Поточні забезпечення	1660	56707	73248
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	39779	39579
Усього за розділом III	1695	4918322	2115253
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	7945339	8121825

В.о. Голови Правління

Головний бухгалтер

Віталій Корнієвський

Галина Лучко